

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 6 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 762. Kiadóhivatal 708.

A beteg sziv.

Budapest, no

Budapest a szive ennek az ország-
nak. Itt fut össze minden életideg, in-
nen indul meg a vérkeringés. Beteg,
nagyon beteg lehet ez az ország, mert
sorvasztó betegség mindinkább lassítja
a szivverését s maga a főváros egyre
összébbszoruló vasökölben vergődik te-
hetetlenül. Ma már az elfulásig szoritja
ez a kegyetlen ököl s ha a csodával ha-
táros erővel és gyorsasággal nem segí-
tünk rajta, teljesen megbénul és meg-
bénítja az egész szervezetet.

Fővárosban élő hivatalnokok, tiszt-
viselők, kereskedők, iparosok és mun-
kások megfeszített kerestet is mérhetlen
magasságban tuhaladja az az egyre nő-
vekvő drágaság, amelybe megélhetésük
kerül. Eleinte, ennek a drágaságnak boldog
kezdétén még csak megdöbbenéssel néz-
tünk egymásra: mi ez, drágul a lakás, drá-
gul az élelem, drágul a szén, a ruház-
kodás s még a heti szükséges szórako-
zás is drágul? Azóta megnőtt ez a
megdöbbenésünk, majd átváltozott iszo-
nyattá, sirtunk és toporzékolunk, de a
drágaság csak egyre följebb szállott s
ma már szinte beláthatatlan magasságban
tart, a lakosság pedig a teljes apátia
mélységébe süllyedt. Ma már körülbelül:
minden mindegy, mert véges emberi
erővel ki fog küzdelembe, ki áll harczba
a fékevesztett elemekkel?

Valami tompa kábultság, sorvasztó
tespedés borul erre a városra, mely ha
éjjel kivilágítottabb és lármásabb is, mint
valaha volt, ezzel is csak a nyomor-
ruságát leplezi s csak önfeledt má-
morba ringatja magát, mint a nagy-
beteg, megöregedett diva, aki lázasan
kapkodja magára néhány órára még
boldog fiatalsága csillogó rongyait, el-
mult emlékeit. De ezek alatt a rongyok
alatt lázasan vergődik a nagybeteg test s
a belső zokogás keserűvé torzítja a
már megszokott mosolyt.

Most lakásnegyedkor hihetetlen inten-
zivitással tört ki ez a nyomoruság, ez
az általános szegénység az összes tár-
sadalmi osztályokon. Kifelé fordult a
házak belseje s döngő, hosszú lépésben
sétált át a főváros utcáin a beesett
szemü, aszott arcú, csontos járásu
óriás: a nyomor. Bezörgetett minden
házba s az ablakok, az elretheszt kap-
uk készségesen nyitak meg egyetlen
füvallatára. S ahová csak jég hideg lehel-
lete elért, ott már darabokra hullott szét
a jól, rosszul összeragasztott családi
boldogság s a szegényesen megterített
asztalhoz odaült még a sötét nézésű szó-
talan vendég: a gond.

Mitévők legyünk véle, nem tudjuk.
Nemhogy a legizletesebb falatjainkat
megeszi, de ő rácsálja az asztalra kerülő
morzsákat, ő czipeli a zálogházba az
utolsó dunnánkat s ő lopja ki zsebünk-
ből az utolsó garast is, mely beteg gyer-

mekünk gyógyszerére kellett. Leverten és
szomoruan gubbasztunk vele szemben s
legfőbb találós kérdéseket adogatunk
föl egymásnak: Meddig fog ez még
tartani?

S ilyenkor a végső kétségbeesés ha-
tárán, kábító álmok, szines remények
fátyolos köde káprásztatja a szemünket.
Hogy lehessen rajtunk segíteni? Az állam,
a főváros lépjen közbe, nyuljon le a nyo-
morig s emelje ki a néprétegeket. Tiltsa
meg az élelmiszeruzsorát, a lakás-
uzsorát, a pénzuzsorát és a munka-
uzsorát. Ne uzsorázzon a munkaadó, de
ne uzsorázzon a munkakereső se. De
hát akkor miből éljenek meg? Avagy,
hogy álljanak össze a gazdagok s feje-
delmi igényeik teljes lefokozásával, a fő-
lőslegről segítsék meg a nyomorgókat.
De mikor a gazdagok sem tudnak hozzá-
jutni pangó vállalatokba, rossz üzletekbe
fektetett tőkájükhöz s a drágaság náluk
az ő arányukban nőtt a fejük fölé s la-
pitja őket össze a többi vergődő, öszülő
emberfej közé.

Mind szorosabbra, kinzöbbrre szorul
a vaspánt a verejtékes homlokok körül
s az összelánczolt embertömeg így buk-
dácsol, vergődik az eljövendő teljes
pusztulásba. Megállás nincs, mert sze-
gények és fölös gazdagok egyetlen
kavargó gomolyagban egymástól és
már a saját árnyékuktól is remegve
buknak mind lejjebb és lejjebb a végzet
utján.

A bolyongás könyvéből.

Irta: Fabián János

(Könyvtári kiadás)

1.

Kolumbusz Kristóf városa.

Amikor belép az ember Genovába, elhagy-
van a pályaudvart, az első, ami a szemébe ötlök,
Kolumbusz Kristóf nagy szobra, ezzel a neves föl-
írással: „A Christoforo Colombo — La patria.“
A nagy embert a halála után két ország is a ma-
gáénak mondja: Itália meg Spanyolország, Geno-
vában született és Spanyolországban élt, egykor
azonban, a tizenötödik század zavaros világában,
nem tülekedtek utána, a kis genuai hajós után,
sem Genova, a kalmárok híres városa, sem His-
pánia, a nevezetes grandok és a szépséges senno-
rák országa. Ki törődött a genovai kis matrózzal,
aki új világot álmodott meg az emberiség részére
és aki ezt az új világot az álmok felhővárából le-
hozta az emberek földjére. Azóta sem tudunk új
világokat szerezni, csak keveset, csak csip-csup
földdarabokat, a nagy Kolumbusz Kristóf növelte
meg a mi földünket, amelyen ma holnap nem fo-
gnak elférni és várjuk az új Kolumbuszt, az új vilá-
gaival. Amikor a nagy ember szobrát néztem,
eszemben járt, hogy Kolumbusz Kristóft szobor
illetné meg minálunk is, idehaza is. Országunk
legnagyobb jóltevője ő, mert hová lennének a
földre éhes, a munka alkalmát megkivánó, az em-
berséges életmódot szomjuhozó magyarok, ha ez
a genovai hajós nem ajándékozta meg az embe-
riséget Amerikával. Most ugyan, mintha megfor-
dulna a népek lelke, halljuk a hirt, hogy magyarok

jöttek vissza sokan, az egyik nagy kivándorló-
hajó hozta vissza és új reményekbe ringatta őket
a nagy oceánon. Hátha itthon puhább lesz a fe-
köhelyük, felhőbb a kenyérük, jobb és fizetőbb a
munkájuk, mint odakünn, a Kolumbusz Kristóf sze-
rezte nagy földeken. Vajjon gondolt-e rá ez a
genovai, a tengernek e nagy fia, hogy az út, ame-
lyet ő nyitott meg az emberiségnek, örökös útja
lesz az egyetemes népvándorlásnak. A népván-
dorlás, amely a középkort megnyitja, kicsinyser-
ri volt ehhez az örök nagy vándorláshoz képest.
Európa hajótöröttjei mennek, mindegyre mennek
nagy, fekete gályákon az új remények világa felé.
A genovai kikötőben, Kolumbusz városában is két
hajót láttam ugyane napon, amelyek vitték a jó-
reménység embereit az új szerencse felé, az egyik
hajó New-Yorkba ment, német hajó volt és nem
is jelentett szenzációt: New-York már nagyon
mindennapi állomás. A másik gőzös francia tár-
saságé volt, külön és érdekesebb a német hajó-
nál, nagy utra ment, Buenos-Ayresbe és az utasai
— kivándorlók egytől-egyig — hetekig odasze-
gődtek a tengerhez. Ugy telepedtek le a kikötő-
ben, mint a vásárosok valami kis helyen, a czók-
mókjuk a földön és ök is busan, kedvetlenül, fá-
radtan ültek vagy guggoltak a földön. Fáradtak
valának, még mielőtt utra keltek és kedvetlenek
és busak is. Európa fátaszottja, az életharcz busi-
totta a sokféle gond kedvetlenítette el őket. Bes-
zéltem egyikkel-másikkal is, családi szerencsét-
lenségek, anyagi gondok, mind ilyesmi szólt
meg e szárnyaszegett emberekből. Közömbösen
mentek sorra-rendre a szemorvos elé, aki meg-
nézte, nincs-e valakinek trachomája. Be különös
is az emberi gondoskodás: mintha a kivándorlók-
nak a trachoma volna a legnagyobb bajuk! A

szomorú csoportból csak egyetlen szálas legény
ült ki a maga vidámabb hangulatával és amikor
megkérdeztem, hogy miért megy olyan messzi,
nagy utra, csak ennyit mondott: Per la prova
Signore, per la prova! Szerencsét próbál a Ko-
lumbusz Kristóf világában, ki tudja, nem akad-e rá
arra, amit Európában hiába keresett.

A nagy Kolumbusznak így van meg az em-
léke Genovában, nemcsak a szoborban, a halha-
talanság márványában, hanem odalenn a kikötő-
ben is, a piros, meleg, eleven élet közepette. És
ez több és nagyobb Kolumbusz-hangulat, mint
amit szobrok keltenek. Erősebb, mint a nagy em-
ber leveleiből kiáradó, a Brignole Sale palotájá-
ban. Meghatóbb, mint a képe, amely ott van eb-
ben a palotában, szemben a Marco Polo képpel.
Az élet érdes csatatarein egykor kemény ellen-
felek valának, most idekerültek, egymáshoz kö-
zel és hallgatják, amint a teremőrök magyaráza-
tot adnak róluk. A teremőrök, mit is törődnek ők
Kolumbuszal, mit Marco Poloval, és a nagy világ-
járók közömbösek nekik, az ő főszempontjuk az
a néhány centissimi, a borra való, amit a Brignole
Saleban vagy a Sala biancában kapnak. A jelen-
valóság: az üzlet, de az üzlet már meg volt a kö-
zépkorban is, árukkal, kincsekkel teli ringottak
rég idők óta a genovai hajók a nagy tengervize-
ken. Most is, itt a kikötő, a nagy kapu, amely ut
a világba és a gazdagság forrása. És a kincseket
szerző munkával párvonalos a szépség kultusza,
a művészet ezer nyilatkozása a Campasantóban,
a híres genovai temetőben. Carrara márványbá-
nyáinak ez a temető a legnagyobb fogyasztója.
A polgárok felöltöben, utcai ruhában, kalapban,
cziliunderben itt márványszobrokká alakulnak át.
Akinek pénze van, vagy aki takarékoskodott, fel-

Hiába minden, beteg, nagy beteg ennek az országnak a szive s frissebb, lüktetőbb vért csak maga az ország vezethet beléje. Akkor aztán a most télen kárhozott külső keretek is új szívet s új erővel nézhetnek talán az új Magyarországra elé.

Roic, Lisszovác, Magdics, Szkicsák, Vrbanics.

Budapest, november 5.

Egy furcsa nevű ur szerepelt a képviselőház mai ülésén s a sok furcsa nevű urnak a mi fülünk számára időtlen, hazug beszéddel sikerült kitölteni az egész tanácskozási időt. A magyar parlament egy napi munkásságát ismét ők kötötték le, mint ahogy lekötötték a tegnapot és le fogják kötni a holnapot is. Másfél év alatt kétszer annyi horvát szó, vagy magyarul mondott, de tótul, oláhul gondolt beszéd foglal helyet a magyar politikai élet napirendjén, mint magyarul elmondott, magyar szónoklat. A „Visoki sabore“ jegyében kezdődik s ugyanennek a jegyében záródik minden ülés, százszor és ezerszer kell az országnak végighallgatni a Roic, Lisszovác, Magdics, Szkicsák, Vrbanics s más kimondhatatlan nevű urak bölcsességét, akik minden lehető és lehetetlen alkalommal kitalálják a nemzetiségi gravamen politika egész fegyvertárát. Ujra és újra elverték már hátukon a port, temérdekszer rájuk bizonyították, hogy folytonos hazudozás, ferdítés a panaszkodásuk s hogy csupa életlen, papírmáshé fegyvert forgatva akarják megijeszteni a világot. De ők nem tángitanak, érvelés, meggyőzés hatástalan rájuk, ha ma leült egy Lisszovác, holnap feláll egy Vrbanics s míg a sok sürgős teendő, országos érdekű reform miatt ég lábunk alatt a föld, megint csak ott tartunk, hogy:

— Visoki sabore!

— Ez már obstrukció, a legaljasabb, legezudarabb nemzetiségi obstrukció! — vélik magyar részről s a hazafias padokról ideges, türelmetlen közbeszólások röpködnek az idegenajku, idegenszívű szögletek felé.

támad itt a genovai temetőben, szobrot kap, még ha nem is halhatatlan. Genova polgárai nem akarnak lenni maradni mélyen a föld alatt, akkor sem, ha elhagyták a földet. Fölkíváncznak a föld alól, hogy ott legyen a szemük, a márványból kivert szem Kolumbusz Kristóf híres városán. És jönnek az idegenek és nézik a márványarcu genovaiakat. És jönnek a városbéliek és nézik — meghatott pillantással — kővé vált ismerőseiket, jóembereiket, szívük egykori szomszédjait. És kijönnek a genovai leányok, asszonyok is, — éjszínhajukkal, éjszín szemekkel bekülönöznek itt a fehér márványvilágban. Az ő feketeségük a nagy hangulat itt Genovában, a Camposanto a nagy és néma és szent fehérség az élők tarka és lármás világa közepette. És mindezeket fölül ott a Kolumbusz Kristóf hangulata a város minden kővén, a kikötő hajóinak minden árbocán. De az emléke mintha kikíváncznék a városból, szűkek neki a közházak, az utca kockakövei, a hajók fődélzetei, az emléke ott lebeg érezhetően, a lélekbe nyomulón a nagy vízekben, ez kell az ő nyugtalan felkéknek: a végtelen oceán.

2.

Corrida di toros.

Most, hogy Bordeauxban jártunk, a tiszteletünkre, a sajtókongresszus tiszteletére bikaviadalt is rendeztek, valóságos bikaviadalt, lovakat és bikákat, vért nem kimélve, és mi volt mindez? Honneur á la presse. A bikaviadal, amelyet Budapesten rendeztek pár évvel ezelőtt, szelid és vértelen játék volt, itt azonban már reggel találkoztunk a mérszárossal, aki vért

Azok azonban szemforgató szenteskedéssel ezt felelik:

— Dehogyan obstruálunk! Mi csak az ellenzéki kritika normális jogával élünk!

Szavak felett felesleges vitatkozni! Obstrukció vagy ellenzéki bírálat egyre megy, ha idegen érdekek, destruktív célok kedvéért tul meg a határon. Bizonyos, hogy a nemzetiségi csoport és a horvát koalíció szemérmetlenül visszaél a nekik kijáró jogokkal, mert sem a számarányuk, sem a mögöttük álló közvélemény ereje nem jogosítja fel őket arra, hogy egy súlyos feladatokkal teljes parlamenti ülészek kezdetén a maguk számára foglalják le a parlamenti tanácskozási rendelt idő háromnegyed részét. Képtelen indolencia, vagy szörnyű tehetetlenség jele a többség részéről, hogy ha ezt tovább tűri s nem talál módot arra, hogy a hazaáruló bünszövetség garázdálkodását letörje. Nem erőszakos rendszabályokra, nem a házszabályrevízióra, vagy a meglévő házszabályok megkerülésére gondolunk itt. Ez nem lenne elvünk szerint való. A parlament teljes és sértetlen szólásszabadságát sokkal nagyobb közkincsnek tartjuk, semmint ezt a gyanus kalandorhadat érdemesnek becsülnék arra, hogy miattuk azon a legkisebb csorba is essék. Más módra gondolunk itt. Az impozáns, tulnyomó többségnek a maga súlyával és félelmetes presztízsével kell felvonulni az időfecsérlő, nemzetrontó politikai gyerkőczök ellen, hogy Roic, Lisszovác, Magdics, Szkicsák és Vrbanics, meg a többi éretlen ur egy ellenállhatatlan erkölcsi kényszer nyomása alatt, megszegyelve a maga üres frivolitását, önként engedjen tért az alkotó parlamenti munkának. Elvégre tarthatatlan állapot az, hogy a magyar törvényhozás hónapokon keresztül ne tegyen semmi egyebet, mint hogy megvadult tarantella-tánczot járjon a „Visoki sabore“ körül.

Budapest, november 5.

A képviselőház holnap, szerdán délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják az indemnitás tárgyalását. Ennek befejezése esetén az alkotmánybiztosítékok kerülnek sorra.

garantált nekünk, sok vért, mert ő kötött szerződést a megölt bikák átvételére. A mérszárossal igaza volt, az arénában vér folyt, a viadalt spanyolok rendezték és a nézőközönség sorában, a délvidéki francziák között sok volt a spanyol is, akik a pikadorok, a toreadorok minden mozdulatát a műértők szigorú figyelmével kísérték és jobbra-balra szórták bíráló észrevételeiket. A nagy aréna, amely a viadal céljának szolgált, megrakottan volt emberekkel. Sok ezer ember várta a viaskodást a fekete bikákkal. És a sok ezer ember között tömérdek volt az ókori arénalátogató. Mintha itt felejtették volna kétezer év óta őket, a vérszomjúság, a mi meg volt az ókori arénák embereiben, kétezer év óta le nem esillapult. Az egyes ember változik és fejlődik, de a tömegemben, úgy látszik, nyomtalanul suhannak el az évszázadok. Amikor a lovas pikador, akinek nagyon kényelmetlen és nagyon nehéz a lovona a helyzete, habozott, amíg a bikába beledöfte szigorúját: a közönség zúgolódott és gyorsabb, ügyesebb „munkát“ kívánt. Mit bánták ők, az ókor ideszármazottjai, hogy a bika pillanat alatt felrugja a lovat lovasul, nekik a plasztikus formák kellettek, a sikerült szignyvételék: a ló felfordulhatott a pikador elpusztulhatott beléjük. Alig is törődött valaki a pikadorral, akit az egyik bika felkelt, meggyomrozott és akit ájultan vittek ki a viadal színhelyéről. És a tömeget az sem rettentette, amikor az egyik lovat hasondöfte a bika és a ló véres belekkel szaladgált az arénában percekig, amíg össze nem rogyott, a vér fűszere volt ennek az izgató és vad mulatságnak. Ha

Wekerle miniszterelnök bécsi útja. Wekerle Sándor miniszterelnök — hír szerint — a hét végén, pénteken utazik Bécsbe, hogy a királynak a folyó ügyekről jelentést tegyen.

A képviselőház bizottságai. A képviselőház igazságügyi bizottsága holnapután, november 7-én délután 5 órakor ülést tart, melyen a büntető törvény és perrendtartás módosításáról, a végrehajtási eljárás módosításáról és a választási bíráskodásról szóló törvényjavaslatokat veszi tárgyalás alá.

A képviselőház IV. bíráló bizottságának ma déli 12 órakor kellett volna ülést tartania, de mivel a tagok nem jöttek össze határozatképes számban, az ülés elmaradt.

A katonai kérdések a fölszínen. A „Zeit“ mai számában Budapestről keltezték cikket közlő, melyben azt írja, hogy a katonatiszti fizetések rendezéséről való tanácskozást a magyar kormány újabb propozíciója alapján fogják folytatni. A magyar kormány ebben nemzeti koncessziókat kér katonai téren a fizetésemelésért. A nevezett lap értesülése az, hogy a legközelebb összehívandó delegáció, amely pedig csak provizoriumot szavaz meg, bizonyos irányban már dönteni fog ebben a kérdésben is. Ezzel kapcsolatban Bécsből azt táviratozzák, hogy a közös hadügyminisztériumban Vojnovich altábornagy, a hadi levéltár igazgatója, elnöklété alatt tanácskozás folyik a zászló- és jelvénykérdés dolgában. A tanácskozás célja, hogy a kérdést most már Magyarország kívánságának megfelelően végleg rendezzék.

A függetlenségi párt soros alelnökei. A függetlenségi- és 48-as párt soros alelnökei: november 10-ig Barabás Béla, 10-17-ig Batthyány Tivadar gróf, 17-24-ig Hoitsy Pál, 24-30-ig Holló Lajos, december hó 1-7-ig Ugron Gábor, 7-15-ig Barabás Béla és 15-22-ig gróf Batthyány Tivadar lesznek.

Vajda Sándor mentelmi sérelme. Vajda Sándort, a hírhedt magyarfaló verscsempész, tudvalevőleg kivették a képviselőházból, ahol azóta nem mert mutatkozni. Hozzá méltó társai ebben Vajda mentelmi jogának megsértését látták és ezt be is jelentették a képviselőháznak. A bejelentéssel holnap foglalkozni a mentelmi bizottság, amely, mint értesülünk, ki fogja mondani, hogy jogilag fönnforog a mentelmi jog megsértése, de utalni fog arra is, hogy azok a képviselők, akik Vajdát kivették a Házból, hazafias fölháborodásukban közöcsítették ki maguk közül azt az embert, aki a magyar képviselőházban gyalázni merészelte a magyar nemzetet.

Küldöttség a minisztereknél. Gömörmegye rimaszécsi járásából Putnok y Mór orsz. képviselő vezetése alatt ötven tagú deputáció jelent meg ma délelőtt 11 órakor a belügyminisztériumban, hogy Rimaszécsen főszozabirói hivatal szervezését kérelmezze.

jól dobták a bandillerót és főképen, amikor jól döfött a toreador, ujjongott az aréna. Az asszonyok színes szalagot, virágokat, illatos zsebkendőket dobtak a toreadoroknak. A diadalmas toreadort az ünneplés mómora vette körül, de úgy éreztük, hogy igazi részvét nem kísérte volna, ha valamelyiket a bika agyondöfi. Hiszen izgató példája a férfiatárságnak a bikaviadal és zaklató látvány, amikor a toreador szembekerül a bikával, amikor farkaszemet néz vele, amikor az orrát, fejét csiklandozza és akárhányszor szembenéz a halállal, de bátorságra, más módon is edzheti magát a férfiu, nem kell hozzá ez a spanyol iskola. Hispániában, úgy mondják, nagy dicsőség kiváló toreadornak lenni és akit mi láttunk, Mazzantino ur, a legkülönb toreadorok egyike, Madrid város alpolgármestere. Nem ő volt, hanem egyik társa, aki az első bikát ledöfte. Rosszul döfte belé a hosszú kését, valahol a tüdején taláta, mert a fekete andaluziai állat nem roskadt össze gyorsan, hanem a szájából szélesen, hosszan, omlott a vér és a közönség ott ült és nézte ezt az omló vérpatakot, nézték a francziák, a spanyolok és mi is néztük, miink idegenek, de nézték az asszonyok is mind, szép asszonyok, diszes ruhákban, virágos kalapokban és a roppant tömeg a vérpataktól meg se látta a halódó bika borongó pillantását, amelyben mintha fájdalom és szemrehányás rezgett volna, hogy az arénák publikuma mindig egyforma volt: kétezer évvel ezelőtt és talán éppen ilyen lesz kétezer év után.

A küldöttséget gróf Hadik János államtitkár fogadta, aki kijelentette, hogy a kérelem jogosságát elismeri s amennyiben a pénzügyi helyzet megengedi, a kérelem teljesítését fogja előmozdítani. Ugyanezen deputáció Günther Antal igazságügyminiszternél is tisztelt délután két órakor, ahol azt kérte, hogy a kir. járásbírósgot hagyja meg továbbra is Rimaszécsen és telekkönyvvél egészítse ki. A miniszter a bizottságot igen szívesen fogadta s a kérvény alapos tanulmányozását megígérte. A deputáció a miniszterelnöknek is megjelent és tőle adóhivatal felállítását kérte s azt a miniszterelnök a legjobb indulattal megígérte. A küldöttség szónokája Vattay László rimaszécsi ref. lelkész volt.

Akiknek nem szent a haza.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 5.

Itt-ott egy kis magyar sziget a horvát és nemzetiségi tengerben: ez mostan a képviselőház geográfiai kártyája. Hogy meddig lesz ez így, senkisé tudja. Hiszen legendák járnak a magyar türelemről.

Nagy előnyük a horvát képviselőknek, hogy nem értik a nyelvüket. Így aztán megtörténhetik, hogy rejtetes dolgokat mondanak, anélkül, hogy a megtorlás nyomban lesujtana rájuk. Raics Milán például arra vetemedett, hogy a miniszterelnök egyik állítását hazugnak mondotta. Azért használta ezt az erős kifejezést, hogy védekezzen az ellen a vád ellen, mely szerint a volt horvát kormány üldözte a magyarokat Horvátországban. Ez ellen tiltakozott Raics, aki közoktatásügyi osztályfő volt. De azért később burkoltan megvallotta, hogy mégis csak gátat vetett a magyarok „terjeszkedésének.” Kovács Ernő „magyar sziget” volt. Azt okolta meg, miért kell minden függetlenségi képviselőnek megszavazni a kiegyezést és a fölemelt kvótát. Aztán megint a horvát áradat tünt elő — Liszovác Mladen személyében. Az ő beszédével kapcsolatban Polit Mihály annak a szónoklatának az értelmét igazította helyre, melyet vagy negyven esztendővel ezelőtt mondott a képviselőházban. Ezt az intermezzót megint horvát szó követte, melyet Magdics Pero öntött ki magából. Ezt már nagyon idegesen hallgatták a szélső baloldalon. Nőtt az idegesség Szikcsák Ferenc beszéde alatt. Szikcsák tót nemzetiségi magyarul beszélt és így megértették, hogy mit mondott, olyanokat mondott, hogy az elnök végre kénytelen volt tőle megvonni a szót. Utána Vrbanic Ferenc következett, akit nem szakítottak félbe, mert, horvátul beszélvén, nem értették. Ma már három óráig tartott az ülés és Vrbanic három órán túl beszélt, habár az elnök több ízben figyelmeztette, ne kózzza a Házat.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Návay Lajos.

Jegyzők: Csizmazia Endre és Hammersberg László.

Az elnök: Az ülést megnyitván, bemutatja a beérkezett irományokat és kérvényeket. Továbbá bejelenti, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter betegségének tartama alatt a Házban való helyettesítésével Szerényi József államtitkárt bízta meg. A bejelentést éljenzéssel fogadták.

Jelentések és javaslatok.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter nevében beterjesztette a Rómával kötött postai és távirda-egyezményről szóló jelentést, továbbá a somogyvármegyei, budapesti, soproni-köszegi, karánsebes-hátszegi helyi érdekű vasutakról szóló miniszteri jelentéseket. Az elsőt a közgazdasági, a többit a közlekedésügyi bizottsághoz utasították.

Günther Antal igazságügyminiszter beterjesztette a bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló törvényjavaslatot. Az igazságügyi és pénzügyi bizottsághoz utasították.

Ezután áttértek a napjendén levő indemnitási javaslatra

Támadás Wekerle ellen.

Raics Milán horvátul elmondott beszéde első sorban a miniszterelnök nyilatkozatának ama részével foglalkozik, amely a horvát koalíciós kormányt aposztrofálja. A költség összeharja a horvátok pénzügyeit, már csak ezért sem szavazza meg az indemnitást. Nem akart foglalkozni azokkal a sérelmekkel, amelyek Horvátország jogain estek, de miután a kormány megszegte a paktumot, ő sincs immár hallgatásra kötelezve. Vázolja a nemzeti párt uralmát s fölemli, hogy Wekerle annak idején maga mutatott rá arra az állapotra, amelyet e párt uralma Horvátországban előidézett. A koalíciós horvát kormány vetett véget ezeknek az állapotoknak és 11 hónapi áldott uralma alatt példás rend és gyülekezési szabadság volt odalent.

A vasutas-pragmatikával azonban a legnehezebb harcra kényszerítette a horvát-szerb koalíciót a kormány, amely a koalíciós horvát uralmat megbuktatta, abban a reményben, hogy a hatalomról lépve, a koalíció szét fog zúllani. Ez a remény azonban hiúnak bizonyult, mert a koalíció nem a kormányban, hanem a nemzetben vért gyökeret. A miniszterelnök most hazug vádakat terjeszt a koalíció ellen. Mint a volt horvát kormány közoktatásügyi főnöke, kijelenti, hogy hazugság az, mintha a volt horvát kormány üldözte volna a Horvátországban levő magyar iskolákat. A miniszterelnöknek ez az állítása hazugság. Horvátországban összesen kilenczvenezerszáznyolcvan magyar él.

A tiszta magyar elem csak néhány faluban dominál. Az iskolák magyar nyelvűek, annyiban, hogy a horvát nyelv mellett kötelező a magyar nyelv tanítása is. Ezeket az iskolákat az ország bevételeiből tartjuk fenn. Összesen 43 ilyen magyar iskola van. Kérde Mihályt, vajon a románok meg volnának-e elégedve, ha Magyarországon minden 90.180 román után 43 iskolát tartana fenn az állam? Hiszen akkor 1333 tiszta román iskolájuk volna Mihályiéknak. Tény, hogy a volt horvát kormány a mindennél való magyarosításnak gátat vetett. A szerb kérdéssről szól még és az őszinteség hiányát veti Wekerle szemére. Az indemnitás ellen fog szavazni.

A hü párttag.

Kovács Ernő: Felszólalásának két célja van. Az egyik, hogy a lengyeleknek köszönetét fejezze ki azért, hogy a csernovai eset dolgában a magyarok iránt rokonszenvüket jelentették. Ezért az igazságerzetükért köszönetet mond nekik. (Helyeslés.)

A másik célja felszólalásának annak a tisztázása, hogy miért maradnak meg ők a mostani viszonyok között is a pártban? Ennek oka az, hogy kormányzati zavart előidézni nem akarnak. Követelik az önálló bankot, de e tekintetben megnyugszanak abban az elintézési módban, amelyben megállapodás történt. Kormányt buktatni nem akarnak. Az indemnitást megszavazza. (Helyeslés.)

Aki olvas.

Liszovác Mladen horvátul beszél a kiegyezés ellen. Beszédét az előtte levő irásokból olvassa.

Az elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy beszédét olvasni a házszabályok értelmében nem szabad. (Helyeslés.)

Liszovác Mladen tovább olvassa beszédét.

Az elnök ismételtlen figyelmezteti, hogy ezt a házszabályok nem türik.

Liszovác Mladen még pár szót mond horvátul, s aztán egyszerre magyarul folytatja beszédét. Azt mondja, hogy Wekerle nem okolhatja a horvátokat azért a balsikerért, amely a magyaroknak Fejérváryék és Kristófiyék ellen vívott óriási harcával járt. Az unionistákról szólva, kijelenti, hogy régi szabású unionisták ma már Horvátországban nincsenek. Ha netán az özőnvíz előtt volt unionistákra gondol Wekerle, akkor az ő óhajtott hívei nem volnának mások, mint kitömött állatok, a minőket a Khuen-féle választások hoztak létre s amelyeknek csontvázát ma már csak a muzeumban mutogatják. Közjogiakban polemizál a miniszterelnökkel, majd kijelenti, hogy nem szavazza meg a javaslatot. (Helyeslés a horvátok sorában.)

Az elnök azokért a sértő kifejezésekért, amelyekkel a horvát unionistákat illette, utólag rendreutasítja Liszovácot. (Helyeslés.)

Polit Mihály: 1861-ben mondott beszédének félremagyarázott szavait kívánja helyreállítani. (Derűtség.) Tiltakozik Liszovácznak ama kijelentése ellen, hogy a „horvát politikai nemzet” kifejezés tőle származott; ez a kifejezés itt született meg a magyar országgyűlésben.

A horvát uralom.

Magdics Péro horvát nyelven a javaslat ellen szól. Egy óra után elhallgatott. Azt hitték befejezte a beszédét.

— Hála Isten — mondották a képviselők.

— Még van! — mondotta gúnyosan horvátul Magdics s tovább kezdett beszélni. (Zaj.)

Pozsgay Miklós: Elég volt már! Micsoda szemtelenség ez?

— Komédiások! Naplopók! — kiáltják többen, Markos Gyula: Nem komédiások; népcsalók.

Pozsgay Miklós: Itt volna már a legfőbb ideje, hogy utilaput kössünk a talpuk alá! (Zaj.)

Magdics Péro tovább beszél. Az indemnitást nem szavazza meg. (Zsívó!-kiáltások a horvátok részéről.) Az elnök kettedfél órakor szünetet ad.

Szünet után:

Liszovác Mladen: Kijelenti, hogy ő nem a beszédét olvasta, hanem a horvát-szerb koalíció proklamációját. Ez megegyezik a parlamenti gyakorlattal. Sajnálja, hogy az elnök megrovásban részesítette.

Az elnök: E nyilatkozattal a dolog el van intézve.

A nyitral tót.

Szikcsák Ferenc: A kormány és a függetlenség párt nem áll erkölcsös politikai alapon.

Főkiáltások: Ő beszél erkölcsről!

Szikcsák Ferenc: A kormány arra vállalkozott, hogy helyreállítja a darabontóktól megrontott politikai erkölcsöt, de e vállalkozásának nem tett eleget. (Zaj.) Egy fővárosi lap legutóbb is vezércikkben magasztalata a darabontokat.

Förster Ottó: Hiszen te irtad! (Derűtség.)

Szikcsák Ferenc: A hittérítőkről beszél, akik Afrika vad törzsei közt lelkesen terjesztik az igét.

Förster Ottó: Téged is onnét hoztak!

Szikcsák Ferenc: Felszólítja a képviselőket, személyesen tanulmányozzák a nemzetiségi viszonyokat. Az újságok koholt hírein nem lehet elindulni. Ennek illusztrálására felolvassa az „Arvamegyei Hírlap” egy közleményét, majd a hazafias tót sajtót kritizálja, amely hazaárulóknak nevezi őket, a tót nép igaz barátait.

— Igaz, úgy van, igazán írja! — kiáltják mindenfelől.

Szikcsák Ferenc: Ezek a piszkos, gyalázatos újságok gróf Apponyi Albert ajánló-leveleivel gyűjteneik előfizetőket. Elvárja az igazságügyminisztertől, hogy a szabad sajtó örve alatt hazafias alapon üzött gyalázkodást és visszaélést is megtorolja.

Günther Antal igazságügyminiszter: Visszaélés hazafias alapon?

Szikcsák Ferenc: Elvárja a minisztertől, hogy megfélemezze azt az eszeveszett szolgabíró, aki az ő bankja alakuló közgyűlését szétverte.

Főkiáltások: Rendre, rendre!

Az elnök: Szikcsákot rendreutasítja.

Szikcsák Ferenc: A törvényszék a bankot nem akarta bejegyezni, úgy, hogy ő nekik lopniok kellett (Nagy derűtség.), lopniok a jogot. A közigazgatási maffiáról beszél, amely hamis tanukat gyűjt ellene. (Rendre, rendre! kiáltások.)

Az elnök másodsor is rendreutasítja Szikcsákot s figyelmezteti, hogy ha nem válogatja meg kifejezéseit, megvonja tőle a szót. (Helyeslés.)

Szikcsák Ferenc tót nyelvű iratokat fordít magyarra, hogy állításait igazolhassa.

Az elnök figyelmezteti Szikcsákot, hogy ne kalandozzon el a tárgytól.

Szikcsák Ferenc a házszabályokhoz kér szót. (Derűtség.) Tovább beszél a közigazgatás visszaéléseiről, amelyek miatt meg fogja tenni a bünvádi feljelentést. (Zaj.)

Supiló valamit közbeszól

Rakovszky István: Mi nem vagyunk olasz spionok! (Zaj.)

Szikcsák Ferenc: A szolgabíró szétveri az ő beszámoló-gyűléseit s a bírságokat a szegény nép helyett neki kell megfizetnie, mert annak nagyobb szüksége van a pénzre, mint a lelketlen közigazgatásnak. (Zaj.)

Az elnök: A képviselő urtól megvonom a szót! (Zajos helyeslés.)

Szikcsák egy darabig tétován áll, aztán vállvonogatva leül.

Farkasházy Zsigmond: Ez nem járja! Ezért nem szabad megvonni a szót! Az elnök nem bírálhatja, hogy igazat mond-e?

Laehne Hugó: Ugyan ne védj a nemzetiségiéket. Burgán Aladár: Ezekkel szemben indokolt, mert nemzetellenes célokat szolgálnak.

Farkasházy Zsigmond: A függetlenségi párt éle-
sebben beszélt annak idején a közigazgatásról.

Aki nem akarja abbahagyni.

Vrbanic Ferenc hosszasán ismételtette azokat, amiket már az eddigi horvát szónokok mind elmondtak.

Az elnök figyelmezteti a szónokot, hogy már három óra elmúlt, kéri tehát, hogy fogja rövidre beszédét. (Zaj.)

Vrbanic Ferenc (horvátul): Hamarosan be fogom fejezni beszédemet. Tovább fejtegeti, hogy nézete szerint Horvátország mikben szenvedett sérelmeket. (Zaj.)

Felkiáltások balfelől: Elég már! Hisz már negyed négy! (Zaj.)

Vrbanic Ferenc: Sürgeti a horvát kereskedelem és ipar nagyobb mértékben való támogatását.

Az elnök ismételtlen figyelmezteti a szónokot, hogy fejezze be már beszédét.

Vrbanic Ferenc: Csak még öt percet! (Zaj.) Negyed négy óra után Vrbanic befejezi beszédét (Taps és zsívó-kiáltások a horvátoknál.)

Az elnök megállapítja a következő ülés idejét s napirendjét s az ülést 3 óra 25 perczkor berekeszti.

A t. Házból.

I. A bizalom argumentuma.

Öt órás ülés, gondolom, ez sok egy magyar-nak. Talán nagyszabású hősök, mint például Ság, Manó és Sturm Albert, megtennék, hogy virtusból öt órát ülnének lovon. Mások akár öt évig is lennének a nyeregben, ha az országot kel-lene lóvá tenni. De öt órát ülni az országház ke-mény padján, érthetetlen horvát beszédek és zivataros külsejű, de unalmas belsejű magyar szónoklatokat hallgatva, olyan feladat, amit két-szer is meggondol az ember, mielőtt rászánná magát.

Mi történhetik ma a t. Házban? Mit mond a gyakorlat, mely hasonlóságok összeegyeztetéséből szabályvá válik? Ugy-e bár az indennitást tárgyalták tegnap s ugyanezen indennitás tárgyalásának a folytatása van kitűzve mára. Arról vitatkoztak, hogy vajon érdemes-e a kormány a nagyképű urak által reprezentált ország bizalmára: igen-e vagy nem és hogy ezek szerint fel-lehet-e hatalmazni, hogy az eddigi költségvetés keretében intézze a jövő év első négy hónapjában új költségvetés nélkül is az ország ügyeit. Vagyis szerezzen bevételeket és elköltse, amit bevesz.

Megtörténhetik vajon, hogy a mára megállapított napirend megváltozzék. Vannak-e események, amelyek előidézhetik, hogy napirend előtti cíta keletkezik és ez leszorítsa az indennitást? Tán a hirtelen jött hideg és az ország népének a nyomorusága. A budapesti szegény osztály rettenetes insége és a pénzt könnyen szerző urak lázító pazarlása. Hogy valaki felálljon és azt mondja:

— Ne okoskodjunk urak. Az indennitás formája. Ellenben az ország gazdasági élete elpusztul, hogy ha nem segítünk rajta. Függesszünk fel tehát minden egyebet és tanácskozzunk a mindennapiakról. Adjunk a kormánynak indennitást, amennyit csak akar, de gondoskodik róla, hogy az országnak is adjunk valamit, amiből megél-hessen.

Neveltséges! Ilyesmi nálunk nem történhetik. A kényelemszeretet a fórumon mindenk felett uralkodó elsőrangú szabály. Ehhez pedig az pá-szol, hogy ha a napirendre az indennitás van ki-tűzve és hogy ha a horvátok vállalkoznak érthe-tetlen beszédekkel eltölteni az ötórás ülés idejét, akkor az így is léssen. Legfeljebb formalitások szereznek változatosságot. Hogy Návay Lajos kezd az elnöklést, nem Justh Gyula, Rakovszky István folytatja és nem Somogyi Aladár, aki az alelnök-választásnál véletlenül csak egy szavaza-tot kapott. És az elnök bejelenti, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert betegsége miatt Sztéryni József államtitkár helyettesíti. De az apróbb kereskedelemügyi javaslatokat Kossuth Ferenc helyett mégis Wekerle minisz-terelnök nyújtja be. Ellenben a Sztéryni által történő helyettesítés arra vonatkozik, hogy ha a kereskedelemügyi kormányt támadják, legyen, aki védelmezze s ha kérdezősködnek, legyen, aki feleljen. Aztán ki ne tudná, hogy Günther a bírák és ügyészek fizetésjavítása érdekében más törvé-nyeknek a módosítására tesz előterjesztést.

Tudni lehet ezeket. Nem is kell elmozdulni házról, hogy megtudjuk egy sablonos, unalmas ülésnek az egész tartalmát. Mert ezután, tudni-lik az előterjesztések után, már csakis az indennitási javaslatnak a tárgyalása következik a be-cses horvát, oláh, sőt magyar szónokokkal. Leg-feljebb, hogy ha még a tegnapi jelenetekre gon-dolunk, számíthatunk annyi élénkségre, amennyi úszteletréméltó nagyaiunk tegnapi perkedéseiből utóhang gyanánt megmaradt mára is. Biztosra vetjük, hogy a tegnapi erős kifejezésekre Len-

gyel Zoltán és Eitner Zsigmond, továbbá Bene-dek János és Ugron Gábor összeveszésére ma-gyarzatok fognak következni. És azután beszél az indennitásról, vagyis a kormány iránti biza-lom kérdéséről egy horvát.

Nem csalódtunk. Így volt. Ez volt a sorrend és ugyanez az eredmények színe, hangulata, je-lentősége. Ezek miatt nyugodtan végezhetjük egyéb dolgunkat és foglalkozhatunk ama stu-diummal, hogy vajon miért érdemi meg a jelen-legi kormány a bizalmat és miképpen bizzunk benne, hogy az állam szükségleteiről gondos-kodni tud.

Amíg gondolkozunk és szincerezálunk, csen-getnek. Az adóvégrehajtók jönnek be.

— Foglalmi! — szólnak — foglalni jöttünk hátralék miatt a hatodik kerülettől.

— De hisz nincsenek, uram, hátralékok. Hisz amióta ez a nemzeti kormány van, minden keresetemet adóhátralékok fizetésére fordítom. Hisz a legutolsó adóintésre is nyomban kifizet-tem mindent, amit kértek . . .

— Az mindegy. Nekünk utasításunk van a foglalásra.

— De felszólítás nélkül, kivetés, intés nélkül, de jogtalanul, törvénytelenül . . .

— Az mindegy kérem . . .

— Hisz nem tartozom . . .

— Az is mindegy, kérem. Tessék még fizetni. Uraságod mindig fizet, tehát tessék még adni . . .

Az ember nem tudja, mit tegyen. Mert ez vérlázító zsarolás, ez visszaélés a hatalommal, a polgárok türelmével, ezt nyuzásnak nevezni igen enyhe kifejezés.

Meg kell azonban nyugodni. Nem lehet kö-tözködni velük. Ez bizonyára az új rendszer, hogy a Budapesten szokássá vált zsarolásokhoz csatlakozzék az állami zsarolás. És ebből gyül aztán a pénz s e pénzből lesznek az állami bevé-telek s belőle telik a sok kiadásra, melyre a kor-mány felhatalmazást kér.

Egye meg a fene, licitáljanak. Hadd legyen még közvetlenebb dokumentumom is rá, hogy dicséretet érdemel ez a kormány, mert gyönyör-űen tudja rendezni a pénzügyeket a szegény em-ber bőrén.

És ha elgondolom, hogy hány ember van, aki a fővárosi adókezelés slendriánsága miatt ha-sonló megkárosítást szenved és akit ugyanilyen módon jogtalanul és törvénytelenül kifosztanak, semmi kétségem sincs, hogy a lakosságnak több és kevesebb baja van, mint azzal törődni, hogy a képviselő urak bizalmat szavaznak-e vagy nem?

II. Ki szavaz?

Raics Milán nyikorog horvátul a horvát ügyek állapota felől és kiterjeszkedik az egész nemzetiségi kérdésre. Kovács Ernő magyarul nem cselekszik különben, de megnyugtatója a kor-mányt, hogy ő nem csinál bajt még az önálló bank miatt sem. A lengyelek rokonszenvét hono-rálja. (Ámulat. Nekünk a magunk baja is sok és Kovács Ernőnek arra van ideje, hogy a lengyelek hangulatával törődjék.) Lehetséges egyébként, hogy ez finom célzás: ime többre kell becsülni az idegen lengyeleket, mint az itthon lévő Len-gyeit.

Ha higgadtan mérlegeljük a beszédek jelen-tőségét, nem kell nagyon haragudnunk, hogy Liszovác Mladen papírlapokról olvassa le a be-szédét. Azon sem kell megdöbbenünk, hogy egyszerre csak, mint hogyha ihlet szállotta volna meg, mint amiképpen esoda által egy néma em-bernek megoldódik a nyelve, Liszovác magyarul kezd beszélni. Mindegy az. Akár horvátul be-szélnek, akár magyarul, mégis csak politul állunk. Polit Mihálynak félreértett szavait kell helyre-igazítani, holott Polit még nem is beszélt. Éppen

így az egész indennitási vita abból a félreértés-ből keletkezik, hogy az országgyűlés időpocséko-lásra való és hogy ott olyan kérdések vitatásá-ral kell foglalkozni, amelyekből az országnak ab-szolute semmi haszna nincs.

Magdics Pero se tesz különben. Csakhogy őt már nem csupán az elnök dirigálja, hanem Pozsgay Miklós és Markos Gyula is. Még a tót Szkiecsák Ferenczel és a következő horvát Vrbanić Ferenczel volt baj, mivelhogy ők is beszéltek indennitási tárgyalás címén külön-böző tréfás dolgokat.

Mindannyian teljesítették kötelességüket: el-töltötték az időt délután három óráig, amikor az-tán be kellett zárni az ülést.

És a szavazás? Mi lesz a szavazással? Oh, ara még nem kerül sor. Holnap is csak folytatólagosan vitatkoznak az üléssteremben, érthetetlen beszédek mondván a bizalom kér-déséről.

Ellenben a folyosón mindezen idő alatt egy másik szavazás felől tippelnek. Nevezetesen, hogy ki szavazza meg a kiegyezést. Mert szé-pen hangzik, hogy a függetlenségi párt min-dent megszavaz, amikor azonban a kiegyezésre kerülne a sor, mindegyik a másiknak kínálná, mint a falusi cigány a turós lepény után a viz-hordást. Vagy hogy legalább együtt csinálnák. Ha az egyik belemászik, ne maradjon a szára-zon a másik sem. Félszemmel egymást figyelik. És ha pártfegyelméről lenne szó, akkor aképpen fognak szavazni, hogy be kell csukni az ajtókat -- nehogy elszökhessenek.

Minderről vitatkoznak a folyosón függet-lenségi és néppártiak, amikor egyszer csak elmegy mellettük Wekerle Sándor a miniszter-elnök. S a hány függetlenségi képviselő mellett elhalad, az mind eljé lép és meghajolva szól:

— Kegyelmes uram, én miat a kormány lá- támogatója ezennel ünnepélyesen kijelentem, hogy meg fogom szavazni a kiegyezést is, a kvóta emelést is . . .

. . . Ime a megoldás. Biztosítani lehet a szavazatokat.

Nem is kell hozzá a pártkérdés felvetése. Csak annyi kell, hogy Wekerle mindennap el-sétáljon egy csomó függetlenségi képviselő előtt.

S akkor meg léssen a szavazásokra nézve a harmonia. Szinte úgy, mint egy sétahangver-seny harmóniája.

Budapest, november 5.

Lukáciu és a magyar zászlók. A belényesi füg-gelenségi és negyvennyolcas párt elnöksége a kö-vetkező sorok közzétételére kérte fel a „Magyar Tudósító“-t: Lukács László, a belényesi választó-kerület orsz. képviselője, a képviselőházban leg-utóbb tartott beszédében azt állította, hogy kép-viselővé történt megválasztásakor az ő magyar nemzeti színű zászlóból valóságos zászlóerdő volt Belényesen: egy közbeszólásra pedig azt felelte, hogy ő nem Lukáciu László, hanem Lukács László. E kijelentésekkel szemben kötelességünknek tartjuk úgy az orsz. képviselőket, mint a magyar közzé-le-ményt tájékoztatni a való igazságról, mely a követ-kező:

A belényesi képviselőválasztás alkalmából a nem-zetiségi pártnak nem volt zászlójelvénye. A maguk állítása szerint azért nem volt, mert ők román zász-lót nem tűzhetnek ki, magyar zászlót pedig nem akarnak kitűzni. Belényesen Lukáciu László képviselő nevével csupán egyetlen egy nemzeti színű zászló volt kitűzve, a nemzetiségi párt elnökének, Csordás János ügyvédnek a házában. E zászlón pedig a követ-kező felírás volt olvasható: „S e t r e a s c u V a s i l i e L u k a c i u“. Ezt az egyetlen zászlót is azért tűzték ki, mert Csordás János ügyvéd háza a függetlenségi párt kortestányájának szomszédságában volt és tar-tottak tőle, hogy ha a Lukáciu pártjának jelvényét tűzik ki, esetleg megáradják a házat. A község-ekben, különösen a vaskói járásban és magán Vaskón, tudvalevőleg Lukáciu pártjának jelvénye piros pán-tlikás zöld galy volt, ugyanaz a jelvény, amelyet a hírhedt Janku viselt 1848-ban a magyarság lemészár-lásakor. E galyakat gondolhatta a képviselő zászló-erdőnek. Ami pedig a Lukács nevet illeti, a választás aiat minden plakáton és a nemzetiségi párt minden nyomtatványán Vasilie Lukáciu névalírás volt.

A kiegyezési javaslatok.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, november 5.

A kiegyezési javaslatok tárgyalását ma befejezte a pénzügyi bizottság és így most már a függetlenségi párt is foglalkozhatik velük. Ezt a nevezetes pártértekezletet valószínűleg még ezen a héten megtartják, ha Kossuth Ferencz egészségi állapota megengedi, hogy az értekezleten elnökölhessen. Ekkor fog eldőlni az a kérdés is, amely ma már a képviselőház folyósóján élénk vitára adott okot, hogy t. i.: pártkérdéssé tesz-e a kiegyezés megszavazását. Ezt a dolgot ugyanis — mint már jelentettük — a néppárt néhány tagja íszegette azzal fenyegetődvén, hogy, ha a függetlenségi párt nem teszi kötelezővé tagjainak a kiegyezés megszavazását, hogy ők is távol maradnak a szavazástól és eltűnik, hogy a nemzetiségiek és a horvátok leszavazzák a kormányt. A néppárt vezető-férfiai határozottan lezárták ma este a hirt, habár ma is voltak még olyan néppártiak, akik ezt hirdették. A függetlenségi pártkörben ma este is élénken beszéltek erről a dologról, hangsúlyozván, hogy a pártkérdés fölvetése fölösleges.

Mai híreink a következők:

A néppárt és a kiegyezés.

A néppárt és a függetlenségi párt között — mint megírtuk — titkolt harcz folyik a kiegyezésnek pártkérdéssé való tétele miatt. Tudvalevő dolog, hogy a függetlenségi párt több tagjának az a kívánsága, hogy a kiegyezés megszavazását az elnökség pártkérdéssé ne tegye. Ez a pártvezetőség óhajtása is. Néhány napja azonban a néppárt részéről — amint jelentettük — olyan hangok emelkedtek, hogy vagy legyen pártkérdés a függetlenségi pártban is a kiegyezés megszavazása, vagy ne kívánják a megszavazást a hatvanhetes pártoktól sem. Erről a dologról ma a Ház folyósóján egy nagyobb függetlenségi csoportban sok szó esett. Odafött késsőbb a társasághoz Hentz Károly néppárti képviselő is, akitől Csizmazia Endre ezt kérdezte:

— Mit is mondott ki a néppárt?

— Azt, hogy ti is követelitek a pártkérdést a kiegyezésben. Hallom, hogy ti nem akartok felvetni a pártkérdést?

— Hát ezt honnan tudod? — kérdezte Hoitsy Pál.

— A függetlenségiiek mondták — felelte Hentz.

— A logika az — mondta most Csizmazia Endre — hogy aki nem szavazza meg a kiegyezést, lépjen ki a pártból.

— Ez a helyes — szólott Hentz — de hogy a hatvanhetesek megszavazzák, ti pedig nem, abból semmi sem lesz.

— Én nem abszontálok magam — vágott közbe Barabás Béla — még akkor sem, ha nem vetik fel a pártkérdést és megszavazom a kiegyezést, meg a kvótáemlést is.

Ekkor érkezett a társasághoz Wekerle Sándor miniszterelnök és Szterényi József államtitkár.

Szokoly Tamás a miniszterelnökhöz fordult.

— Hallgasd csak, kegyelmes uram, a néppárt itt demonstrál, de én megszavazom a kvótát is, a kiegyezést is.

Később néppárti részről határozottan kijelentették, hogy a néppártban eddig szóvá sem tették a pártkérdést s a néppárt megszavazza, talán meggyőződése ellenére is, a kvótát, mert nem akarja felbontani a koalíciót. A néppárt mindig a maga lábán járt s magatartását nem is teszi függővé más párt magatartásától. Arra pedig szintén nem gondol, hogy pressziót gyakoroljon más pártokra. A néppárt a kiegyezést, mint gazdasági kérdést mérlegeli s a politikai szempontokat csak annyiban nem mellőzi, amennyiben azokat a reális politikában nem is lehet. Ez a politikai szempont azután lényegesen befolyhat egy-egy kérdés, jelenleg a kiegye-

zés mérlegelésénél, de ez semmiesetre sem terjed odáig, hogy a néppárt, akár a lesipuskás, akár a más pártokat ugrató szerepre vállalkozzék.

A pénzügyi bizottság ülése.

A pénzügyi bizottság ma délután 5 órakor folytatta a kiegyezési javaslatok tárgyalását Széll Kálmán elnökle alatt. A bizottság tagjain kívül jelen voltak Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi földmívelésügyi miniszter, Popovics, Szterényi és Mezőssy államtitkárak.

A bizottság az egyenes adók körébe tartozó ügyek tárgyában létrejött egyezmény beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot és a gőzhajózási szállítás használata után járó adónak megszüntetéséről szóló törvényjavaslatokat együtt vette tárgyalás alá.

Holló Lajos kifejté, hogy miután az ország el van árasztva osztrák raktárakkal, a bizományi raktárak megadóztatásának kölcsönös megszüntetése inkább hátrányos reánk, mint Ausztriára. S különösen gazdasági szempontból káros, mert még könnyebbé teszi az osztrák ipar térfoglalását.

Buza Barna: Az osztrák gyárak által Ausztriában fizetett kerseti adónak a Magyarországon eladott gyártmányokra eső részét áthárulás után a magyar fogyasztó közönség viseli s ez jogtalan előny Ausztria részére.

Popovics államtitkár előadja, hogy az áruforgalom után adót a Balkánon kívül sehol sem szednek s így mi sem szedhetünk. A bizományi raktárakra eddig kivetett adó retorzió volt azért, mert Ausztria megadóztatta a magyar malmok bizományi raktárait. Most ez is megszűnik, így a két tétel kiegyenlítődik.

A részletes tárgyalás során Rátkay László kért két irányban felvilágosítást.

Popovics Sándor rövid válasza után a bizottság a javaslatokat részleteiben is elfogadta.

Az államadósságok évi járulékanak konvertálása tárgyában kötött egyezmény beczikkelyezéséről szóló javaslatot Hoitsy Pál előadó ismertette és részletesen kiterjeszkedve az 1867-ben kötött alapegyezmény előzményeire, elfogadásra ajánlotta.

Holló Lajos: A 4.325 százalékkal való konvertálás nem felel meg egészen a magyar óhajoknak. De nem ebben látja a veszélyt, hanem abban, hogy a konverzió szoros határidőhöz van kötve és nem bizonyos, hogy addig a pénzügyi helyzet olyan előnyös lesz, hogy a konverzió előnyösen lesz keresztülvihető és ez egy fegyver lehet Ausztria kezében ellenünk. Tart attól, hogy a 22 éves lekötés kényszerhelyzetbe hozhatja az országot, holott ez az időbeli korlátozás eddig nem állott fenn. Kifogásolja a IV. cikk azon pontját, hogy az osztrák kormánynak joga van arra, hogy az ezidőszert 42 százalékos egységes áradékot bármikor, a magyar kormány megkérdezése nélkül, konvertálhassa vagy visszafizethesse.

Széll Kálmán ismerteti a Körberrel eziránt folytatott tárgyalás részleteit és kijelenti, hogy a maga részéről igen örül, hogy az egység megtörtént. Nem kételkedik, hogy nem lesz akadálya a konverzióknak. Olyan pénzügyi és politikai helyzetet nem képzel, amiből Holló Lajos aggálya folyik. A pénzügyi gazdasági viszonyok természeté, hogy az átjátszódik egyik államból a másikba.

Wekerle Sándor megnyugtató felvilágosításai után a bizottság a javaslatot változatlanul elfogadta.

A kiegyezés Ausztriában.

Bécsben a képviselőház kiegyezési bizottsága ma megalakult és elnökül dr. Kramarzozt választották meg 22 szavazattal. Dr. Wittek bizottsági tagra 12 szavazatot esett. Az első elnökhelyettes választásánál 35 szavazólapot adtak be. Ezek közül dr. Lecher 10, dr. Wittek 9 szavazatot kapott, 11 szavazólap üres volt. A második választásánál 28 szavazatot adtak be. Ezek közül dr. Lecher 13, dr. Glabinszky pedig 9 szavazatot kapott. A harmadik választásánál dr. Lecher választott meg 23 szavazattal. Erre a keresztényszocialisták elhagyták a termet, miáltal a bizottság határozatképtelenségét okozták. Egy parlamenti könyvomas szerint dr. Kramarzozt kérte magánuton, hogy elnökké való megválasztásától tekintsenek el, amire a keresztényszocialisták dr. Wittek et jelölték az elnöki tisztségre, kinek megválasztása ellen azonban dr. Lecher foglalt állást.

A horvát helyzet.

Budapest, november 5.

Ma először tartott öt órás ülést a képviselőház és az idő nagy részét ismét a horvátok foglalták le. Azonban ma is tagadták, hogy obstruálnának. A vita folytatására ugyanis igen eltérők a nézetek a szerb-horvát koalícióban s mind bizonyosabbá válik, hogy a belső ellentétek hamarosan szakadást idéznek elő. Az indemnitásnál saját bevallásuk szerint még öt-hat horvát képviselő szólal fel. Így megtörténhetik, hogy e hét végén befejeződik az indemnitás tárgyalása.

A horvát kérdés különben, úgy látszik, fordulóponthoz jutott. Rakodczay Sándor horvát bán csütörtökön Budapestre érkezik, hogy a kormányval programját végleg megállapítsa, ami megtörténvén, nyomban következőn fognak azok az intézkedések, melyektől remélik, hogy a horvátországi ügyek ismét rendes mederbe lesznek terelhetők. A horvát-szerb koalíció körében is érzik a mai helyzet tarthatatlanságát. A koalíciónak jóformán összes tagjai ma Budapestre érkeztek, hogy a helyzetet megbeszéljék. Nikolics Vladimir, volt osztályfőnök, Tomicsics altábornagy és Pinterovics képviselő, kik már régebbi idő óta Budapesttől távol voltak, ma szintén megjelentek és élénken részt vettek a tanácskozásokban. Délután öt órakor a horvát-szerb koalíció Medakovic Bogdán elnökle alatt formális értekezletet is tartott, melyen a koalíció valamennyi tagja jelen volt. Az értekezlet teljes három óra hosszat tartott. Igen behatóan vitatták meg a helyzetet és azt a magatartást, melyet a koalíciónak továbbra követnie kell. Az értekezletről kommunikét ezuttal nem adtak ki. A vitában számosan szólaltak fel, köztük Nikolics Vladimir osztályfőnök is. A hozott határozatokat diszkrecióban tartják. A legközelebbi ülések szónokait is kijelölték.

A horvát képviselők körében ma a horvát országgyűlés küszöbön álló összehívásáról folyt a szó. A koalíció tagjainak nézete szerint ez semmi eredményre sem fog vezetni, mert a bán nem is fog abba a helyzetbe jutni, hogy programját ott kifejtse.

— Nekünk — ugymond egy kiváló horvát politikus — előbb a bánnal le kell számolnunk. Neki tiltakoznia kellett volna a pragmatikának törvénybe iktatása ellen és ha ezt a magyar kormány figyelembe nem vette, állásáról le kellett volna mondania. Mert ő képviseli ugyan Horvátországban a koronát, illetőleg a magyar kormányt, de nem felelős a magyar országgyűlésnek, hanem a horvát országgyűlésnek. Mások nézete szerint a mai helyzetből ilyképpen csak úgy lehet kibontakozni, ha a horvát országgyűlést feloszlatják és ilyképpen alkalmat adnak a horvát népnek, hogy ítéletet mondjon a koalíció magatartása felett.

A horvát képviselők közül többen szerdán délután Bécsbe utaznak, hogy a Reichsrath dőlsláv klubjának látogatását visznozzák. A mai értekezleten megállapították azon irányelveket is, melyeket a küldötteknek a dalmát képviselőkkel való tanácskozásoknál szem előtt kell tartaniok. Csütörtökön a képviselők visszatérnek Budapestre.

Potocnyák képviselő dolgát holnap tárgyalja a magyar képviselőház mentelmi bizottsága. Az ülésre természetesen meg lett hívva Potocnyák is, aki zágrábi jelentés szerint a következő levelet intézte a mentelmi bizottság elnökéhez:

Igazolom a mentelmi bizottság e hónap 6-iki ülésére szóló meghívó vételét. Mint horvát képviselő a magyar képviselőházban, erre a következőkben válaszolok: A horvát országgyűlés delegációja a közös országgyűlésen a horvát királyság és a magyar királyság paritását tételezi fel. A horvát delegáció, tekintet nélkül tagjainak számára, a magyar országgyűléssel egy áll szemben, mint egy egység a másikkal. Mindketten együtt képezik a közös magyar-horvát országgyűlést. Ugy, amint a magyar parlament, a magyar királyság szuverénitását jelképezi, a horvát országgyűlés viselője és reprezentánsa a horvát királyság szuverénitásának. A közös országgyűlésen mint a horvát királyság szuverénitásának reprezentánsa és viselője a horvát delegáció tekintendő, amelynek közreműködésével válik a közös országgyűlés a magyar-horvát államegység szuverénitásának reprezentánsává. Ebből következik, hogy a közös országgyűlésre kiküldött horvát delegátusokra

nézve nem szükséges az országgyűlés igazolása, amely csak tudomásul veheti a közös országgyűlésre kiküldendő horvát delegátusok megválasztásáról szóló közlést. Sem a közös országgyűlést, sem valamely bizottságot nem illet meg a horvát delegátusok mandátumvizsgálatának vagy igazolásának joga. A horvát delegátusok immunitása a horvát királyság alkotmányából következik és nyeri jogosultságát és nincsen semmi közössége a közös országgyűléssel, amelynek ennél fogva nem áll jogában egy horvát képviselő megrendszabályozása. A közös országgyűlés nem igazolhat és ennél fogva nem is rendszabályozhat; míg a magyar képviselők a magyar országgyűlés parlamenti bizottságainak illetékessége alá tartoznak, ez a horvát delegátusok esetében nem áll. Ennek értelmében a t. mentelmi bizottságot sem illet meg az a jog, hogy a horvát képviselőket érintőleg javaslatokat tegyen, vagy azokat maga elé idézze. A magyar választási kerületek képviselőiből alakult egyetlen bizottság sem, tehát a mentelmi bizottság sem lehet a szövetségi királyság delegátusai fölé helyezve. Ha a meghívásnak elegendő tennék és alá kívánám magamat vetni a t. mentelmi bizottságnak, úgy veszélyes és végzetelies precedenst teremtenék és magam is büntetésre volnék hárítva. Horvátország szuverén joga ellen intézett merényletnek. Ennek alapján van szerencsém az igen t. elnökségnek kiváló tisztelettel kifejezése mellett kijelenteni, hogy a t. mentelmi bizottság megidézésének nem felelhetek meg.

A mentelmi bizottság holnapi ülésén, mint értesülünk, úgy fog határozni, hogy Potočnyák képviselőt harmincz napi kizárássra ítéli.

A parlamentben ismét sok szó esik a horvát gyorsírók ügyéről. Mikor a horvát képviselők legutóbbi obstrukciójuk alkalmával állandóan csak horvátul beszéltek, Justh Gyula, a képviselőház elnöke Zágrábról horvát gyorsírókat kértett fel s velük jegyeztette a szónoklatokat. Négy horvát gyorsíró volt itt akkor, mindnyájan kinevezett állami tisztviselők a horvát fővárosban, akik 40-40 korona napi díj mellett dolgoztak a képviselőház gyorsíródjában. Mikor most az indemnitási vita kezdetén kitént, hogy a horvát képviselők ismét hosszú szóradatra készülnek, ismét szóba került a horvát gyorsírók ügye. Justh elnök azonban drágálta a nagy napi díjakat, amely költséget még a horvát szöveggel bővített napló is emelte, s kijelentette, hogy nem hajlandó 40 koronás gyorsírókkal terhelni a képviselőház költségét. Ilyen módon ujabban a naplóból hiányzanak a horvát szövegű beszédek. A képviselőház gazdasági bizottságának most kellett volna foglalkozni ezzel a kérdéssel, a bizottság ülése azonban Justh Gyula elnök betegsége miatt elmaradt. Értesülésünk szerint a bizottság elé javaslat került, melynek értelmében az elnök állandó alkalmazásra kinevez egy horvát gyorsíró gyakornokot évi 1200 korona, s egy gépírónt évi 1000 korona fizetéssel.

A zágrábi „Pokret” nyomán a fiumei „Riecki Novi List” ((Supilo lapja) egy közleményt hoz, mely szerint Budapesten a közös tisztviselők számára pragmatika készül, mely kimondaná, hogy közös tisztviselők Horvátországban is tudni kötelesek magyarul. Ehhez a közleményhez a nevezett lap célzatos következtetéseket kapcsol. A M. T. I. tellesen hiteles forrásból arról értesül, hogy a készülő pragmatikáról szóló hír nem való. A hír lanszírozása és az ehhez fűzött következtetések torzszzerű igazságok.

Budapest, november 5.

Megyebizottsági tagválasztás Csongrádmegyében. Szentesen ma folyt le a megyebizottsági tagok választása. A választás a függetlenségi párt győzelmével végződött. A pártnak tizenkét jelöltje került ki győztesen az urnából. Az új megyebizottsági tagok között van dr. Molnár Jenő, Szentés város népszerű országgyűlési képviselője is, aki most először foglal helyet Csongrádmegyey törvényhatósági bizottságában.

A római postaegyezmény beczikkelyezése. Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház mai ülésén nyújtotta be a Rómában 1906. május 26-án tartott nemzetközi postakongresszus határozatainak beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot. A kongresszuson Magyarország részéről Szalay Péter államtitkár, posta és távírdai elnökgazgató és dr. Hennyei Vilmos postaigazgató vettek részt és az egyetemes postaszervezést is ők irták alá. A szerződés lényegében az 1901-iki kongresszus határozatait veszi át, azonban néhány újítást is tett, különösen a levéspostai forgalom terén. A szerződés elsősorban technikai újításokkal gyorsítani fogja a levélpóstaforgalmat. A levél súlyegységét tizenöt

grammról husz grammra emelték s a husz grammon felüli súlyra nézve tetemes díjleszállítást eszközölt. A levéldíj ezentul husz grammonként huszonöt centime lesz, minden további husz gramm tizenöt centimbe kerül nemzetközi vonatkozásban. Ez oly nagyfokú árleszállítást jelent, hogy például Európából Amerikába ezentul az ajánlott levél díja egy frank hetvenöt centime helyett nyolczvnt centime. Rendezi az egyezmény a válaszbélyeg nemzetközi forgalmát is olyan módon, hogy ezentul idegen államba is lehet hazai válaszbélyeget küldeni s az ottani postahivatalok beváltják a bélyeget. A többi újítás az egyes államok által fölvetett külön kívánások végrehajtásából áll. Magyarországnak nem volt külön követelése.

A bírói és ügyészi szervezet módosítása.

— Ideiglenes fizetésrendezés. —

Budapest, november 5.

Günther Antal igazságügyminiszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot nyújtott be a bírói és ügyészi szervezet módosításáról. Ez az új törvényjavaslat, amely ideiglenes jellegű s kapcsolatosan van azzal a fizetésrendezéssel, amelynek keresztülvitelére szánt összeget már az 1908. évi költségvetésbe felvette a kormány, 1259 bírót és ügyészt magasabb fizetési osztályba juttat, az aljegyzői állást eltörli s a bírói képesítésű jegyzőknek pótlékokat ad.

A törvényjavaslat szövege a következő:

1. §. Az elsőfolyamodású kir. bíróságokhoz kinevezett törvényszéki bírák, járásbírák és albírák, valamint a kir. ügyészségekhez kinevezett ügyészek és alügyészek együttes létszáma az egyes fizetési osztályokban a következőképpen állapítatik meg:

a VI. fizetési osztályban: 150 kir. ítélőtáblai bírói címmelel és jelleggel felruházott kir. törvényszéki bíró, kir. járásbíró és kir. főügyészi helyettesi címmelel és jelleggel felruházott kir. ügyész;

a VII. fizetési osztályban: 1000 kir. törvényszéki bíró, kir. járásbíró és kir. ügyész;

a VIII. fizetési osztályban: 1000 kir. törvényszéki bíró, kir. járásbíró és kir. ügyész;

a IX. fizetési osztályban: 380 kir. albíró és kir. alügyész.

Az egyes fizetési osztályokra a jelen törvényvel megállapított létszám csak külön törvényvel vagy költségvetési törvényvel változtatható meg.

2. §. Az 1891. XVII. t.-cz. 28. §-ának második bekezdése, az 1893. IV. t.-cz. 18. §-ának első és harmadik bekezdése és az 1907. I. t.-cz. 6. §-a hatályát veszti.

3. §. Az 1890. XXV. t.-cz. 6. §-a és az 1891. XVII. t.-cz. 56. §-a azzal egészítetik ki, hogy a kir. ítélőtáblához tanácsjegyzői szolgálatra és elnöki titkári teendőkre VIII. fizetési osztályba sorozott kir. törvényszéki bírót vagy járásbírot is be lehet rendelni.

A budapesti kir. ítélőtáblához berendelt vidéki törvényszéki bíró vagy járásbíró a berendelés tartamára évi 800 korona, a többi kir. ítélőtáblához berendelt ilyen bíró pedig évi 400 korona működési pótlékban részesül.

4. §. A budapesti kir. ítélőtábla elnöki titkára évi 800 korona működési pótlékban részesül.

5. §. Az 1893. IV. t.-cz. kiegészítő részét képező A) kimutatásban felsorolt hivatali állások közül a XI. fizetési osztályba sorozott aljegyzői állás megszűnik és a jelen törvény hatályba léptéig kinevezett valamennyi aljegyző, mint jegyző a X. fizetési osztályba soroztatik.

Az 1883. I. t.-cz. 7. §-ának az a rendelkezése, mely szerint bírósági jegyző csak az lehet, aki a bírásra nézve előírt jogi képesítést igazolja, hatályát veszti.

Azon hivatali teendőket, melyeket a fennálló jogszabályok értelmében csupán jegyzők végezhettek, a jelen törvény hatályba léptétől kezdve csak oly bírósági jegyző végezheti, a ki a bírásra nézve előírt jogi képesítést megszerezte.

6. §. Azok a bírósági jegyzők, akik a X-ik fizetési osztályban két évet eltöltöttek és a bírásra nézve előírt jogi képesítést megszerezték, évi 400 korona, a nyugdíjba be nem számítható képesítési pótlékban részesülnek.

A jelen törvény hatályba léptéig kinevezett jegyzőket ez a pótlék 1908. évi január hó 1-étől kezdve akkor is megilleti, ha a X. fizetési osztályban két évet még nem töltöttek.

7. §. Ez a törvény 1908. évi január hó 1-én lép életbe.

Végrehajtással az igazságügyminiszter bízatik meg.

Törvénytelen nyugdíjak.

— A zárszámadási bizottság ülése. —

Budapest, november 5.

A képviselőház zárszámadási bizottsága ma délután 5 órakor ülést tartott. Sziklay Ottó elnökle alatt a bizottsági tagok kivül jelen voltak Wekerle Sándor miniszterelnök és Mezőssy Béla államtitkár. Napirenden van az 1905. évi zárszámadás.

Napirend előtt Hentz Károly kérdést intéz az iránt, hogy a miniszterelnök tényleg vállalt-e garanciát arra, hogy a Fejérváry-kormány nem fog vad alá helyeztetni. Mert ettől függ, hogy van-e szabad keze a zárszámadási bizottságnak, vagy nincs? Ha a miniszterelnök vállalt garanciát és ezt az ország érdekében tette, én e nyomós indokok előtt meghajlok és ilyen szempontból bírálok meg a zárszámadást.

Eber Antal azon véleményben van, hogy ennek a kérdésnek a fejtegetése most nem aktuális. A bizottság feladata a zárszámadás átvizsgálása. Ha azután a revízió tartama alatt olyan visszaélések kerülnek ki, amelyek szükségessé teszik a vad alá helyezést, akkor a végső konklúzióknál kell e kérdéssel foglalkozni. Indítványozza, hogy térjenek rá a napirendre.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Mikor a kormány megalakult, kötelezettséget vállalt arra, hogy politikai felelősségrevonás kérdésénél fedni fogja a Fejérváry-kormányt, vagyis a vad alá helyezést kabinetkérdésnek tekinti. Ez azonban nem alterálhatja a képviselők szabad elhatározását sem szakszerűség tekintetében a revíziót. Így nyilatkozott maga Kossuth Ferenc is. Hogy mik indították a kormányt erre, azt részletezni, azt hiszem, felesleges. Elég annyit mondani, hogy magasabb politikai tekintetek azt követelték, hogy a tizenkettedik órában emiatt a nemzet és a korona között a békeség létrejötte meg ne hiúsíttassék.

Hentz Károly kérdi, hogy ha politikailag nem, hát jogilag felelősségre lehet-e vonni a Fejérváry-kormányt?

Wekerle Sándor miniszterelnök megjegyzi, hogy foglalkozott jogi és politikai kérdésekkel, sőt tanára is volt nyolcz éven át ennek a studiumnak de azt a disztinguált, amelyet Hentz Károly felállított, sohasem hallotta. Megjegyzi, hogy anyagilag felelősség alá vonható bármely kormány akkor is, ha törvényes budgettel dolgozik és ha a zárszámadások átrevidálásánál visszaélések derülnek ki. Így a jelen zárszámadásnál is, amit egyáltalán nem supponál, sőt kizártnak tart, ha visszaélés derülne fel, a visszaélés elkövetője felelősségre vonható.

Eber Antal referál a nyugdíjazásokról. Kifogásolja Perczel Dezső nyugdíját. Perczel Dezsőnél kegyelmi uton fel lett emelve a nyugdíja 7360 koronára mely nem felel meg a nyugdíjtörvénynek. A másik különleges eset György Endre földművelési ügyvivő, kinek 11.000 korona a nyugdíja. Neki 13 évre számították be az állam szolgálatát, mert ő 1870-78-ig fogalmazó volt, később Londonban négy évig gazdasági tudósító. Az előbbi állásától megválván végkielégítést kapott. Mikor visszatért, a végkielégítést kapott összeget visszafizette és a 8 esztendő kért a nyugdíjába beszámítani. Ez olyan eljárás, a mit vagyombukott kereskedők sem követnek el. A Perczel Dezső és György Endre nyugdíjánál az állami számvévszék mindkét fölemelt tétel megszűntetését kérte.

Rakovszky István számvévszéki elnök jelenté, hogy az egyes minisztériumoktól, ahol ezek a nyugdíjazások történtek, kérték azok megszüntetését, de a szakminisztériumok a kérelmet nem teljesítették. Most a minisztertanács döntése alá kerülnek az ügyek.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Az állami számvévszéknek az az álláspontja, hogy kegyelmi uton nem adható nyugdíj, a kegyelmi tény csak a törvényben megállapított valamely kellék elengedése szorítkozhatik. Ez az én álláspontom is — sőt én e tekintetben tovább megyek és azt tartom, hogy még kegyelmi uton sem lehet kumulálni a kellékek elnézését, mert csak egy kellék nézhető el. A praxis az, hogy ha egy özvegynek a tíz évből egy pár hónap hiányzik, az időnézés kegyelmi uton eszközölhető.

Rakovszky: Ez nem nyugdíj, ez kegydíj. Wekerle miniszterelnök: Hogy ezt kegydíjnak vagy nyugdíjnak nevezzük, arra súlyt nem helyezek. Az idő elnézése tehát itt nem kifogásolható. Az tagadhatatlan, hogy szokatlan dolog, hogy valaki elmegy az állam szolgálatából, végkielégíteti magát és azután több év múlva visszatér, a végkielégítést visszafizetvén, újra számíttatni kéri nyugdíj-esztendeit. De van rá eset, hogy a végkielégítés visszatérítése kötelezően is ki van mondva. Ami a számvévszéknek az ezen nyugdíjazásokra tett észrevételeit illeti, ezzel szemben a kormány az volt az álláspontja, hogy miután itt a korábbi kormány adminisztratív ténykedéséről van szó, amely jogerőre

emelkedett, nem érezte magát a kormány jogosított-nak arra, hogy ezt hatályon kívül helyezze. Pro preterito nem lehet elvenni sem Perczel Dezsőtől, sem György Endrétől. Nagyon veszedelmes precedens lenne, ha a kormány az előző kormányok adminisztratív intézkedéseit harmadik személyek hátrányára megváltoztatná, hanem inkább arra nézve szeretnék biztosítékot, hogy jövőre ez elő ne fordulhasson.

Hencz Károly: Más a nyugdíj és más a kegydíj. A nyugdíjat lehet törvényesen érvényesíteni, a kegydíjat nem. Az idősek, mint kellőknek, elengedést lehetetlennek tartja. Ha három hónap elengedhető, miért ne lehetne elengedni 39 esztendő. Ő külön könyvelné a nyugdíjat és a kegydíjat.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Materialiter bírálja el a dolgot és azért nem helyez súlyt arra, hogy nyugdíj vagy kegydíj legyen a tétel czíme. Ami egy bizonyos hiányzó idő elnézését illeti, ez szokásban volt és van.

Éber Antal azt fejtegeti, hogy a Perczel Dezső és György Endre nyugdíjai szempontjából feltétlenül elítélő határozatot kell provokálni, mert ezen nyugdíjak engedélyezése határozott visszaélés volt. Fzenfelül indítványozza, hogy a bizottság javasolja oly országos határozat meghozatalát, amely a nyugdíjtörvény 62. §-ának kiegészítését meghatározza, hogy mely esetekben és mily körülmények közt lehessen nyugdíjat és kegydíjat engedélyezni, illetve mely esetekben ne lehessen még kegyelmi uton sem nyugdíjkezdvezmény nyujtható.

Rakovszky István: Hálával és köszönettel veszi, ha ezekben a bonyolult kérdésekben országos határozat fog hozatni, amely határozott alapot ad a számvevőszéknek a további állásfoglalásra. Ő azt hiszi, hogy az eddigi törvények szerint helyesen jártak el, mikor a kérdéses tetteket kifogásolták és a zárszámadások kapcsán az országgyűlésnek bejelentették. Azon óhaját fejezi ki, hogy ha már ilyen kezdeményezést inaguráltak, akkor kéri expressis verbis kimondatni, hogy mi a nyugdíj és kegydíj.

Wekerle Sándor miniszterelnök szívesen veszi, hogy ha ilyen országos határozathozatal provokálják.

Lányi Mór konstatálja, hogy már az eddigi zárszámadási kimutatásokban benne van, amit Hencz pro futuro kíván, hogy t. i. nyugdíj és kegydíj között különbség tétessék. Nem is itt van a hiba, hanem abban, hogy a magasabb rangban lévőekkel szemben sürribben gyakorolhat kegyelmet, de ennek odiumát eltüntetik és az ajándékot nem kegydíjnak, hanem nyugdíjnak veszik.

A bizottság Éber Antal javaslatát fogadta el. Ezután letárgyalták a számvevőszék elnökének egyes jelentéseit, amelyek közül a bizottság elhatározta, hogy a zsolnai cellulóze-gyárnak történt ingatlan-eladás tárgyában és az iránt is felvilágosítást kér a pénzügyminisztertől, hogy az arad-temesvári vasut vonalait, amelyeket az állam 1881-ben megvett, miért nincsenek ma sem az állam nevére telekkönyvezve.

Budapest, november 5.

Segítség az angol banknak. A londoni Times felhívása kapcsán, melyet a lap az angol bank támogatása érdekében Európa összes jegybankjaihoz intéz, dr. Ság Manó országgyűlési képviselő holnap a képviselőház indítványkönyvébe indítványt szándékozik bejegyezni, mely szerint a Ház felhatalmazza a pénzügyi kormányt, hogy mindaddig, míg az Osztrák-Magyar Bank szabadalmáról szóló törvény idevonatkozó szakaszai törvényhozásilag módosíthatnak, jogosítsa fel az Osztrák-Magyar Bankot, hogy az ércfedezet felét a külföldön helyezze el s ezzel az angol nemzeti banknak segítségére jöjjön; az angol banknál elhelyezett arany ellenében nyereső devizák éppugy szolgáljanak fedezetül, mintha az arany az Osztrák-Magyar Bank pénzében lenne s ennek alapján a bank kibocsáthasson bankjegyeket.

Beszámoló. A krassói kerület függetlenségi pártja november 3-án Krassón nagy gyűlést tartott, melyen dr. Pilişy István, a kerület képviselője beszámolt eddigi működéséről. Előszámlálta, mit tett a koalíciós kormány eddig, vázolta a kiegyezésnek nagy hátrányait s ugynevezett papiros előnyeit, majd megokolta, hogy miért lépett ő ki az országgyűlési függetlenségi pártkörből. Beszédét helyesléssel kísérték a nagy számban megjelent választók. Ezután dr. Grósz Albert ügyvéd beszélt, majd Sinka Lajos szólt még fel és a következő javaslatot ajánlotta elfogadásra:

„A krassói választókerület polgárai meghallgatván dr. Pilişy István beszámoló-beszédét, mely az ő politikai álláspontját s eddigi működését tünteti fel s igazolja azon eljárását, hogy a jelen helyzetben nem maradhatott tovább tagja az országgyűlési függetlenségi pártkörnek s elveinek ópségben tartása végett abból kilépett. Pártgyűlésünk dr. Pilişy István képviselő álláspontját helyesli és iránta bizalommal viseltetik s elvárja tőle, hogy továbbra

is rendületlenül megáll a függetlenségi elvek mellett és tisztán hozza vissza azt a zászlót, melyet neki a megválasztás alkalmával kezébe adtunk.”

Buday József elnök felteszi a kérdést s a választók egyhangú nyilatkozata folytán ily értelemben mondja ki a határozatot s a gyűlést berekeszti.

A nagykapcsi választókerület függetlenségi polgársága tegnap népes nagygyűlést tartott Nagykapson. A gyűlésen megjelent Bernáth Zoltán orsz. képviselő, aki hosszabb beszédben ismertette a politikai helyzetet és meggyőző érvekkel fejtette ki a kiegyezés előnyeit. A nagygyűlés élénk helyesléssel fogadta Bernáth Zoltán beszámolóját és egyhangú bizalmáról biztosította. A gyűlésről Kossuth Ferenc minisztert, a függetlenségi- és 48-as párt elnökét táviratban üdvöztették.

Az alispán ur.

— Szász Józsefet felfüggesztették. —

Budapest, november 5.

Alsó-Fehérmegye rossz szelleme fölött belet a végzett: a belügyminiszter Szász József alispánt ma felfüggesztette állásától s elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot. A derék urat egy csapták el, mint a rossz, hitlen cselédet, holmi szabálytalan pénzkezeléssel s egyéb hasonlóan piszkos ügyeknek miatta.

Alsófehérben, ahol a vármegyei autonómia legfőbb méltóságát fertőzte meg ez az ur, ezzel megkezdődött a tisztulás folyamata. A nagy tisztogatás nem lesz esztetikuss, finom érzésű urnak való munka, ezért nem is irigyljük attól, akire bízattak. De fölötté szükséges volt, hogy végre megtörténjen s ezért melegen dicsérjük gróf Andrássy Gyulát, aki puritán és becsülettel érzéssel nem tűrhette tovább a felügyelete alatt álló közigazgatáson ezt a botrányos szépséghibát.

Tisztességes, jó közigazgatás milliók jóléte és boldogulása, Magyarországon pedig még ennél is sokkal több. Mert Magyarországon sajtósági közösi helyzetünkben kiölyögőleg nemcsak a kormányzás szerve a vármegyei autonómia, hanem ezzel egyben az alkotmány védőbástyája is. Magyarországon így duplán közérdek, hogy az autonóm vármegyék élén intakt és minden tekintetben kifogástalan emberek képviseljék az önkormányzatot, hiszen soha sem lehet tudni, mikor kerül a sor ismét arra, hogy az önkormányzat a nemzet legszentebb jogai mellett sikra szálljon.

Ilyen körülmények között megdöbbenve kérdezi az ember, milyen szerencsétlen végzet emelte Szász Józsefet az alispáni székbe, amikor jelleme és igaz hajlandósága szerint ez az ur veszedelmes kalandornak s bünből élő parlolovagnak született?

A következmények bizonyítják, hogy Szász József fontos méltóságában sem tagadta meg sem a jellemét, sem igaz hajlandóságát. Az utolsó alkotmányharc alatt gondosan elkülönözte magát a tisztességes emberektől s testtel, lélekkel támogatta a letűnt rendszert. A megyei belkormányzatban pedig szintén magához méltó szövetségesek oldalán látnak, folytonosan együtt paktált a nemzetiségi békebonókkal. Eredményes működésének, hála neki, köszönhető, hogy a magyar parlamentet a legutolsó választásokon megajándékozta Vajda Sándorral és Mániu Gyulával.

A bünkrónikának azonban ezzel még nincsen vége. A vármegye közigazgatása az egész vonalon korrupt és rendetlen. Az alispán italmérsi engedélyeket szerez a maga számára s benne ül minden pénzintézet és vállalat igazgatóságában. A legcsufosabb büne pedig Szász Józsefnek az, ami Darányi Ignác fölieletése következtében közvetlenül okozója annak, hogy most kitöri a nyakát. A megye inséges lakosai közt 1905-ben szétosztott állami gabona árát, daczára a kedvezményes fizetési feltételeknek, a szegény nyomorgó népen még ugyanazon a télen behajította s arra használta föl, hogy a befolyt nyolczvanezer koronával egy igazgatása alatt álló pénzintézet válságos helyzetét javítsa.

Ilyen sötét múlt provokálta Szász József ellen a fölfüggesztést és a fegyelmi vizsgálatot. Reméljük, hogy a fegyelmi bíróság nem ismeri majd az irgalmat és példát statuál, hiszen ilyen közveszélyes parazitákkal szemben bün lenne minden kímélet.

Az „Egyetértés”-nek pedig nagy elégtétele az ügyek ilyen fordulata. Az „Egyetértés” lep-

lezte le először az Alsófehérben folyó üzelme- ket. Mi mutattuk be először Szász Józsefet igaz színében a világ előtt s a közérdek nevében mi követeljük mindenki előtt ennek az embernek az ártalmatlanná tételét. Örülünk, hogy a leg- ujabb fellemények szerint illetékes helyen is belátják a mi álláspontunk igazát s Szász József ur nem kerül el megérdemelt sorsát.

A megindított fegyelmi ügyről s a vele kapcsolatos dolgokról tudósításunk ez:

A korcsmáros alispán.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a tegnapi napon kénytelen volt Szász József, Alsó-Fehér vármegye alispánját többrendbeli súlyos hivatali mulasztás, vétség és gondatlanság miatt állásától felfüggeszteni, egyszersmind pedig alispán sógora: Böithe Kálmán marosújvári főszolgabíró ellen fegyelmi eljárást rendelt el.

A belügyminiszter ezen erélyes és szigorú eljárására egy feljelentés szolgáltatott okot, melyet a földmivélsügyi minisztérium tett meg a napokban Szász József alispán és Böithe Kálmán főszolgabíró ellen, voltaképpen azonban az alsófehérmegyei közigazgatás hihetetlen rendtelenségei és visszaélései már több, mint fél esztendeje ismeretesek a belügyminisztériumban, amit bizonyít az is, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter még a nyáron indítatva érezte magát arra, hogy Alsó-Fehér vármegye közigazgatását az 1886: XXI. t.-cz. 4-ik §-a alapján saját kiküldött közegével megvizsgálta.

Ezt a vizsgálatot augusztus havában négy héten át Rakovszky Endre miniszteri tanácsos teljesítette, aki nagy alaposággal és lelkiismeretességgel vizsgálta meg nemcsak a központ, hanem a legtöbb járás ügyvitelét is, melyeknek botrányos állapotáról az iratoknak és jegyzőkönyveknek egész garmadája számol be.

Igy kitűnt a vizsgálat során többek között az is, hogy különösen az italmérsi ügyek körül évek óta rendszeres visszaélések folytak Alsó-Fehér vármegyében. Hogy tényleg igaz az a vád, melylyel több fővárosi napilap illetve Szász József alispánt, hogy t. i. ő maga (az alispán) is többszörösen italmérő és hogy ezen minőségét fiktív szerződésekkel takargatta.

Kitűnt, hogy a megyei közigazgatás az egész vonalon korrupt és rendetlen. Hogy az alispán, amikor sógorát, Böithe Kálmán marosújvári főszolgabírót jogosulatlanul felszámított utiszámlák és napidíjak behajtásáért 800 koronára megbírságot a közigazgatási bizottság, ezt a bírságot beszédni elmulasztotta és az ítéletet irattárba tette.

Kitűnt, hogy az alispán főszolgabíró korában is korcsmároskodott saját járásában és hogy az alispán nemcsak mint italmérő fejt ki üzleti tevékenységet, hanem egyébként is annyifele vállalat és pénzintézet igazgatója, hogy teljességgel lehetetlen, hogy alispáni hivatásának, bárha csak felületesen is, eleget tessen.

Ezekből folyólag nagyon természetes, hogy a megyei közigazgatás minden ellenőrzés híján annyira elhanyagolt állapotba jutott, hogy báró Kemény Árpád, a megye derék főispánja, hivatalvizsgálatai alatt maga is annyi súlyos természetű visszaélésnek és annyi rendellenességnek jött nyomára, hogy maga is kénytelen volt vagy tíz községi és körjegyző ellen fegyelmi vizsgálatot elrendelni és több jegyzőt és községi bírót hivatalától felfüggeszteni.

Az inséges gabona.

Közel két hónapon át vizsgálták, tanulmányozták a belügyminisztériumban a nagy fáradtsággal összegyűjtött adatokat, a mikor most, a legutóbbi napokban egy újabb, rendkívül súlyos feljelentés érkezett ismét a belügyminisztériumhoz, még pedig ezuttal magától a földmivélsügyi minisztertől.

E feljelentésben elmondja Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter, hogy a vezetése alatt álló minisztérium még 1905-ben inséges gabonát osztott ki Alsó-Fehér vármegyében kedvezményes áron és kedvezményes fizetési feltételek mellett, de azzal a kikötéssel mégis, hogy ennek az „inséges gabonának” vételára legkésőbb 1907. márczius elseiéig lesz a községeken behajtható.

Elmondja azután a feljelentés, hogy tudomása szerint a marosújvári járásban egymagában körülbelül 80.000 korona értékű gabona lett szétosztva és hogy Böithe Kálmán főszolgabíró ezt a 80.000 koronát a községeken még 1906. elején behajította.

Erről a behajtásról azonban a minisztériumnak, mely 1907. március elsejéig a behajtást szorgalmazni nem akarta, tudomása nem volt és a behajtásról legnagyobb meglepetésére csak akkor értesült, amikor 1907. március havában a 80.000 korona nem érkezett be és a miniszter fölhívására Bőjthe marosújvári főszolgabíró azt felelte, hogy 80.000 koronát behajtotta ugyan, ezt a pénzt azonban nem szállította be, hanem elhelyezte a marosújvári takarékpénztárban, a hol a pénz jelenleg is „gyümölcsöszik”.

E jelentés folytán a miniszter felszólította Bőjthe főszolgabíró, hogy a 80.000 koronát — mely közzadók módjára lett volna kezelendő, vagyis behajtandó — azonnal szolgáltatassa be, mert ennek takarékpénztárban való „gyümölcsösztetéséhez” a miniszter hozzájárulását sem meg nem adta, sem a jövőben megadni nem szándékozik. Bőjthe Kálmán főszolgabíró azonban ennek a fölhívásnak nem tett eleget, hanem utalva arra, hogy a takarékpénztár „jelenleg nincs abban a helyzetben”, hogy a 80.000 koronát visszafizesse, a takarékpénztár nevében fizetési halasztást kért a földmívelésügyi kormánytól.

A földmívelésügyi miniszter ekkor érdeklődni kezdett a takarékpénztár iránt és az iránt a relatio iránt is, melyben Bőjthe főbíró ehhez a takarékpénztárhoz áll és ekkor kitűnt, hogy a marosújvári takarékpénztár ügyvezető igazgatója nem más, mint Bőjthe főszolgabíró maga, aki a kincstár pénzét a községben csak azért sietett olyan erősen behajtani, hogy a 80.000 koronát, mint betétet, a pénzre nagyon is rászorult pénzügyi helyzetben helyezhesse el.

Tudomására jutott a földmívelésügyi minisztériumnak ezenfelül az is, hogy több község annak idején egyenesen tiltakozott is az ellen, hogy a pénz Bőjthe főszolgabíró takarékpénztárban helyeztesse el, de Bőjthe e tiltakozásokkal nem törődve mintegy parancsszóra szerzett takarékpénztárának betéteket, bár tudnia kellett, hogy az intézet — melynél ez évben nagyobb mérvű sikkasztás is történt, — nem lesz abban a helyzetben, hogy 1907. március elsején az államnak a 80.000 koronát megfizethesse.

Mindezek folytán a földmívelésügyi miniszter most már Szász József alispánt hívta föl, hogy haladéktalanul intézkedjék, hogy a 80.000 korona az állampénztárba beszállítsassék és meg is volt győződve róla, hogy ennek az erőlyes rendeletnek most már fogantatja is lesz.

Ennek a várakozásnak azonban az alispán nem felelt meg, hanem ehelyett a takarékpénztár nevében most már ő (az alispán) intézett felterjesztést a miniszterhez, melyben arra kéri a földmívelési kormányt, hogy a takarékpénztárba (jogtalanul) elhelyezett 80.000 koronát hagyja meg a kormány mint állandó betétet a marosújvári takarékpénztárban, mert az intézet még jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy a 80.000 koronát visszafizethesse.

A minisztériumban az alispán felterjesztése nagy megütközést keltett, újból és most már közelebbről érdeklődni kezdtek a takarékpénztár viszonyai iránt és ekkor kitűnt, hogy a takarékpénztárnak Szász József alispán (Bőjthe főszolgabíró sógora) egyik igazgatósági tagja és főrésztvényese. Az intézet elnöke pedig, Winkler, szintén közeli rokona ugy az igazgató-alispánnak, valamint az ügyvezető-igazgató főszolgabírónak.

Mint hogy pedig ezenfelül meggyőződött a minisztérium arról is, hogy a takarékpénztárnak — mely 80.000 korona állandó betétet kér — mindössze 100.000 koronát tesz ki az egész alaptőkéje és hogy a 80.000 korona a legnagyobb mértékben veszélyeztetve van, a minisztérium újból fölhívta Szász alispánt az előző rendeletet azonnali foganatosítására, ami azonban, bár e rendelet még június havában ment ki a minisztériumból, a mai napig sem következett be.

Mindezek következtében a földmívelésügyi minisztérium a napokban sürgősen átirta a belügyminiszterhez, kérve a községek és a kincstár anyagi érdekeinek megvédése szempontjából is, a legerélyesebb megtorló intézkedések foganatba vételét Szász József alispán és sógora, Bőjthe Kálmán marosújvári főszolgabíró ellen, ami — mint ezt már elő-

zőleg is közöltük — ma tényleg bekövetkezett, amennyiben a belügyminiszter Szász József alispán és Bőjthe főszolgabíró ellen a legszigorúbb fegyelmi vizsgálatot rendelte el és az alispánt — akinek még számos egyéb vétsége és mulasztása van rováson — állásától egyszersmind föl is függesztette.

Végtelenül szomorú különben, hogy a marosújvári takarékpénztárban más megyei és községi vagyionokat is kezelnek és hogy egyáltalában azokban az intézetekben, melyekben az alispán igazgatói minőségben szerepel, mindenütt kezelnek közzadékokat és többek között árvapénzeket is betétként, ami, úgy látszik, Szász József grüdelási mániájának legfőbb támasza és alapja volt.

Hogy ilyen korrupt közigazgatás éppen nemzeti-ségi területen kaphatott lábra, még csak súlyosítja a helyzetet és ezért csak a legosztatlanabb elismerés illeti meg a belügyminisztert, hogy erőlyes kézzel hozzálátott az alsófehérmegyei közállapotok megtisztításához, amelyek csak diszkreditálják egész megyei adminisztrációjukat.

A tehetetlen kultúra.

Az indiai pestisről, az indiai éhínségről eső-könyvesen visszatérő újsághírek képzeletet meghaladó képeket festenek. Milliós számtételekkel döbentek meg az emberiséget és néhány sorban beszámolnak egész tartományok pusztulásáról. A mostani táviratok például az indiai Delhi-tartományban és a szomszédos kerületekben tartó szárazságról rémhíreket közölnek és ezekkel kapcsolatban konstatálják, hogy az idei szárazság följámulja az 1899-ikét, amely több, mint másfél millió emberáldozatot szedett. Ezuttal öt millió embert fenyeget éhhalál.

A tehetetlen kultúrának óriási szégyene ez a beláthatatlan temető. Valóságilag csödié ennek a képzelt nagyságnak, mert arra sem képes, hogy életben tartsa a szimpla, mezeten testet. És az indiai temetőország szégyene az angol nemzetnek, a vas, a józan angol nemzetnek, amely a maga gazdagodására birtokba vette a tulnépés országát, anélkül, hogy az ott élő népeknek a megélhetés lehetőségét adná cserébe.

A természettel pörbe szállni lehetetlen. Ahol nem esik eső, ott se az angol király, se az angol kormány nem tudja elintézni, hogy eső essék. Ámbar erre az indiai bennszülött joggal válaszolhatná, hogy ennyit ők is tudtak, az ő isteneik is tudtak, ezért nem kellett jönnie a fehér idegeneknek, akik elvitték a gazdagságot, cserébe hagytak egy csomó furesaságot, aminek senki sem veszi hasznát. És valóban, az ember szinte úgy érzi, hogy a kultúrának az indiai bennszülötttel szemben az volna az egyetlen föladata, hogy akkor produkáljon esőt, amikor a takarmány szempontjából kell és akkor szállítson napsugarat vagy hasonló értékű meleget, amikor ez szükséges. Az indiai bennszülött annak a kultúrának, amelylyel az angol birodalom megajándékozza, abszolúte semmi hasznát nem veszi, mert az indiai bennszülöttnek a kultúra összes vívmányaira nincsen szüksége, azoknak értékelésére nincsen értelmessége. Az indiai bennszülöttnek esőre és napfényre volna szüksége, hogy elegendő takarmánya teremjen a szarvasmarhának és ezt nem tudja megkapni se az angoltól, se a kulturától.

Az angol birodalom ellenben kivisz az indiai országokból mindent, ami kivihető és ad cserébe közigazgatást, tanítókat, hittérítőket, csupa olyan dolgot, amelyek saját céljainak szolgálnak. A kultúra terjesztésének ürügye alatt elárasztja az országot kereskedelmi ügynökökkel, akiknek mindegyike egy-egy apró erecske, amelyen az országok ereje átömlik Angliába. S mialatt a kultúra nevében nyomorítják az országot, a pestis és az éhhalál a kulturát kaczagva ragadja el az emberek millióit.

A nagy csodás kultúra tehetetlenül nézi ezt a pusztulást. Ami fájdalmat érez, azt nem az ember, de az alattvaló elvesztése fölött érzi és hajlandó pénzt áldozni, csakhogy megmentse a becses anyagot. Minden gyönyörű vívmányai csődöt mondanak, csak rongyos pénze marad. Ezt adja szívesen és bőven, de eredmény nélkül. Az indiai bennszülött pusztul, pusztul ajkán a kultúra átközásával és a halálban menekül isteneihez, akiknél boldogságot remél.

A Reichsrath ülése.

Bécs, november 5.

A Reichsrath mai ülésén Korytowski osztrák pénzügyminiszter — mint azt már jeleztük — betervesztette a költségvetést, hosszabb beszéd kíséretében. Az ülés elején a keresztényszociális-ták sürgősségi indítványt nyújtottak be a tisztí fizetések szabályozása, a tiszthelyettes kadétkok és velük egyenrangúak szolgáló pótlékainak emelése és a legénység zsoldjának emelése ügyében. A sürgősségi indítvány felszólítja a kormányt, hogy azonnal lépjen érintkezésbe a közös hadügyminiszterrel és közös pénzügyminiszterrel az erre vonatkozó törvényjavaslatoknak a delegáció legközelebbi ülészakájában való betervesztése tárgyában. Ugyanezen képviselők sürgősségi indítványt nyújtottak be a behívott póttartalékosok segélyre szoruló családja támogatása ügyében. Dr. Malik képviselő és társai a következő interpellációt jelentették be:

„Október 8-án a német birodalom majdnem összes lapjaiban megjelent egy Bécsből keltezett távirat, mely a kiegyezés létrejöttének történetét mondta el és amely szerint a budapesti tárgyalások már majdnem megkötöttek, amidőn Benedikt Mór, a N. Fr. Pr. kiadója egy formulát terjesztett az osztrák kormány elé, amelyet végül mindkét kormány elfogadott és amely formula alapján a kiegyezés létrejött. Ezt a táviratot a berlini Wolff-ügynökség révén kapták a lapok, amely ügynökség a bécsi távirati irodáról köztudomású, hogy a kormányval állván összeköttetésben, félhivatalos jelleggel bír. Minthogy a Wolff-ügynökség nevezett hírt a kormány nem cáfolta meg, különféle nyilatkozatok alapján is megerősítést nyert az a legenda, hogy a kiegyezési formula Benedikt Mórictól, a N. Fr. Pr. kiadójától származik. Ezzel szemben annál esodálatosabb, hogy az a javaslat, amelyet a kormány a képviselőházban betervesztett, nem egyezik meg azzal a javaslattal, amely a Wolff-ügynökség híre szerint Benedikt formulája szerint jött létre. Ennek következtében az a másik legenda terjedt el, hogy a kiegyezésnek van egy ugynevezett titkos pontja is, amely a két kormány közt a bankkérdés tekintetében létesült. Mindezek következtében az interpellálók azt a kérdést intézik a miniszterelnökhöz és a pénzügyminiszterhez:

1. Megfelel-e a valóságnak a Wolff-ügynökség egy bécsi távirat keretében a kiegyezés létesüléséről terjesztett híre.
2. Ha igen, miért nem terjesztette sem a magyar, sem az osztrák kormány ezt a formulát a képviselőház elé és vajon szándékozik-e a kormány a formulát a Ház elé terjeszteni?
3. Amennyiben a berlini Wolff-ügynökség híre nem felel meg a valóságnak, hogyan lehet az, hogy ilyen valótlan híreket terjeszt egy olyan ügynökség, amely a kormányval állandó összeköttetésben van.

Az irományok felolvasása után Korytowski pénzügyminiszter az 1908. évi költségvetést terjeszti elő hosszabb exposé kíséretében.

A pénzügyminiszter a költségelőirányzat részletes ismertetése után megjegyzi, hogy a jelen költségvetés mérlegének megalakításakor, eltekintve az államháztartásnak speciel 1908-ban való természetes kiterjesztésétől, két nehézség merült fel és pedig egyrészt a rendes költségvetésben az állami alkalmazottak fizetésrendezésére szükséges 39 millió korona fedezésének módja, amely 1907-ben a kezelési fölslegek igénybevétele által volt fedezhető, másrészt annak szüksége, hogy a kedvezőtlen pénzügyi viszonyokra való tekintettel az államvasutak szükségletei annuitásos fizetések helyett nagyobb építési részletek előirányzása által biztosítsassék, ami az 1907. évvel szemben 10 millió korona emelkedést jelent a költségvetésben. A miniszter ezután részletesen kifejti, hogy a szükségelt 62 millió korona többlet hogyan oszlik meg egyes tárcák szerint. Daczára a kiadási tételekben nyilvánuló liberáliszmusnak, nem lehet a könnyű pénzkezelés szemrehányásával illetni a költségelőirányzat készítőit.

Habár az 1907. évi aratás jó közepes volt, mennyiség tekintetében még sem érte el az 1905. és 1906. évi aratásokat, az ipar ugyan elég hosszú időre kellően foglalkozva van, de máris észlelhetők jelei a kedvezőtlenebb konjunkturának. Ehhez járul a pénzdrágaság, amelylyel egy időre még mindenestre számolni kell. Az egyenes adó is a jelen év háromnegyed részében 11 millióval emelkedett

nyan, de az indirekt adó csökkent. A kezelési felelősekből 83 millió áll rendelkezésre, amelyek különböző befektetések céljaira fognak fordítani. A kormány nem vette még igénybe a pénzpiacot és nem is kívánja a hitelforrásokat igénybe venni, holott a parlament nagyobb hitelt engedélyezett. A miniszter ezután az idő rövidségére való tekintettel 6 hónapi indemnitást kér és azt a kérést intézi a parlamenthez, hogy a költségvetést parlamenti uton minél előbb elintézzék.

A pénzügyminiszter beszéde után gró Kolovrad képviselő nem kívánja az államvasutak üzemének kifejlesztésére felveendő beruházási kölcsön ügyében betervezett sürgősségi indítványának tárgyalását, kéri azonban ennek az indítványnak a vasutügyi bizottsághoz való utalását. Azután Steiner Lipót képviselő megindokolja a tisztii fizetések szabályozása és a legénység zsoldjának 5 fillérrel való emelése ügyében ma benyújtott sürgősségi javaslatát. Szóla az általa kért intézkedések pénzügyi horderejét fejtegeti és hangsúlyozza, hogy kötelessége a kormánynak a katonák hozzátartozóinak támogatásáról gondoskodni és kéri továbbá, hogy a kormány négy héten belül tegyen jelentést a képviselőháznak az ügy állásáról.

Fresl képviselő cseh nyelven beszédet mond. Gróf Sternberg indítványa felett a vitát berekesztik. Vezérszónokoknak megválasztják: Nemetz képviselőt (kontra), aki hosszabb beszédet mond cseh nyelven, dr. Stölzl képviselőt (pro), aki Nemetz után emelkedik szólásra.

Elnök megkéri a képviselőket, tartózkodjanak az amugy is zavaros időpontban mindentől, ami a kedélyeket még jobban felizgatná. Kallina, Zazworka és Zarubek cseh, Koroccc szlovén és Gonci olasz képviselők emelkednek ezután szólásra és megállapítják a nem német képviselők azon jogát, hogy a bizottság ülésein anyanyelvükkel élnek és határozottan tiltakoznak Muhlverk képviselő fejtegetései ellen. A legközelebbi ülés pénteken d. e. 11 órakor lesz. Napirend: A költségvetés és a költségvetési provizorium első olvasása.

KÜLFÖLD.

Abdul-Azisz pénzt kap.

Páris, november 5.

A pénzügyi tárgyalások Abdul-Azisz szultán megbízottja Ben Sliman és Franciaország követe Regnault között befejeződtek. A francia kormány megbízottja kormánya nevében kijelentette, hogy Franciaország kész a szultánt pillanatnyi pénzzavarából kisegíteni, amit Ben Sliman nagy megelégedéssel vett tudomásul.

Francia politikai körökben igen meg vannak elégedve az ügyek illetén fordultával, mert szerintük ez a pénzügyi megegyezés végét jelenti az algezirászi egyezménynek. Ez ugyanis egy marokkói állami bankot alakított, melynek kötelessége lett volna, más bankok kizárásával, a szultán pénzügyeit rendezni. A rabati tanácskozáson nem respektálták ennek a banknak a hivatását ép úgy, mint ahogy nem respektálták az algezirászi-akták többi pontjait sem.

Természetes, hogy Abdul-Azisznak pénzzel való támogatása, nincs inyére Muley-Hafid ellenszultánnak ki a „Matin” tudósítója előtt többször adott annak kifejezést, hogy ő szent háborút fog hirdetni, de nem az idegenek, hanem fivére ellen, kinek gyengesége az örvény szélére vitte Marokkót. Ő csak azt kívánja, hogy Franciaország maradjon semleges.

Spanyolországgal úgy látszik sikerült a francia kormánynak a surlódásokat elsimitani. A spanyol külügyminiszter ugyanis hosszasan tanácskozott a miniszterelnökkel párisi tárgyalásainak eredményeiről, amely teljesen kedvező. A francia kormány kész Marokkóban fenntartani a status quot és Kazablanka körül a csapatok parancsnokai közt elsimult a vetélkedés. A madridi kormány a francia kabinettel egyetértően sürgősen hozzálát az algezirászi program megvalósításához, amelynek megnyerte Abdul-Azisz szultán is, de óvakodni fog

attól, hogy Marokkó testvérháborújába beleavatkozzék. Az „El Liberál” értesülése szerint a párisi tanácskozás után a spanyol kormány marokkói politikája lényegesen megváltozik és újabb spanyol csapatokat fognak küldeni Marokkóba.

Az osztrák miniszterválság befejezése. Bécsből jelentik, hogy az osztrák kabinetben kitört részleges válság befejezéséhez közeledik. A cseh agráriusok tegnap elhatározták, hogy Praschek mellett foglalnak állást s ezzel a cseh politikus minisztersége befejezett dolognak látszik. Ülést tartottak ugyancsak tegnap az ifjucsehek, akik viszont azt követelik, hogy dr. Paczak maradjon meg állásában. Ilyenformán csaknem bizonyos most már, hogy dr. Forscht és Auersperg gróf válnak meg a miniszteri tárczától. Praschek földművelésügyi miniszter lesz, míg a kereskedelmi tárcza vezetését ideiglenesen valószínűleg báró Beck miniszterelnök vállalja magára.

Egy kommuniké szerint ma Peschka és Waldner képviselők megjelentek a miniszterelnöknél és átadták neki a német agrárpárt ülésén hozott határozatot, amelyben a német agrárpárt Praschek képviselőnek földművelésügyi miniszterré való kinevezetésére vonatkozó terv ellen határozottan állást foglal és bejelent, hogy ezen kinevezésből a legkíméletlenebb következményeket fogja levonni. Egy másik kommuniké szerint a német pártok szövetségének vezérő bizottsága ülést tartott, a melyen Praschek képviselőnek földművelésügyi miniszterré való, állítólag küszöbön álló kinevezését éles kritikának vetették alá. A vezérő bizottság újabb lépéseket fog tenni a miniszterelnöknél s a többi pártokkal is érintkezésbe fog lépni és holnap délután folytatja ma délután félbeszakított tanácskozását.

Az oroszországi zsidók. A jobbpárthoz tartozó képviselők azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a dumában követelni fogják Podoliában, Besszarabiában és a chersoni kormányzóságban a zsidók megrendszabályozását s egyáltalában sürgetni fogják a kormányt, hogy egész Oroszországban hirdesse ki a hadiállapotot.

Mozgó képek.

A naivák.

(Beszélgetések egy nagy színház kis udvarán, őszi napfényben, bizalmas baráti körben. A kilencz naiva körben ül s kedélyesen cseveg.)

ELSŐ: Gyerekek, piczürkám! édes kis babáim! MÁSODIK: No mi az, kis babikám, pólyás muzcsukám? Pöttönkém!

HARMADIK: Hagyjatok már beszélni, édes zöldikém!

NEGYEDIK: Nem... az enyém a szó, én vagyok az öregebb.

ÖTÖDIK: Pfüj, még ki is mondani ezt a szót: öreg. Köztünk nincs öreg, csak férjes vagy hajadon.

HATODIK: Rózsaleánykám — halljunk szót!

HETEDIK: Bébé! hallgass... fiatal vagy még arra, hogy beszélj...

ELSŐ: Piczürkák! Bubuskám — emlékeztek-e rá, mikor negyvennyolczban a Rózsit látszottam a „Czigányban”?

MÁSODIK: Hogyne! Én aznap váltam el a harmadik uramtól. De azt nem tudod, hogy aznap a Málcsi...

HARMADIK: Deliogy nem. Az unokám keresztelőjén történt...

NEGYEDIK: Nem ott. Szigeti Józsi dajkája hozta el hozzánk aznap a fiút —

ÖTÖDIK: Dehogya is — akkor még Józsi a világon se volt. Szatmárinének a stafiringiát varrtuk...

HATODIK: Tudom. Az én menyasszonyi ruhámat alakítottuk át, mert akkoriban megint visszament a pártim.

HETEDIK: Öreg istencsudáját! A Prielle Nellit ringattam éppen, mikor a szinlapot hozták —

ELSŐ: Igaz s ti a botanikus kertbe mentetek nekem virágot szedni, akkor még a barátok temploma mellett volt a botanikus kert...

MÁSODIK: Nem is volt már akkor virág — emlékszem, kiszedték már a hajóhidat, mert indult a lég.

HARMADIK: Hiszen az a rondellában volt, aznap a Dérynénél kávéztunk —

NEGYEDIK: Pokol fenekében — Déryné akkor Kassán volt, bérnél, én voltam a bérmaanyja.

ÖTÖDIK: Hát persze, hogy úgy volt, én zálogba tettem a vikleremet, amit a fiatal Zsedényitől kaptam, hogy én is vehessek neki valamit.

HATODIK: No, gyerünk az öltözőbe, mert kezdem a darabot. De be ne ereszszetek senkit, még ha bukétot hozna is —

HETEDIK: Pedig a kis Noe éppen most járt a virágosboltban, alighanem neked rendelt.

ELSŐ: Ugy? Hát megint árvíz lesz? (Csevegve, pipiskélve, hanczurozva bevonulnak.)

Varus.

ÉGYETÉRTÉS.

November hó 1-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt cívasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.

Negyedévre . . . 7 kor. — fill.

Félévre . . . 14 kor. — fill.

Egész évre . . . 28 kor. — fill.

TÁVIRATOK.

Uj porosz követ.

Berlin, november 5. (Saját tudóstól.) Gróf Wedel Bóto budapesti német főkonzult kormánya Weimarba porosz követté nevezte ki.

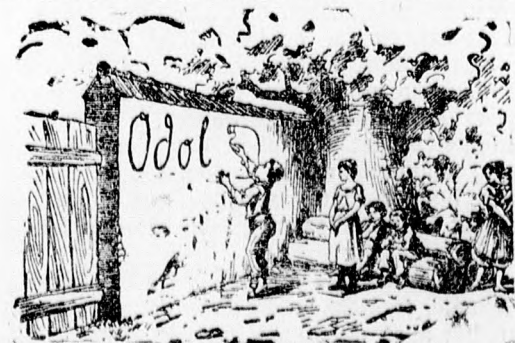
Ujságírók és a дума.

Pétervár, november 5. A dumailések új szabályai értelmében ujságíróknak a folyókat felkeresni és a képviselőkkel közvetlen érintkezést fenntartani tilos. Minden ujság csupán egy belépő jegyet kap, a legfelsőbb sajtóhatóság külön engedélyével.

Közigazdasági táviratok.

Csikagó, nov. 6. Gabonaiózsde. Zárlat. Buza irányzata állandó, decemberre 95.13-95.25 K., májusra 103.75 K. Tengeri állandó, decemberre 60. — K.

Csikagó, nov. 6. Terményiósde. Zsir januárra 8.17, tegnap 8.37, májusra 8.32, tegnap 8.55 Szalonna short clear 7.87, tegnap 8.—, Sertéshus januárra 13.55, tegnap 14.25.

UJDONSÁGOK.

Hideg van!

* * *

Szép, napsugaras őszi délután volt, amikor teázni indultam valamelyik nyájas kis szalon mindennapos pletykázó társaságába és mire a rózsaszínű világozásból sok csunya szószátyárkodás után elszabadultam, nehéz, ólmos kód gomolygott az utcazón és sikongva vágott bele könnyű őszi kabátom vitorláiba a menyasszonytánczot járó északi tündér — a budapesti bóra.

A fogaim vaczogva verődtek össze a hűvös meglepetéstől és az első pillanatok impresszióinak hatása alatt éppen azon voltam, hogy a lehető legbanálisabb nyárspolgári józansággal konstátáljam magamban, hogy hideg van.

Ebből a szimpla valóságból azonban aligha telt volna ki egy jóra való cikk-téma; már csak azért sem, mert velem ugyanegy időben ezt az elszomorítóan rideg tényt valószínűleg még igen sok felebarátom konstátálta, — éppen úgy fogvaczogva, akár csak én. Ujat tehát semmiesetre se mondhattam volna.

Valami jótékony véletlen azonban megakadályozott benne, hogy egy önként kínálkozó aktuális cikktémát ilyen ügyetlenül elvesztessek és az unalomig hajtogatott „hideg van” helyett valami egészen más siránkozás szaladt ki a számon.

— Hol az ördögbe keritek én most lekvárt?!

Le merném tenni rá a főesküt, hogy nem akad a sok művelt budapesti nép között senki, — egyetlen ember sem, aki megértené ennek a sóhajtásnak mélyleges és égetően aktuális értelmét. Pedig milyen nagyra vannak a műveltségükkel, meg a tudományokban való jártasságukkal!

Fogadok azonban — tizet teszek egy ellen! — hogy akármelyik derék vidéki háziasszonynak megcsik rajtam a szíve, ha ezt az írást elolvassa. Mert a vidéken, ott van még őszinte emberbaráti érzés; ott azt is tudják még, hogy mit jelent az, ha hirtelen hidegre vált az idő és nincs az embernek lekvárja, amivel a nyáron át fűtetlenül állt kályha lepattogott tapasztásait helyre kenegethetné...

Ott álltam künn a nyirkos, ködös novemberi éjszakában. A lábaim gyökeret vertek és egyszerre megkapott az a kimagyarázhatatlan, keserű hangulat, amelyik karácsony éjszakáján lepi meg az otthonról elszakadt, idegenben bolygó legényembert, akinek nincsen lámpavilágos meleg tanyája, se spiritusza, se schnellsiederje, se karácsonyfája...

Hová legyek, hová menjek, mikor a hideg még elviselhetlenebbnek tetszik idekinn a néptelen utcákon, mint odafönn a nyomoruságos hónaposszobában!

Meditálni kezdtem.

Ha én most benézek valami hentesboltba és hideg vacsorát veszek, akkor otthon nem állom meg, hogy a tapasztatlan kályhában tüzet ne gyútsak. És lesz öt perc múlva olyan füsttenger abban az oduban, hogy az egész harmadik emelet prüszögni fog tőle. A dicsőség utján pedig a Zola sorsára jutni semmi kedvem. Tehát ki kell nyitnom az ablakokat

— Huh!

Még a gondolatra is összerázkódom. Hogy én a beáramló nyirkos, hideg ködben, egy pisálkáló petróleumlámpa mellett, kabát nélkül, kalapban dideregek és szívós budapesti „házi sonkák” rácsálják keserű rozskenyérrrel...?!

Nem! Akkor inkább nekivágok a városnak szociális tanulmányokat gyűjteni a közlekedő térről megírandó cikkekhez; így legalább benne maradok a kabátomban és valahol egy kávéház nyugalmas szögletében megiszom egy teát rummal és citrommal, de kályhafüst nélkül.

Nem tudom, merre bódorogtam mindenütt, de világosan emlékszem rá, hogy mire a harmadik utca sarkán befordultam, a tanulmányi megfigyeléseimet egyetlen egy vezérmotívum kezdte tulnyomóan befolyásolni. Azt lestem mindenütt, hogy hol látom a barátságos, rőt kályhaparaszat keresztülzenni a lebecsült ablakfügyönyön.

Ez is szociális tanulmány kérem, mert az élelemjű, szociológus súlyos dolgokra következtethet apró dolgoknak mélyé-

Közhasznu cikkekcske lévén, amit írok, úgy vélem, nem fog ártani, ha gyakorlati példákkal, a deduktív gondolkodás elemeibe is bevezetem önöket, türelmes olvasóimat.

Mire következtethet például a tehetséges megfigyelő abból, ha az első hűvös novemberi nap alkonyán sok budapesti család otthonát látja barátságosan temperálva?

Mindenekelőtt arra, hogy az illető családok otthonában idejében kikapasztották a kályhát.

Már most mi a teendő ezzel a megállapítással szemben?

A dolog igen egyszerű. A tanulmányozó haladéktalanul bemegy abba a házba és megtudja, hogy a háziur költségén tapasztottak-e, vagy a lakók bőrre ment a dolog. Ha a lakók fizették a téli reparációt, akkor az ember egyszerűen odébb áll; de ha a háziur nagylelkűségét dicséri a kémények égnek szálló füstje, akkor ott érdemes kiadó lakások után tudakozódni, mert ahol a háziur a novemberi negyed előtt is ilyen generózus, oda blindre be kell költözni.

A következtetéseknek ez a láncolata azonban csak önző magánérdekek viszonyait öleli föl. Értékesebb, vagy mondjuk örökbecsűbb konklúziók várják azonban a gondolkodót, a kérdés általánosításánál. Amikor szellemének élesen világító fényoszlopját a köz érdekében sziporkáztatja.

Hogy újra példával illusztráljak — micsoda általános következtetés vonható le abból, ha november ötödikén este sok volt a fűtött szoba Budapesten?

— Hát az, hogy Budapesten ez idő szerint nincsen se széniség, sem pedig szövetkezeti mizéria...!

Hiába zudulnak fel kérem, hiába szidnak engem ostoba, tudatlan fráternek, aki nyilvánvaló nagy nyomoruságok közepette ilyen abszurdumokat kockáztatok, azért az én következtetésem megdönthetetlen, reális igazság mégis.

Igenis állítom, hogyha november ötödikén este sok volt a fűtött szoba Budapesten, akkor az jólét és nem nyomoruságot jelent.

Csakhogy — sajnos — nem volt sok. Sőt lesuitóan kevés. Félholtra váltam a szakadatlan bódorgásban és nem bírtam összeszámlálni husz olyan boldog otthon, ahol máglya lobogott, vagy hunyó zsarátnok izzott a családi tűzhelyen.

Ezzel a szomorú eredménnyel buktam be egy üresen ásitó, szerény kis kávéház üvegajtóján, hogy megígylam a becsülettel megszolgált vacsora-tét. A jó, forró ital átjárta elgémberedett belsőmet és ebben a zsbongó, kéjes elenyedésben éjfélén túl otfeledkeztem a kényelmes, puha bőrkarosszékben.

Valami újságmoly ásitva dobta el az agyonbörgészett utolsó újságot s az élesen kivágó, brutális zörejt, szerteszálta a harmóniát...

Fázva baktattam hazafelé, s ahogy közeledett az otthonom, annál jobban törtetestem a lázas borzongatás.

— Csak már túl lennék a paplan első hidegségén!

... Hideg van! ...

Elvégre most már konstátálhatom?!

És mikor beléptem, megcsapott a jól be-fűtött kályha meleg illata...

Hát ime, kérem! Ilyen megbízható a deduktív filozófia. A husz gazdag otthon mellé be van fűtve huszonegyediknek az én odum — de a novemberi lakbérem még nincsen kiíízetve...

(-vay.)-

Napirend. Naptár. Szerda, november 6. — Római kath. Lénárd eb. — Protestáns: Lénárd. — Görög-ország: október 24. Arét ó. Arsap. — Zsidó: March 29. — A nap két reggel 6 óra 51 percet, napvesztés délután 4 óra 31 percet. — A hold 4 1/2 reggel 7 óra 4 percet, napvesztés délután 4 óra 48 percet.

A horvát miniszter fogai délután 4 órakor. — A közlekedési állományok fogad délután 4 órakor. — A képviselőház ülése délután 10 órakor. — A képviselőház mentelmi bizottságának ülése délután 12 órakor. — A képviselőház IV. bizottságának ülése délután 12 órakor. — A Magyarhoni Földművelési Társulat ülése délután 6 órakor az egyetem levéltári intézetében. — Az Anonymus Társaság ülése a New-York kávéházban. — A Filharmoniai Társaság első hangversenye a Vigadóban. — A Kalókusok első hangversenye este fél 7 órakor Molnár utca 11. sz. n. — Galambfővel-verseny a Mar-piliszigeten. — Bonmúto a Király színházban. — Márk Lajos gyűjtőmunka kiállítás a Nemzeti szalonban nyitva egész nap. Belépődíj 50 fillér. — Tolnay Akos gyűjtőmunka kiállása az Uránia Képtéri szalonjában nyitva 9-12-ig. Belépődíj 20 fillér. — Charles Palmio gyűjtőmunka kiállása a Könyves Kálmán művelődési Nagyszobájában nyitva egész nap. Belépői díj nincsen. — A Műcsarnok rendezés miatt zárva. — Nevezetközi munkavédelmi kiállítás a városigépi nagy Iparcsarnokban. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-12-ig. — A Szepességi múzeum nyitva 10-12-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva a. e. 10-12-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 10-12-ig. — A Történelmi Képtárnyok zárva. — A Pótlási Intézet múzeum nyitva megtekinthető 1 korona belépődíjjal. — A Kézlekedési Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-12-ig és 6-8-ig. — A Nemzeti Múzeum

könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 8-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 8-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszorkiállítás nyitva 8-6-ig.

— **A király.** Schönbrunnból érkezett hírek szerint a király hurutos bántalma teljesen megszűnt. A köhögés ingere még megvan, de nem oly erős, mint eddig. Általában a király igen jól van s kedvét csupán az a körülmény befolyásolja, hogy a nagy hideg miatt nem szabad kimennie, mert az orvosok attól tartanak, hogy a hirtelen elkövetkezett hideg rossz hatással lehet egészségére.

— **Kütiintézetek.** A király Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter előterjesztésére Orelli Zoltán, Keleti József, Kése Lajos, Rechnitzer Pál, Gelencsér Gyula, Eberhardt József, Kardeván Ernő és Reitz János állatorvosoknak a főállatorvosi címet adományozta. Továbbá Hajnal József állatorvos részére a főállatorvosi címet és jelleget, Óhegyi Jenő, Sperling József, Krompecher Szilárd, Wuest de Velberger Jenő, Fokányi László és Betegh Lajos főállatorvosi címmel felruházott állatorvosok részére a főállatorvosi jelleget adományozta. A kinevezések a hivatalos lap legközelebbi számában jelennek meg.

— **A gyógyuló Kossuth Ferencz.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter állapota annyira javult már, hogy már néhány órát tölthetett ágyon kívül. Ha az időjárás ilyen marad, úgy e hét végével kikocsikázhatik a beteg miniszter és a jövő hét folyamán már a képviselőház tanácskozásában is részt vehet. Ma délelőtt is hosszabb időt töltött a miniszternél Szerényi államtitkár, ugyancsak a szakrefensek is, akik a minisztérium egyes osztályainak működéséről tettek jelentést és a sürgős ügyekről referáltak. Ma délelőtt Kossuth Ferencz több látogatást is fogadott.

— **Kütiintézet M. Á. V. igazgató.** Kotányi Zsigmond udvari tanácsost, a magyar államvasutak forgalmi igazgatóját, Ferdinánd bolgár fejedelem a nagy tiszti kereszttel tüntette ki.

— **Az alkotmánypárt vacsorája.** Az alkotmánypárt tagjai ma este rendes keddi vacsorájukon a Hungária-szálló fehértermében nagy számmal jöttek össze. A pártvacsorán ott voltak Széll Kálmán a párt elnöke, Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác és Jekeli aussy miniszterek, Popovics Sándor államtitkár.

— **Lipót király hazatérése.** A botrányhajtászó belga király végre mégis elhatározta, ha nehéz szívvel is, hogy visszatér országába. Kormányja ugyanis komoly előterjesztést tett Lipót királynak, hogy az országából való hosszas távoll-maradása rossz vért fog szülni. Ugy látszik, hogy az előterjesztésnek eredménye volt, mert Lipót király elhatározta, hogy elhalasztja tervezett déli utazását s még a kamara összeülése, vagyis november 12-ike előtt visszatér Brüsszelbe.

— **Temetés után.** Az utóbbi napokban szer-te-szejjel híresztelték a városban, hogy Bródy Sándor író, Veigelsberg Leonak, a Pester Lloyd főszerkesztőjének temetésén becsmérőleg nyilatkozott volna Láncazy Leó főrendiházi tagról. Sándor Pál országgyűlési képviselő és Singer Zsigmond, a Pester Lloyd főszerkesztője, a mai délelőtt folyamán megjelentek Bródy Sándor lakásán, hogy tőle Láncazy Leó megbízásából felvilágosítást, illetve elégtételt kérjenek. A nevezettek Láncazy Leó főrendiházi taghoz a következő levelet intézték:

Tisztelt barátunk! Megbízásodból megjelentünk Bródy Sándor urnál, hogy tőle magyarázatot, illetve elégtételt kérjünk egy ellened, állítólag elkövetett sértésért, amely a Veigelsberg Leon ur temetése alkalmából esett, egy nem ellenőrizhető hirtelés szerinti. Ugy vélted és mi is úgy tartottuk, hogy a legalkalmasabb erre nézve magát Bródy Sándor urat megkérdeznél, bárha alulírott egyik megbízottad, Sándor Pál, aki azon alkalommal, amikor a sértés megeshetett volna, jelen volt, határozottan emlékszik, hogy semmi ilyen nem történt. Bródy Sándor ur kérdéssünkre kijelentette, hogy a neki, a hirtelés szerint impudáns sértő nyilatkozatot nem tette, s aki neki ezt tulajdonítja, bárki legyen, hazudik. Ezen határozott kijelentés után maradtunk nagybecsülésünkhöz kifejezése mellett őszinte hűvek, Sándor Pál s. k., Singer Zsigmond s. k.

— **Hauinak megkegyelmezték.** A badeni nagyherceg tegnap aláírta Hau megkegyelmezését. Haut tehát nem végzik ki, hanem élethosszigan feygházban lesz.

— **Justh Gyula beteg.** Justh Gyula, a képviselőház elnöke Budapestre utaztában, hétfőre virradó éjjel a hirtelen beállott hidegben meghült; a képviselőház hétfői ülése után ágyba kellett feküdnie. Az orvosok toroklobot állapítottak meg, minek következtében az elnöknek alkalmasint még több napig ágyban kell maradnia. A mai nap folyamán már minden oldalról, különösen a kormány tagjai részéről élénk volt a tudakozódás a képviselőház elnökének állapota iránt, akinek megbetegedése miatt a Ház gazdasági bizottságának ma délutánra egybehívott ülését is elhalasztották.

— **Toselliné bánata.** Nagy a bánata a volt szász trónörökösnek, aki nemrég még *Montignoso* grófnő volt és jelenleg *Toselliné*. Nürnbergből jelenti egy táviratunk, hogy Toselliné asszony nagyon bántódik az olasz kormány viselkedése miatt. Hogy megmentse a szász évjárdékot, nemcsak hogy nem állt el *Pia Monica* kiadásától, de egyszermindenkorra lemondott arról, hogy *gyermekét visztaláthassa*. Hir szerint a tárgyalásokért sok költséget kellett fizetnie Tosellinék.

— **Kohl Medárd születésnapja.** Dr. Kohl Medárd püspök ma ünnepelte meg életének negyvennyolcadik évfordulóját. A mai születésnapja alkalmából a katolikus egyházi világ majd minden nevese üdvözlő sorokkal kereste föl a főpapot, akit személyesen is sokan megratuláltak, úgy a papi, mint a világi körökben tartózkodó sok tisztelője és jábarátja közül.

— **Alhírek a pápa betegségéről.** Az „*Osservatore Romano*” kijelenti, hogy teljesen alapatlank azok a hírek, amelyeket a lapok a pápa egészségi állapotáról közöltek. A szentatyá kitünő egészségnek örvend.

— **Negyven éves szolgálati jubileum.** Szép ünnepély folyt le tegnap reggel a pénzügyminisztérium új palotájában, Kovácsik Károly hivatalos ünnepelte 40 éves szolgálati jubileumát, mely alkalommal a jubiláns kártársal, Paduch József főigazgató és az elnöki iroda tisztviselői jelenlétében értékes aranygyűrűt nyújtottak át a jubilánsnak. Az üdvözlő szavakra a jubiláns meghatottan válaszolt, mire Paduch főigazgató követendő példakép állítva az ünnepeltet, szép beszédet intézett az összegyűlt szolgaszemélyzetéhez.

— **Az új huszkoronások.** Az osztrák-magyar bank mostanában az új huszkoronás bankjegyek kibocsátásának előkészítésével foglalkozik, ami a magyarországi hamisítások miatt vált szükségessé. A jelenleg forgalomban levő 20 koronás bankjegyek bevonását 1908. évi május 1-én kezdik meg és ugyanakkor becsatják közforgalomba az újakat. Az előkészületek óriási munkát igényelnek, minthogy harmincz millió új bankjegy kerül kibocsátásra. A bankjegyek külső formáját már megállapították. Az új huszkoronásokat erősebb papírosra nyomtatják, mint az eddigi volt, alakjuk pedig valamivel kisebb lesz. A mostani vörös szín helyett az új huszkoronásokat olyan lilás színben fogják nyomni, mint a tízkoronásokat, bár az alapszín nem lesz tisztán lila, hanem a kék, a zöld, a sötét és a lila-színnek bizonyos csillámló keveréke, úgy, hogy a világság irányában tartott bankjegy különböző színeket fog játszani. A bankjegy két mezőre van osztva: a bal, nagyobb mező közepét egy rózsaszínű körönd foglalja el és ebben a bankjegy szövege olvasható; a jobb oldali, kisebb mezőben pedig egy művészi kivitelű női fej látható, amelyet hullámvonalakból álló keret szegélyez. A női fej rajza úgy az osztrák szövegoldalra, mint a magyarra teljesen egy és ugyanaz, míg az eddigieké a rajzok eltérők voltak.

— **Az osztrák honvédelmi miniszter beteg.** A *Freundenblatt* értesülése szerint Latscher tábornagy, honvédelmi miniszter megbetegedett és előrelátólag hosszabb időre üdülőutat fog tenni. A miniszter helyettesítésére nézve eddig még nem történt intézkedés.

— **Liftszerencsétlenség egy bányában.** Brüsszel közelében egy bányában nagy szerencsétlenség történt. A kosár, amelyben a bányászok le- és felszállnak, leszakadt, amikor tizenhárom bányász ült benne. Hatszázötven méternyi mélységbe zuhantak le a szerencsétlenek. Az aknában a felhúzó kosárra várakozó többi munkás szabadidőit ki társait a romok alól, de négyen közülük meghaltak. Négyen súlyosan, a többiek könnyebben sebesültek meg.

— **A Harden-pör utójátéka.** Ha a Moltke-Harden-féle sok szennyet fölvert pör eddig szenzációs volt s egyik leleplezés követte a másikat, úgy annak utójátéka, vagyis a pör felújítása még szenzációsabbnak ígérkezik. Különösen tisztli körökben vannak elkészülve nagy meglepetésekre. Most, a pör felújítása előtt megint a gróf Lynar őrnagy van előtérben. Az ő ügye újra foglalkoztatja a katonai köröket. Lynar grófot 1906-ban helyezték nyugalomba. Okot erre az szolgáltatót, hogy a gróf tisztiszolgája különös okokból kérte szolgálatát alól való felmentését. Ezért az ezredparancsnok felszólította a grófot, hogy nyilatkozzék, mennyi igaz a katonai panaszaiból. Lynar gróf nem tett eleget e hivatalos felszólításnak, hanem betegget jelentett, majd pedig benyújtotta lemondását. Mivel nem engedték meg a katonaságtól távozásban levő grófnak az uniformis viselését, a katonatisztek között lábra kapott a gyanu, hogy gróf Lynardot milyen okból nyugdíjazták, annál is inkább, mert köz tudomásu volt előtök Lynar „Harry”-nak Hohenau „Willi”-vel való „barátságát”. Csak most tudta meg a császár, hogy néhány tábornoka már évek óta fel akarta őt világoztatni Hohenau udvari körökben köz tudomásu üzeméről. A német udvarnál e mulasztás miatt legközelebb nagy változások lesznek. A becsületbirósági eljárást illetőleg gróf Lynar bíróságot fog választani, mert a katonai becsületbiróság nem ítélezhetik ügyében, tekintettel arra, hogy az egyenruha viselésétől eltiltották. Hogy ez az eljárás Hohenau ellen fog irányulni, ahhoz semmi kétség sem fér. Gróf Moltke is kénytelen önmaga ellen becsületügyi eljárást megindítását indítványozni. A legilletékesebb helyről tudatják hogy Vilmos császár a legnagyobb mértékben helyeselte a bíróság magatartását. Kifejezte a császár az államügyészségnek az ügybe eddigi bele nem avatkozásával és az eljárás teljes nyilvánosságával való megerőződését. A pör tovább folytatást illetőleg hivatalosan jelenti, hogy az államügyészség a bizonyítási eljárást elrendelte, miután az esküdtbiróság beferjesztette adatait. Nem igen válnak valóvá azok a jövőbeli komplikációk, miről itt-ott beszélnek, csak az az egy körülmény jöhet közbe, hogy a legfelsőbb bíróság a tárgyalás mellőzésével visszautasítja az ítélet ellen az államügyészség által emelt vádat. Akkor azonban ismét feléled a magánpanaszos perlési joga és akkor a berlini első törvényszéknél fog a pör lefolyni.

— **Az Otthon-körből.** Az Otthon írók és hírlapírók köre választmányi ülést tartott ma délután Rákosi Jenő elnöklésével. Az elnök melegen elparancsoltta Veigelsberg Leót. A választmány elhatározta, hogy Veigelsberg özevgyének és Hugó fiának részvétét fejezi ki. Révész Gyula titkár bejelenti, hogy a József Kir. Hercege Szanatórium-Egyesület gyulai szanatóriumában egy tízezer koronás alapítványt tett tüdőbajos újságírók és családjaik számára. A választmány köszönetet mond érte. Azután a választmány segítséget adott két szegény újságíróknak. Új pártoló tagok lettek: Szillaba Sándor és Pruzsinszky Pál.

— **A főherceg gépkocsija.** *Ferencz Salvator* főherceg gépkocsija nagy szerencsétlenséget okozott vasárnap Feldkirchen és Hohenems között. Kicsi hiba, hogy a főherceg és két fia is szerencsétlenül nem járt. A főherceg Bregenzben a déli gyorsvonatra akart ülni fiaival, hogy bérkocsin kiránduljon a vadregényes Pfanderre, de mivel Lindauban országos vásár volt, a vonatok zsufozásig megálltak s ezért a főherceg inkább automobilon folytatta az utat két fiával Feldkirch felé. Dornbirn és Hohenems között az országuton, ahol egy iparvasút vágánya megy át, a főherceg gépkocsija összeütközött egy vendéglős szekérével. Az összeütközés olyan erős volt, hogy a szekér izzé-porrá tört, a benne ülők pedig az árokba zuhantak. A lónak az automobil kerekei elvágták mind a két lábát s agyon kellett löni. A főherceg gépkocsija is erősen megrongálódott, de Ferencz Salvator főhercegnek és két fiának nem esett baja. A főherceg felírta a sebesülteknek címét, aztán a két ifju főherceggel gyalog ment tovább Hohenemsbe, ahová háromnegyed óras gyaloglás után érkeztek meg, az esti vonattal aztán tovább

utaztak Feldkirch felé. A darabokra törtött kocsi egyik utasa olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy be kellett vinni a hohemensi kórházba.

— **Házasságok.** Zerneck Ernő kir. mérnök e hó 4-én az angol kisasszonyok templomában vezette oltárhoz Dolecskó Marcsát, Dolecskó Mihály miniszteri oszt. tanácsos leányát.

Jókay Lajos telekkönyvi tisztviselő nőül vette Vukoticz Irmát, öz. Vukoticz Boldizsárné, szül. Prém Lina leányát Komáromban.

Gleich Hugó szállító Ungvárról eljegyezte Guthard Antal leányát, Arankát Budapesten.

Adorján Dezső mérnök, vállalkozó eljegyezte Kupfer Renét, Kupfer Sándor ékszergyáros leányát.

Dr. Schiller Bódog törvényszéki jegyző, az V-VI. kerületi anyakönyvi hivatalban ma délelőtt házasságot kötött dr. Schiller Zsigmondnak, a Pester Lloyd felelős szerkesztőjének leányával, Friderikával. Tanuként szerepeltek: a vőlegény részéről dr. Timon Ákos miniszteri tanácsos, egyetemi tanár, a menyasszony részéről sógora, Baumhorn Lipót fővárosi műépítész.

Dr. Nagy Imre és Leichmann Ilonka e hó 7-én, csütörtökön délelőtt tizenkét órakor kötnek házasságot a budapesti V-VI. ker. anyakönyvvezető előtt. Az egyházi szertartás 10-én délelőtt 10 órakor lesz a dohány-utcai izr. templomban.

Dr. Possevitz Sámuel iglói ügyvéd eljegyezte Fest Mariskát, Fest Ottó nyugalmazott járásbíró leányát.

— **Gapon meggyilkolása.** A *Corriere de la Sera* mai száma érdekes részleteket közöl Gapon meggyilkolásáról. Az elbeszélés feltétlenül hiteles, mert egy orosz forradalmár szocialista mondja el, aki Gorkij-val járt Nápolyban. Trepow hívta vissza Gapont Zürichből, hogy a moszkvai munkásokat szervezze a szocialista terrorizmus megfékezésére. Később Plehve ugyanerre a célra használta ki Gapon, aki nem volt valami intelligens ember s becsavagna nem ismert határt. A szocialista forradalmárok gyanút fogtak és két megbízható társukkal ellenőrizték Gapon minden lépését. Ezeknek egyike Rupenberg mérnök volt. Az emlékezetes január 22-ike után Gapon külföldön kóborolt, majd visszatért Pétervárra és eszkeze lett Wittének. A szocialista forradalmi párt megbizta Rupenberget, hogy szerezzen kézzelfogható bizonyítékot Gapon ellen. A mérnök Pétervár közelében egy nyaralóba csalta valami ürügygel Gapon s mialatt beszélgettek, a terrorista párt több vezetője és sok munkás hallgatott. Gapon 15.000 rubelt kínál Rupenbergnek, ha megnevezi neki a forradalmi szocialista párt harczi szervezőit. Rupenberg rávált Gaponra, hogy áruló, erre Gapon menekülni akart s belerohant a hallgatózó terroristák karjaiba, akik árulástól tartván, revolverrel lövöldöztek reá s aztán agyonverték. Rupenberg mérnök Angliába menekült és most Ausztráliában van.

— **Pisztolypárbaj.** Annak az incidensnek, mely néhány nap előtt a Casino de Paris-ban történt, ma lovgias uton volt a folytatása. Kauser Jenő fődbirtokos, Mátrai Lóránt ügyvédjelölttel harmincz lépésről, öt-öt lépés avance-al és háromszori golyóváltással párbajt vívott. Sebesülés nem történt.

— **A Villa Giuseppe eladása.** Fiuméből jelenti, hogy a Villa Guisepének a város által való megvásárlása befejezett dolog. Vio polgármester és Zanella képviselő a múlt héten Budapesten időztek és József főherceg uradalmainak igazgatóságával tárgyalásokat folytattak, melyek teljes eredményre vezettek. A város megveszi a Villa Giuseppeért 600.000 koronáért.

— **Szerző és bíráló.** Párisban de Fiers, a „Legyező” című színdarab szerzője párbajt vívott Nocierre kritikussal. A kritikus azt a megjegyzést tette a darabra, hogy az nem más, mint egy Sardou-val ívított és föleresztett Molière: ez volt a párbaj oka. A szerző, aki egyébként Sardou veje, a sértő kifejezés visszavonását követelte. A kritikus kijelentette, hogy ő egy pillanatig sem gondolta, hogy a szerző Sardou-tól lopta volna a drámát, de tagadhatatlan, hogy de Fiers Sardou-t választotta mintául. A szerző azután goromba levelet küldött a kritikussnak, aki erre elküldötte segédeit. A párbajban egyik fél sem sebesült meg.

— **Rablázadás.** Toulonban föllázadtak a katonai börtön rabjai. A lázadás azért történt, mert a börtönőrök meg akarták akadályozni egy rab szökését. A többiek, vagy ötvenen, legyőzték a börtönőröket. Csak a csendőrség tudta a rendet helyreállítani.

— **A Nasi-pör.** Rómában ma kezdődött a Nasi-pör tárgyalása a szenátus előtt a közönség óriási érdeklődése mellett. A névsor felolvasása száznegyvenegy szenátor jelenlétét tüntette fel. Az elnök kijelentette, hogy a szenátus a lelkiismeret, illetőleg a tárgyalások eredményei alapján fog ítélni. Erre felolvasták a vádiratot. A vádirat felolvasása után megkezdődik a vádlott kihallgatása. Nasi nyugodtan és világosan beszél. Kijelenti, hogy be fogja bizonyítani, miszerint azok a gáztettek, amelyeket állítólag ő követett el, nem történtek meg. A kamara vizsgáló-bizottságának munkáját éles bírálat tárgyává teszi. Mások vádjában — ugymond — sohasem keresi védelmét. Kijelentette és ismét kijelenti, hogy semmi büntetést sem terhel. Ezután a vádirat egyes pontjaival foglalkozik, végül kijelenti, hogy a teljes igazságot mondta meg. Az ülés erre véget ért.

— **Pikler tanár előadása.** Dr. Pikler Gyula nyilvános rendes egyetemi tanár, a kinek óráin a közelmúltban sajnálatos tüntetések fordultak elő, zavartalanul folytatja előadásait a központi egyetemen. Amióta a rektor intézkedéséből kizárólag egyetemi hallgatók látogathatják az előadásokat, azóta állandóan csönd van az egyetemen.

— **Az állami tisztviselők és a költségvetés.** Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének igazgató választmánya viharos ülést tartott, melyen gróf Batthyány Tivadar elnökölt. Az állami tisztviselők nagyban elégedetlenek az 1908. évi költségvetéssel, mely sem a lakbér, sem a státus-rendezés tekintetében nem teljesítette a táplált reményeket. Ekörül hosszu, szenvedélyes vita fejlődött ki, melynek során szóba került a szegedi kongresszuson elfogadott emlékirat átadásának kérdése is. Hosszu vita után az elnök, ki az ülés elején maga is szóvá tette az előadottak fölött érzett csalódását, a következő határozati javaslatot mondotta ki: Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének igazgató választmánya örömmel vette tudomásul az 1908. évi állami költségvetésből, hogy a bírói státus rendezve lesz s erre az ország 3 milliót meghaladó összeget fordít; fájdalommal érinti azonban, hogy az igazságügyi státus-rendezés az irodai tisztviselőkre kiterjesztve nem lett s a státus-rendezésnek az 1907. évben megkezdett akciója a többi tárczáknál nem hogy megkívánható mérvben tovább fejlesztett volna, de különösen az igazságügyi tárczáknál bizonyos visszaesést mutat. Az pedig, hogy a folytonos s most megújult lakbérérmelések miatt immár türelmetlen lakbérösztályok kormánynyilatkozattal megígért felemelése még a kezdet stádiumába se jutott, egyenesen megdöbbentő. Az igazgató választmány ennek dacára egy pillanatra sem óhajt elfelejteni arról a közjogi helyzetéről, melyben az állam kormányához áll, sem a szegedi országos kongresszuson kifejezett bizalomról s megvárja a miniszterelnöknek, mint legilletékesebb tényezőnek, a szegedi memorandum átadása alkalmával teendő nyilatkozatait s ennek megtörténte után fog a szükséges teendők iránt határozni. — Végül elhatározták, hogy a szegedi kongresszus memorandumát e hó 14-én fogják átadni az országgyűlés, valamint a pártok elnökeinek.

— **Csalás a telefonon.** A kor haladásával minden embernek lépést kell tartani, ha biztosítani akarja a megélhetését. Természetes, hogy ezt a csalók is tudják, akik a modern idők minden vimányát fel tudják használni a csalások eszközeivel. Schwartz József, Sáfár Henrik és Blum János kereskedősegédek egy egészen új módját találták ki a csalásnak. Schwartz, aki a kis szövetkezetben az eleganciát képviselte, megfigyelte, hogy egy-egy gyárosnak, képviselőnek, földbirtokosnak ki a jó barátja. Mikor a megfigyeléssel készen volt, odatelefonált az illető ur-emberhez a „barátja” nevében:

— **Kérlek, kedves öregem** — mondotta a telefonon — ma délután odajön hozzád egy fiatal ember. Az illető nagyon derék fiu, de jelenleg igen szorult helyzetben van. Én adtam neki egy pár forintot, ha teheted, adj te is vagy tíz forintot neki.

Olyan ügyesen utánozta Schwartz annak a hangját, akinek nevében beszélt, hogy nem is vették észre a felhívottak, hogy szélhámmossal van dolguk. Ha pedig az a jelzett fiatalember, aki rendszerint Sáfár vagy Blum volt, odajött hozzájuk, nemcsak hogy egy pár forinttal segítették ki, hanem rendszerint még ebédre

is meghívták. Végre azután a rendőrség is tudomást szerzett a dologról. Letartóztatta mind a három fiatal embert, akiket Kőrös Artur rendőrtisztviselő hallgatott ki. Sajó rendőrkapitány ma Schwartzot 38 napi, Sáfárt 16 napi elzárásra ítélte, Blumot pedig figyelmeztette, hogy keressen magának tisztességes foglalkozást.

— **Az elárult flotta-titkok.** Ullmo tengerész-tiszt árulási pöre, melyről már többször esett szó lapunk hasábjain, megint új fordulatot vett. Már amikor a kormány az árulás nyomára jött, az a gyanu merült föl, hogy Ullmo ügye és ama katasztrófák közt, amelyek tavaly sűrűn pusztítottak a touloni hadi kikötőben, de meg a Jena emlékezetes kazánrobbanása között is összefüggés van. A gyanúsítás most kézzelfogható formát öltött: egy touloni ügyvéd nyíltan fölépített ezzel a váddal és állítólag bizonyítani tudja, hogy a Jena pusztulását az áruló sorhajóhadnagy idézte elő. A vizsgálat ezekután új csapásokon halad, mert eleinte alaposnak látszott az a feltevés, hogy Ullmo épséggel nem veszedelmes spion, hanem közönséges és nagyon ügyetlen zsaroló. Mikor ugyanis a szerencsétlen tengerész-tiszt letartóztatták, azzal védekezett, hogy mindenáron pénze volt szüksége, eszé ágában sem volt hadi titkokat valamely idegen állam prédájára bocsájtani, csak éppen egynemely jelentéktelen tervrajzért pénzt akart szerezni, hogy hódolhasson szenvedélyének: a játéknak és az asszonynak. A touloni rendőrség kiderítette, hogy a 25 éves sorhajóhadnagy, akinek idegeit az ópium megrogosolta, nagy összegeket vesztett kártyán és vagyoni viszonyain túl költelezett. Ullmo a Carabine torpedónaszádon szolgált. Bűne úgy derült ki, hogy körülbelül öt hét előtt a tengerészeti miniszter anonym levelet kapott, amelynek írója tudatta, hogy véletlenül kezéigébe kerültek a flotta titkos zászlójelei, a jegyírás és a touloni hadikikötő erődítéseinak s tengeralatti aknáinak rajza; hajlandó a titkokat a tengerészeti kormány rendelkezésére bocsájtani, de nem ingyen, hanem másfél száz ezer frankért, ha ellenben a miniszter visszautasítja, vagy esetleg vizsgálatot indít, akkor biztos lehet felőle, hogy a hadi titkok rövid úton egy idegen állam birtokába fognak jutni. A tengerészeti miniszter azonnal hívatta a rendőrfőnököt és a párisi titkos rendőrök törbe csalták Ullmot. Meglehetősen igényes körülmények között történt a letartóztatás. A francia főváros egyik kiváló detektívje a párisi lapokban kishirdetések után érintkezésbe lépett a névtelen levélíróval és közölte vele, hogy Olliulesban, Toulon közelében a város határára túl meghatározott helyen átvetheti tőle a 150.000 frankot, ha azonnal kiszolgáltatja a fontos okmányokat. A jelzett időben a detektív a kijelölt helyen várt, több társa pedig a közelben elrejtőzött. Nem kellett sokáig várakoznia, előbogarogott egy automobil és kiszállt belőle egy polgári ruhás, nagyon elegáns fiatal ember. Revolvért szegzett a detektív mellének s ugy közeledett hozzá. A titkos rendőr mosolyogva emelte fel mindkét kezét és mutatta, hogy nála nincs fegyver, csak egy ötpécéses levél a pénzzel. Ez bizalmat gerjesztett az idegenben s most már gyanúlanul közeledett. Abban a pillanatban a párisi detektív, akit a rendőrfőnökség annak idején Amerikába küldött boksizolást tanulni és becsületére vált mesterének, egy jól irányított csapással földre terítette az automobilos idegent, aztán rárohantak az elrejtőzött detektívek, megkötözték s ugyanazon az automobilon bevitték a párisi rendőrfőnökségre. Nagy meglepetésre kiderült, hogy a törbe-csált áruló Ullmo tengerész-tiszt, a Carabine sorhajóhadnagya. Megmotoszásakor zsebében megtalálták a kérdéses katonai titkokat és Ullmo töredelmesen bevallotta, hogy szerelmé kergette bűnbe. La belle Lison szakítani akart vele, mert már nem győzte pénzzel. A flotta titkait azonban nem árulta volna el idegen hatalomnak, még akkor sem, ha a francia tengerészeti kormánytól nem sikerül pénzt kicsikarnia. Így állott az ügy tegnapig és a vizsgálat semmiféle terhelő körülményt nem derített ki, ami az árulást bizonyította volna. Most azonban dr. Georges touloni ügyvéd leleplezése új fordulatot adott az árulási afférnek.

— **Tragédia az utcán.** Megrázó jelenet játszódott le ma hajnalban Bécs egyik forgalmas utcáján. A Neubaun-köruton egy rendőr észrevett egy gyanus embert s igazolásra szólította föl, mire az ismeretlen futásnak eredt. A rendőr utána sietett, hogy elfogja. A menekülő ember menekülése közben betörő szerzőköt elhajított magától, majd revolvért rántott elő s rálőtt a rendőrré. A golyó a rendőrnél a fej mellett süvített el s könnyebb sérülést ejtett rajta. A rendőr azonban tovább üldözte a betörőt, aki látván, hogy nem menekülhet, a revolverral agyonlőtte magát. Amikor a rendőr hozzáért, már halott volt. Az ismeretlen betörő körülbelül harminczöt esztendőes ember, de kilétét eddig nem sikerült megállapítani.

— **Összeesküvés.** Természetesen Oroszországban történt ez a legújabb összeesküvés is, aminthogy a legutóbbi években megszámlálhatatlan összeesküvésnek jöttek nyomára. Már a közelmúlt napokban közöltük, hogy az orosz hadügyminisztérium több hivatalnokát letartóztatták. Most egy újabb távirat azt közli, hogy a letartóztatások azért történtek, mert a rendőrség egy összeesküvés nyomára jött, amelyet a haditanács ellen terveztek. A terv az volt, hogy a haditanácsot, amikor a szokott heti ülésére összejön, levegőbe röpítik.

— **Furfangos család.** Bécsben egy odaváló bookmakert százötvenezer koronával károsított meg egy alkalmazottja. Ugy követte el a csalásokat, hogy verseny közben, mikor már néhány díj eldőlt, visszament az irodába és a fogadási könyvbe nagy tételeket jegyzett be a nyertes lovakra. A rendőrség ma letartóztatta Szandovot, aki bűnös üzelmel utánt már régen ki van tiltva Ausztriából. A család azt hozta föl melegségül, hogy homoszexuális és egy katonatisztre sok pénzt költött.

— **Kiss szerencsése Nagy!** Miért legnépszerűbb e 3 három szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss-bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss-bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig annyi milliót fizetett ki készpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb sorsjátársorsjegye főelárulító-helye. Huzás már november 21-én. Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencsekísérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és Társa bankházában IV., Kossuth Lajos-utca 13. sorsjegyet, mert Kiss szerencsése Nagy!

— **A tuberkulózis gyógyítása.** A Wettenstein által feltalált comainnal elért eredmények érthető érdeklődéssel töltik el a szakköröket épp úgy, mint a nagyközönséget. De már ma halljuk hangoztatni, hogy a tuberkulózisnak, mely főképp a szegényebb osztályból szedi áldozatait, e szerummal való gyógyítása főképp a higiénias viszonyok által van feltételezve. Nagy szolgálatot véltünk tehát teljesíteni, midőn a közönség figyelmét egy oly hazai czégre hívjuk fel, mint Gichner János (Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.) paplan-, vas- és rézbutorgyáros, kinek a legartósabb és legszebb hazai gyártmányu árucikkéek oly olcsó áron kaphatók, hogy azokat bárki is beszerezheti. Megkapta a legújabb árjegyzékét?

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

párallan
HASHAJTÓSZER

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

x Az igazság meggyőző ereje ellen hiába küzd akár a külföldi hangzatos hazug reklám, akár a tudatlan. Tény és igazság az, hogy a legjobb házibarat az Alföldi fehérekereztes Sósorszesz, melyet szegény és gazdag egyaránt használnak. Készíti az Első Alföldi Cognacgyár r.-t. Kecskeméten.

x Zászlók, címerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Bob hashajtó a legkellemebb. 10 fillér.

x Büszke hiúság. Némely ember büszke hiúságából ragaszkodik ösdi felfogásához és nehezen lehet ellenkezőjéről meggyőzni. Így áll ez a külföldi cognacoknál is. Sokan megvannak győződve arról, hogy a baraczk-cognac felette áll minden külföldi cognacnak, de hiúságból restelli bevallani. Készíti az Első Alföldi Cognacgyár r. t.

Meglepi a szülőket

a SCOTT-féle Emulsio hatása minden alkalommal, ha azt angolokorban szenvedő gyermeküknek adják. A SCOTT-féle Emulsio feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket

erősíti a csontokat

Az Emulsio vésztéké a SCOTT-féle módszer vételejét — a halast — kényük figyel-

és elősegíti fejlődésüket. Ily, rendkívül gyógyhatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkatrészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában fellülmulhatatlan és nemcsak fiatal és öreg, hanem még a halál küszöbén hit gyermek is könnyen emészti.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér

Kapható minden gyógyszertárban

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** A *Walküre*-nek ma este érdekes reprizeje volt a magyar királyi operában. A főbb szerepekben négyrendbeli csere történt. Sieglinde, Brünnhilde, Fricka és Hunding új kezekbe kerültek. Nem sokat használt ez a mai csere-bere, mert eddig is e szerepek kétszeresen, sőt háromszorosan el voltak látva az Opera ensemblejében. De mégis érdekes volt maga az előadás, mert egyes szereplők kvalitásait új színekben láthattuk. *Kaczér* Margit volt az új Sieglinde. Korrekt, szép hangja, muzsikálisan biztos Sieglinde, de a nagy stílus, az érzés, a felfogás melegsége hiányzott ebből az alakításból. Emellett orgánuma és inkább Brünnhilde szerepére utalja, amelyet egyebekben *Vasquez* grófnő meglepő biztonsággal és stílérzékkel alakított. *Vasquez* asszony hangja nem igazi Brünnhilde-hang. Ez olyan hang, amely nagy ereje, terjedelme dacára lírai jellegű és nem az a harsogó, széles, hősies organum, amelyet a szerep kíván. A művésznek sikerét ezzel azonban nem kívánjuk kisebiteni, mert ma megérdemelt határozott nagy sikert aratott. Rengeteg gonddal, rendkívüli ártérzettel és áttanulmányozott felfogással hozta Brünnhildáját ma színpadra és véges-végig érdeklődést tudott kelteni. Nagy meglepetést szerzett *Fodorné* Frickája és konstatáljuk, hogy ilyen hangja Fricka még nem énekelt az opera színpadán. A művésznek sötét színű nagy organuma egyenesen kvalifikálja erre a szerepre, amelyben ezúttal örömmel láttuk sok művészi vonás érvényesülését. A férfiszereplők közül *Erdős* Richárd volt új a Hunding szerepében. Ez az ifjú művész gyors léptekben halad előre. Ma különösen nagyszerű estéje volt. Maszkban, hangban, énekének és fellépésének biztonságában egyformán kiváló nyújtott. *Anthes* csodásan nagystílusú *Siegmundja*, *Beck* ismert jeles *Wotanja* egészítették ki az ensemblet. A zenekart *Kerner* István vezényelte. Nem az ő hibája, hogy a fuvók sokszor okoztak galibát. De különben sem állt egészen földalata magaslátán. Nem is lehet tőle kívánni, hogy naponta előadásokat dirigáljon, próbákat vezessen, a filharmonikusokkal gyakoroljon és végül este ezerfelé vigyázzon. Ugy tudjuk, hogy az operának van más karmestere is. Vagy talán most a kuliasszák mögött is *Kerner* a dirigens. Szeretnénk ebben a kérdésben tisztán látni!

e. a.

(*) **Népszínház-Vigopera.** Ma este a Népszínház-Vigoperában a „Denevér” került színre, hangversenyyel a második felvonás keretében. Közreműködtek a hangversenyen: *Orszelszky*, ki *Lenszky* áriáját énekelte *Onegin*-ből, *Révy* Aurélie a *Traviata* nagy áriáját adta elő és *Langer* Karola, ki a *Barna Breton* dalát énekelte, melyhez a faczipóst lejtette.

(*) **Márkus Lili hangversenye.** Nagyon szépszámu előkelő társaság gyűlt egybe ma este a fővárosi vígadó nagytermében, hogy egy időre elbucuzzék egyik kedvencétől: *Márkus Lili* zongoraművésznőtől, aki legközelebb ismét külföldre megy, magának hirt, hazájának becsülést szerezni. A fiatal művésznő ezúttal is tulnyomó részben a romantikusok műveiből állította össze műsorát. Ezek állnak — úgy látszik — legközelebb az ő értelmi és érzelmi világához. Ha nem is teljes elmélyedéssel, de poétikus felfogással interpretálta különösen *Schumann* *Fis-moll* szonátáját és végtelen gyöngédséggel játszotta *Chopin* *Bölcsődalát*. *Chopin-Joseffy* terz-tanulmányának és *Liszt* IX. magyar rapszódiajának brilláns előadásával pedig kiváló technikai készségének adta újabb tanujelét. Érdekes két hazai újdonságot is mutatott be a művésznő: u. m. *Saxlehner* *Andornak* szépen kidolgozott, hangulatos *Nocturnusját* és *Merkler* *Andornak* „*Valse intermezzo*”-ját. Az utóbbi darabot a szerző eredetileg zenekarra írta és ebben az alakításban nagy tetszéssel fogadta a közönség a Nemzeti Zenede egyik hangversenyén. Azóta *Stefániai* *Imre* hangversenybe való pompás zongora-átíratot készített belőle és ezt mutatta be ma fényes sikerrel

Márkus Lili. A lelkes taps, amely e két újdonság után felhangzott, egyaránt szólt az előadó művésznőnek és a jelenvolt szerzőknek. *Márkus Lili* különben egész este a legmelegebb ovációkban részesült és tömérdek, szebbnél-szebb virágadományt kapott.

a. k.

(*) **Modern Színház Kabaret.** A megnyitó műsoránál sokkal zajosabb sikert aratott az a program, melylyel a Modern Színház Kabaret ma lépett a közönség elé. Az első hónap tapasztalataiból sokat hasznosított a vezetőség, úgy hogy ma intímebb volt a hangulat, közvetlenebb a hang és a fesztelenség, mely a kabaretben a sikert biztosítja, öszekötötte a színpadot a nézőtérrel. Az egyes számok jó izlésről tanuskodtak és *Molnár Ferencz* pompás darabja, „*Disznótör a Lipótvárosban*”, amelynek hangja és levegője utánozhatatlanul pesti, harsány kacagásokra ragadta a közönséget. A legjobban ma *Medgyaszay* *Vilma* finoman pointírozott dalai tetszettek. *Medgyaszay*nak minden szava, minden tekintete, minden mozdulata művészi harmóniába olvad és egységesen áll a művészi cél szolgálatában. Sokat tapsoltak *Nyáray Antal* új számainak, melyek közül „*A hajtogatóleány*” és a „*Népszerű karmester*” tetszettek legjobban. *Vörös* *Ili* *Fedák*-imitációja, *Darnay* *Fancsy* meséi, *Bársony* élő karrikatúrái mind sikerrel beilleszkedő részei az új műsorának. A diszes helyiséget szorongásig megtöltő közönség zajos elismeréssel adózott minden ötletnek, az egyes számoknak és legkivált *Molnár Ferencz* pesti életképének, amelyben *Nyáray Antal* elsőrendű alakítást produkált.

(U.)

(*) **Darabváltozás a Vigszínházban.** A Vigszínházban az „*Ördög*”-nek holnapra, szerdára kitűzött reprizeit el kellett halasztani. *Molnár Ferencz* népszerű vizjátéka helyett holnap, szerdán a „*Josef kisasszony, a feleségem*” kerül színre. A heti műsor különben nem változik, úgy, hogy az „*Ördög*” idejéig előadás, *Varsányi Irén* fellépésével, vasárnapra, a hó 10-ére marad. A holnapra, szerdára, előre váltott jegyek árát kívánatra visszatérítik.

FŐVÁROS.

(*) **A fővárosi múzeum.** A fővárosi múzeum szükségleteinek további javadalmazására a közgyűlés 3186 koronát szavazott meg. A belügyminiszter a határozatot jóváhagyta.

(*) **Fővárosi tisztviselők mozgalma.** A fővárosi tisztviselőinek és alkalmazottainak nagy küldöttsége járt ma dr. *Bárczy István* polgármesternél. A küldöttség vezetője, dr. *Melly Béla* tanácsnok, első sorban megköszönte a polgármesternek és a tanácsnak azt a jóakarát, amelylyel a fővárosi alkalmazottaknak a drágasági pótlék iránt való kérelmét felkarolták és amely abban is megnyilatkozott, hogy a mérnöki és számviteli hivatalok személyzeténél nagymérvű szervezést vittek keresztül. Mindnyájan méltányoljuk — ugymond — a pénzügyi nehézségeket, de ha a közszolgálat érdeke bizonyos áldozatkészséget kíván is az összes alkalmazottaktól, ez nem lehet az önfeláldozásig. A tisztviselői kar anyagi megemlése igazán nagy és hazafias kötelesség, mert hiszen jórészt ez alkotja a mai középosztályt. Azután átnyújtotta polgármesternek a főváros szolgálatában álló összes végleges és ideiglenes alkalmazottak emlékiratát. Ennek az emlékiratnak dr. *Melly Béla* tanácsnok és dr. *Szemenyey Kornél* fogalmazó a szerzői. Dr. *Bárczy István* polgármester válaszában elismerte, hogy az alkalmazottak helyzete nem kielégítő. Szükséges, hogy megszüntessék az előléptetések rendszertelen voltát. A személyzet pótlására mindig ideiglenes munkást alkalmaztak s a nyári időt felül. Ennek rendezése még a fizetésemelésnél is fontosabb, mert mit ér a nagy fizetéssel dotált állás, ha nem lehet elérni. Különös megelégedéssel nyilatkozott a mérnöki hivatal tagjairól, akik csudálatra méltó burzsoázzal látták el a dolgukat. Örömmel állapítja meg, hogy a közgyűlés is, a tanács is támogatja a rendezés munkáiban. A fizetésrendezést jobban szeretne volna megvalósítani, mint a drágasági pótlékot, de ez a kérdést elődázna, pedig az alkalmazottakat sürögösen kell segíteni. A tanács egyik legközelebbi ülésén már tárgyalni is fogja a drágasági pótlékra vonatkozó előterjesztést. Az alkalmazottak érdekét azonban egyensúlyba kell hozni a fővárosi fizetési képességével. Az alkalmazottaknak mérsékelniök kell igényeiket, mert helyzetük javításának minden fillérért csakis a közterhek emelése útján fedezhetik. Különben a főváros háztartásának az egyensúlyát is csak a közterhek megfelelő emelésével le-

het biztosítani. Biztosítja a személyzetet, hogy a tanácsban megvan az igyekezet arra, hogy ami a konkrét viszonyok mellett megvalósítható, megtörténjék s azt hiszi, hogy ebben a törekvésében a törvényhatóság és a belügyi kormány támogatni fogja.

A küldöttség tagjai megélejezték a polgármester választását s örömmel siettek elvinni a hirt, hogy a drágasági pótlék még az idén föltétlenül meglesz.

Itt említjük meg, hogy a székesfővárosi utkaparó-felügyelők ma délelőtt tisztelegtek *Vosits* *Károly* tanácsosnál, *Földváry* *Imre* bizottsági tag vezetésével, kérve a fizetésük javítását 3 koronáról három korona hatvan fillérre. A tanácsos kijelentette, hogy kérelmüket a tanács elé terjeszti.

(*) **A Baross-utca aszfaltozása.** A fővárosi tanácsa elrendelte, hogy a Baross-utcának a Kis Stáció-utca vonalába eső részén a kocsiútát öntött aszfalttal burkolják ki. A tanács a Magyar Aszfalt-Társaság ajánlatát fogadta el.

TÖRVÉNYSZÉK.

(*) **A meggyilkolt boltosné.** Ez évi január 15-én egy viharos péntek estén, *Fleischmann* *Salamon* komáromi boltos, ősi zsidó szokás szerint a talmudot olvasgatta, boltja melletti szobájában egy ifjú rokona társaságában. Felesége ezalatt a boltban bóbiskolt. *Óvári* *Lajos* rovott multu csavargó régen leskelődött egy kedvező alkalomra, hogy gyilkosság árán pénzhez jusson s azon hiedelemben, hogy a boltos a templomban van, cigarettát vásárlás ürügye alatt bemegy a boltba. Itt a magával hozott baltával hatalmas ütést mért *Fleischmann*-ra, aki egy lajzós nélkül holtan terült el. Majd magára zárta a boltajtót, feltörte a fiókot s 600 korona készpénzt rabolt el. Ugyanekkor kiszólt a talmudot olvasó feleségére, de miután választ nem kapott, fiatal rokonával kiment a boltba, ahol csodálkozással látták, hogy a bolt már be van zárva. Mikor felnyitották a boltajtókat, épp akkor ugrott ki rajta a gyilkos, akit azonban nyomban elfogtak. Csudálatos, hogy a boltos és rokona annyira el voltak merülve a talmudolvasásba, hogy a mellette levő helyiségből nem hallották a gyilkosságot, sem pedig a fiók felnyitását. A komáromi esküdtbíróóság rablógyilkosság miatt életfogytiglani fegyházra ítélte *Óvárit*. A kir. Kuria ma a bejelentett semmisségi panasz elutasításával hozzájárult az esküdtbíróóság ítéletéhez.

(*) **A Magyar Jogászegylet e hó 9-én, szombaton este 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségében (Szemere-utca 10.) teljes ülést tart, melynek tárgya a végrehajtási novella megvitatása, dr. *Márkus* *Dezso* előadása alapján. Szólásra jelentkeztek: dr. *Teller* *Miksa*, dr. *Lányi* *Márton*, dr. *Doroghi* *Ervin*, dr. *Éber* *Antal*, dr. *Nagy* *Emil*, dr. *Fráter* *Béla*.**

(*) **Hamisított nyugták.** Egy elzúllott ügyvéd tizenkét rendbeli magánokirathamisításával foglalkozott ma a budapesti büntetőtörvényszék. A vádlott *Pásztori* *Rózsa* *János* pécskai származású ügyvéd, aki *Nadomai* *Venczel* ügynökkel kötötte el bűnét. *Pásztori* megtudta, hogy egy bécsi járadékbiztosító intézet a Magyar Általános Hitelbankkal áll összeköttetésben. A bécsi intézet nyugtáit utánnyomatta és *Nadomai*val nem élő személyekre kiöltötte. A nyugtákat azután elvitte az ötödik kerületi elüljárósághoz, ahol szolgál egy korona borraivalért a nyugtán szereplő személyek életben lételet és aláírásuk valóságát a tisztviselőkkel igazoltatta. Az ekként elkészített nyugtákat azután a Magyar Általános Hitelbank kifizette. Azonban a tizenharmadik nyugtánál észrevették a hamisítást és *Pásztori* társával együtt a vádlottak padjára került. A vádlottak töredelmesen beismerték bűnüket. A bíróság *Pásztori* *Rózsa* *Jánost* nyolcz rendbeli magánokirathamisítás büntette miatt és öt rendbeli magánokirathamisítás vétségé miatt másfél évi börtönrre és összesen 470 korona pénzbüntetésre, *Nadomai* *Venczelt* pedig hét rendbeli magánokirathamisítás vétségéért hét hónap börtönrre és kétszáznyolczvan korona pénzbüntetésre ítélte. Az ügyész súlyosbításért felebbezett.

Nátha ellen a Forman nevi nátha-aether alkalmazandó mely orvosok által szinté ideális náthaszornek let, jelezve. Forman a mentholnak chloros mothylaetherje. Saját szerű hatása abban áll, hogy a szer majdnem azonnal könnyebbítést idéz elő a fejben és orrjáratokban. Hatása egészen meglepő. Alkalmazása igen egyszerű. A legtöbb esetben elég egy formanvatta, mely 40 filléres olesdobozokban minden gyógyszerárban kapható.

SPORT.

Alagi versenyek.
— Második nap. —

A hideg idő dacára élénk látogatottság mellett folyt le a novemberi meeting mai második napja. Főszáma az 5000 koronával dotált Sikátorigátverseny volt, melyet a favorit Miután nyert meg Panasz és Tiny-Tim előtt. A papirforma különben majd minden egyes futamban bevált és leginkább a fogadott lovak győztek. Jó napja volt Eltz bárónak, aki mindakét akadályversenyben győzelemre vitte Nagy Ákos istállójának színeit Matador és Oglander nyergében.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladóverseny. Díj 1500 korona. Táv 1200 méter. 1. Markovits H. 36 Paula 47 kg. (Smeida). 2. Mr. Field 36 Boszorkány 49 kg. (Hikkisch). 3. Rohonczy G. 36 Tünde 47½ kg. (Dyk). Futottak még: Lotto (Hujbér), Nikita (Martinkovich). Könnyen négy és fél hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot. 10:15, 20:22, 25.

II. Katonatiszti akadályverseny. Díj 1500 korona. Táv 4000 méter. 1. Nagy A. száz. 66 Matador 73½ kg. (Eltz). 2. Fanta fhdn. 66 Wight 71 kg. (Pálffy). 3. Hagelin száz. id. Hipokrates 71 kg. (Gulajd.). Futottak még: Gosse (Kvassay). Biztosan egy hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot. 10:32, 20:28, 21.

III. Tilay akadályverseny. Díj 2000 korona. Táv 3600 méter. 1. Nagy száz. 56 Oglander 73 kg. (Eltz). 2. Haber L. id. Felemás 67 kg. (Czárán J.). Futottak még: Serleg (Czárán Z.), mely elbukott. Könnyen két hosszal nyerve. Tot. 10:17.

IV. Sikatori gátverseny. Díj 4000 korona. Táv 2800 méter. 1. Jankovich Gy. 36 Miután 64 kg. (Vetter). 2. Geist G. 36 Panasz 61½ kg. (Csompora). 3. Markovits fh. 36 Tiny Tim 66½ kg. (Neuman). Futottak még: Claymore (Sheibal), Westminster (Kollár), Sipista (Galló), Why (Smeida). Könnyen két és fél hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot. 10:26, 20:28, 30, 43.

V. Kétévesek handicapja. Díj 1500 korona. Táv 1000 méter. 1. Gróf Batthyány L. 26 Pink 47½ kg. (Baumgarten). 2. Sibrik S. fhdn. 26 Macska 59 kg. (Smeida K.). 3. Vida T. 26 Royal Anne 50½ kg. (Kelen). Futottak még: Dornsch (Klimscha), Tell Vilmos (Ulrichshoffer), Fredegonde (Martinkovich), Pompás (Matti), Leontine (Dyk), Sárgarózsa (Smeida V.), Cora (Pinka). Könnyen másfél hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot. 10:34, 20:35, 47, 401.

VI. Katonatiszti verseny. Díj 1200 korona. Táv 1600 méter. 1. Markovits fh. 56 Kiboko 66 kg. (Pálffy). 2. Kvassay hd. 56 Lady Russel 68 kg. (Tulajd.). 3. Nagy száz. 36 Banzai 64½ kg. (Eltz). Futottak még: Acharné (Sibrik), Morbihan (Samarjay), Hawkdale (Hagelin), Miguel (Guzman). Könnyen négy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot. 10:46, 20:30, 52, 24.

Bécsi versenyek.

— Pótmeeting. Második nap. —

A novemberi pótmeeting mai második napja sport szempontból teljesen jelentéktelen volt. Egyetlen kiemelkedőbb versenye sem volt a mai napnak, amely eléggé kedvezett a favoritjatekosoknak, miután majd mindegyik futamban a fogadott lovak győztek. Részletes eredmény a következő:

I. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Táv 1300 méter. 1. Dreher A. sk. Tinca 54½ kg. (Vivian). 2. Br. Herzog M. sm. Bocaccio 56 kg. (Walkington). 3. Gróf Forzách I. pk. Ijasszony 54½ kg. (Southey). Futottak még: Majális (Janek), Major-domus (Guttman). Könnyen ötnegyed hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot. 10:20, 20:25, 31.

II. Eladók handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Haber L. 46 pk. Ronulla 47½ kg. (Cockeram). 2. Br. Herzog M. 36 pk. Pityu 45 kg. (Gulyás). 3. Vivian F. 36 sk. Honeyball 58½ kg. (Vivian). 3. Péchy A. 36 sk. Mirka 55 kg. (Krouzil). Biztosan félhosszal nyerve, két és félhosszal harmadik. Tot. 10:75, 20:56, 30.

III. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mautner V. pm. Mony 53½ kg. (Krouzil). 2. Br. Herzog M. sk. Livtsu 52 kg. (Vivian). 3. Meichl T. pk. Alea facta 52 kg. (Soutey). Futottak még: Sirius (Paul), Stromboli (Puszer). Biztosan egy hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot. 10:32, 20:34, 47.

IV. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Baltazzi A. 36 pk. Marianka 46 kg. (Seiler). 2. Mr. C. Wood 36 pk. Vosges 55 kg. (Cockeram). 3. Br. Herzog M. 46 sk. Elemér 52½ kg. (Heidt). Futottak még: Isobar (Janek), Ovidius (Krouzil), Dinom-Dánom (Vivian), Tofana (Southey), Mönch (Miles). Küzdelem után egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot. 10:50, 20:35, 45.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 1100 méter. 1. Br. Rothschild A. pk. Tonchette 47 kg. (Cockeram). 2. Meichl T. pm. Lanzendorf 58½ kg. (Gulyás). 3. Novotny L. pk. Validol 52 kg. (Vivian). Futottak még: Ne félj (Pretzner), Minki (Krouzil). Biztosan másfél hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot. 10:39, 20:39, 28.

VI. Háromévesek akadályversenye. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 3200 méter. 1. Gróf Merán J. pm. Ikrény 61½ kg. (Fejes). 2. Egyedi A. sk. Rotunde 60 kg. (Lawton). 3. Br. T. Schossberger L. pm. Levente 60 kg. (Healy). Futottak még: Elga (Earl), Villefranche (Huxtable). Küzdelem után két hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot. 10:25, 20:36, 47.

VII. Kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1200 méter. 1. Rohonczy G. stpm. Fujiyama 51½ kg. (Pretzner). 2. Br. Herzog M. pm. Peugeot 46½ kg. (Seiler). 3. Egyedi A. sm. Boeskoros 57½ kg. (Cockeram). Futottak még: Bella (Heidt), Bosszantó (Krouzil), Cythera (Gulyás), Durga (Guttman). Küzdelem után egy hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot. 10:33, 20:26, 27, 29.

() Galamblovó-verseny a Margitszigeten. A József főherceg védősége alatt álló Országos Magyar Galamblovó Egylet tegnap kezdte meg novemberi meetingjét, amely még hat napra terjed ki. November 6., 7., 8., 9., 10. és 11. napjain fognak galamblovóink mérkőzni és pedig délelőtt 10 órától kezdve, de a díjakért csak délután 2 órakor lőnek. Minden nap tételnyes díjversenyt tartanak. A novemberi első és második díjat gróf Zichy Kázmér és gróf Hunyady László osztották, a harmadik Döry Jenő lett. Az első, második, harmadik párosviadalt és az első térversenyt Döry Jenő nyerte meg, míg a második térversenyt győzelmén gróf Zichy Kázmér és Döry Jenő osztották. A legközelebbi verseny november 6-án lesz.

Nyilt-tér.

E rosziban létezőkért nem vállal felelősséget a...

Serravallo's
China-hóra vassal.

Erősítőszert gyengeségben szenvedőknek, vérszegényeknek és időseknek. Étvágygerjesztő, ideg-erősítő, vért javító-szer.

Kifőlt izm. — Több mint 5000 orvos ajánlat.
SERRAVALLO J. Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszerárakban. Fél literes üveg 3 K 60 fill. Egy literes üveg 4 K 80 fill.

Vérgyógyítás.
Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvéllyör-, szív-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmozzar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopatia) rendezett intézete van Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9-12 és 3-6-ig. Díjazott levéltárvalaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

WIKUS TÁTRA
NYERS EVÉSRE
a legjobb tejcsokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Gyengélkedő, tanulás miatt vagy bármely okból fejlődésünkben visszamaradt gyermekek, ugyszintén vérszegény, túlfeszített munka folytán ideges, izgékony és korán kimerült felnőttek mint erősítő szert a legnagyobb eredménnyel használják a **Dr. Hommel-féle Haematogen-t.**

Ez javítja az étvágyat; fokozza a testi és szellemi erőket, erősíti az egész idegrendszert. De határozottan valódi **Dr. Hommel-féle Haematogen-t** kell kérni, az utaztatottól pedig gondosan óvakodni kell. Kapható a gyógyszerárakban.

KÖZGAZDASÁG.

Uj irányzatok tengerészetünk fejlesztése terén.

A Magyar Keleti Tengerhajózási R.-T. hazafias akciója.

Budapest, november 5.

Az utóbbi évtizedek elzárkózó vám- és kereskedelmi politikája, mely a nemzetközi viszonylatokban lépten-nyomon s mindegyre jobban érvényesül — lassanként kiszorítja a magyar közgazdaságot régi külföldi piacairól. A nyugati államok között első volt Franciaország az elzárkózás terén, midőn a kilenczvenes évek derekán gátakat emelt a monarchia kivitele elé. Németország is nagy erőfeszítéseket tett állattenyésztése föllendítésére s a legutóbb megkötött vám- és kereskedelmi szerződésnek nem egy szakasza irányul egyenesen a magyar állatkivitel ellen. Ugyanígy vagyunk az árpakivittel is. Németország most az orosz árpát favorizálja. Egyáltalán azt lehet mondani, hogy eddigi vámkülföldi piacaink egyre fogyatkoznak, kizsorul onnan a magyar termék. Uj piacok megszerzése elé tömördek akadály tolt, dacára, hogy kereskedelmi kormányunk külföldi szaktudósítói révén a legnagyobb erőfeszítéseket teszi e tekintetben. Pár évvel ezelőtt afrikai piacok megszerzésére folytak sikerrel biztató kísérletezések, — mert a magyar termékek azokon a piacokon nagy kelendőségnek örvendtek. Ha az okokat keressük, melyek a mostani stagnációt előidézték, ezek között nem utolsó az, hogy a magyar termékek tengeri úton való szállításáért nem tettünk semmit. Hajóinkon ritkaságszámba ment a magyar tengerész s a szállított magyar termékeknek a hajókon való lelkiismeretes kezelése tekintetében nagyon sok kívánni való van még. A fűmel magyar tengerészeti akadémiáról kikerült magyar tengerészek kénytelenek voltak idegen államok hajóin alkalmazást keresni, mert hajóinkon az idegen ajkuak elhittették, hogy a magyar elem nem alkalmas, nem beváló a tengerészeti pályán. A nem magyar ajkuak mondták, de a magyarság is elhitte, mert magyar fű alig volt hajóinkon látható. Hogy sokan keserves kinok közt voltak kénytelenek idegen hajókon szolgálatot keresni, mert a hazai hajókon nem szívesen látták őket, azt senki számon nem tartotta. Hogy évek kellenek, míg az akadémiából kapitány lehet, hogy a külföldön hajózó ifjakat, angolok, norvégek és olaszok bebecsülték, hogy kiűnn a nagyvilágban máris dicőreget szereztek a magyar névnek és annak az intőzetnek, mely őket nevelte, azt csak kevés beavatott tudta, de ezeknek szavát elnémitotta a sok rosszakarónak mindent tulharsógó kiabálása, hogy a magyar elem nem tengerre való és a tengerészeti akadémia csak csillag lepkeket termel, melyek az élet viharában gyorsan elpusztulnak, a pályát ott hagyják és visszatérnek a szárazföldre dijnoknak, szellemi proletárnak. Kár a temérdek pénzért, melyet az állam az intézetre költ. Legjobb volna bezárni és a fényes palotából kórházat, vagy bolondok házat csinálni.

A dolgok ily állásában uttörő munkát végzett egy hazafias magyar vállalat, a Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság, melynek kiváló igazgatója, vágujhelyi Hoffmann Sámuel udvari tanácsos belátta azt, hogy a magyar termékek tengeri kereskedelme fölvirágzásának lényeges kelléke, hogy hajóinkon magyarok kezeljék az árukat. Ezért gyűjteni kezdte az akadémia volt növendékeit és meggyőződésén arról, hogy hasznos alkalmazotakra tett szert bennük, mind fontosabb és fontosabb teendőket bízott rájuk. És ime, egy szép napon megérkezett Fiuméba egy údonat új, remek építésű hajó: a magyar keleti tengerhajós-társaság Orsova nevű gőzöse, melyet a kételkedők nagy bámulatára a tengerészeti akadémianak egy volt derék növendéke vezényel, ki még csak huszonhét éves, de máris oly bizalomnak örvend, hogy egy 6200 tonnás, milliós értékű hajót biztarta rája. De nemcsak parancsnoka került ki a sokat ócsárolt intézetből, hanem egész tisztikara is és nemcsak ezen az egy hajóján ennek a társaságnak vannak az akadémiából kikerült növendékek alkalmazva, hanem a társaságnak valamennyi más hajóján is. Eddig összesen 17 volt akadémikus szolgálat a magyar keleti tengerhajós-társaság hajóin és számon folyton szaporodni fog. A

magyar tengerészet magyar jellegének kidomborodása hatalmas arányokat ölt, a magyarság érdekeit szíven viselő minden magyar ember igaz öröme. Bauer Róbert, Benkő Gyula, Babos Lajos György, Gramatik Mihály, Kubányi Iván, Kehrer Rezső, Kelemen Dezső, Lipschitz József, Németh András, Melicher Árpád, Quirini Egon, Roszinszky Géza, Szmola Emil, Trammer Tivadar, Torday Gábor, Thurzó Gyula és Udvardy Rezső adják számát a magyar tengerészeknek és volt akadémiásoknak. Valamennyien derék tengerészek és méltóan betöltik azokat az állásokat, melyekben szolgálatot tesznek. Fialat koruk mellett is, már három parancsnok közülük és négy első tiszt.

Vannak közöttük az akadémia első és utolsó évfolyamából valók, fényes bizonyítékul annak, hogy az akadémia nemcsak a múltban, hanem a jelenben is jól megfelel feladatának.

Büszkén hirdethetjük tehát, hogy tengerészeti szakintézetünknek hírnevét tévesen ócsárolták és hogy a rá fordított költségek bő kamatokat hajtanak az országnak.

Az Orsova gőzös megérkezése azonban tengerészetünk magyarosodása szempontjából nemcsak azért bir jelentőséggel, mert ily tisztikart tud fölmutatni, hanem azért is, mert ezen a hajón történt a kezdés arra, hogy a legénység képzésére is fölhasználtassék a magyar elem. Az Országos Gyermekvédő Liga kezdesére a magyar keleti tengerhajós-társaság készségesen vállalkozott arra a feladatra, hogy hajóján a züllés veszélyének kitett gyermekeknek e gyors kenyérkeresetet nyújtó pályán becsületes munka vállalására alkalmat nyújtson. Az öt kis tengerész, kik mint uttörők vállalkoztak e pályára, már szorgalmasan dolgoznak az Orsova gőzösn. Az Akadémia növendékei tisztelő látogatást tettek a gőzösn, amelynek személyzete az öt kis tengerész belépése alkalmából lakomát rendezett, amelyről Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternek táviratot küldtek. A táviratban arra kéri, részesítse tovább is pártfogásában a tengerészeti akadémiát, mely hivatva van arra, hogy a haza számára még sok magyar hajóstisztet neveljen. Hogy pedig magyar hajóstisztikart fog nevelni a Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság, arra elég garancia annak vezetője: vágyújhelyi Hoffmann Sámuel, aki igaz magyar hazafisággal, pártját ritkító buzgalommal s az ő nagystíli kereskedői éleslátásának már eddig felmutatott eredményeivel is korszakot alkotó munkát végez. Vágyújhelyi Hoffmann Sámuel pedig az az ember, aki át van hatva attól, hogy a magyar közgazdasági élet föllendítésében nagy jelentőséggel bír tengeri kivitelünk lehető nagy arányokban való fokozása és tökéletesítése. Ennek lényeges kelléke az, hogy hajóinkon magyar emberek kezeljék tengeren szállított magyar termékeinket. Az ily vállalatot pedig, amelynek egyedüli célja a magyar közgazdaság fölvirágoztatása, a magyar kormányának is a legmesszebb menő támogatásban kell részesítenie és éppen a jelenlegi kormányának, melynek zászlójára a magyar közgazdaság megizmosodásának és megerősítésének jelszavai oly éles betűkkel vannak fölírva.

Csődök. A Magyarországi bánya és petroleum-részvénytársaság budapesti bejegyzett cég (üzlete VII. kerület Erzsébet-körút 54. szám.) ellen a budapesti törvényszék csődöt nyitott. Csődbiztos: dr. Fehér Tamás kir. törvényszéki bíró, tőmeggondnok: dr. Okolicsányi László ügyvéd, tőmeggondnok-helyettes: dr. Harmath István ügyvéd. A követelések bejelentésére december 10. felszámolási tárgyalásra január 7. napja, a csődválasztmány mekválasztására január 9. tüzetett ki határidőül. — A löcsei törvényszék Landerer P. (Pinkász) ólublói kereskedő ellen, a beregszászi törvényszék Somogyi Izidor ungvári kereskedő ellen, a károlyvárosi törvényszék Glüks Bernát károlyvárosi be nem jegyzett kereskedő ellen, a pozsegi törvényszék Jezics Antal pozsegi be nem jegyzett kereskedő ellen, az egri törvényszék Braun S. tiszafüredi bej. kereskedő, a szegedi törvényszék Csányi Sándor szentesi gazdálkodó ellen megnyitotta a csődöt. — A székesfehérvári törvényszék pedig Jellenek Manó székesfehérvári ruhakereskedő ellen a múlt évben elrendelt csődöt megszüntette.

Terjeszkedik a gyarmatárú-tröszt. Nemrégiben megirtuk, hogy az a tröszt-szerű alakulás, mely „Terna” élelmiszerek nagykereskedése r. t. név alatt véste be magát a köztudatba, a vidéki kereskedelem ellen is frontot csinál, fiókokat nyitva az ország különböző részein. Ez a terv — mely az érdekelt vidéki kereskedők körében nagy visszatetszést eredményezett — nem aludt el s a „Terna” rövidesen hozzá fog a vidéki fiókhálózat megalkotásához. Azonkívül — hír szerint — egy újabb terv is merült föl, ez pedig abban állana, hogy a „Terna” központi beszerzési irodát létesítene a budapesti kiskereskedők számára. Tehát a vidéki gyarmatárú kereskedelem letörése után a fővárosi nagykereskedők ellen irányuló akció következik. Reméljük, hogyha ez a hír megfelel a tényeknek és a tröszt nyélbeüti azt a tervét, hogy a fővárosi gyarmatárú nagykereskedelem kezéről elüti a vevőket, a nagykereskedők nem fognak habozni az ellenakció szervezésével.

Konverzionális sorsjegyek huzása. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4%-os nyereménykötvényeinek tervszerű 62-ik kisorsolása e hó 15-én, délután négy órakor fog a bank sorsolási termében kir. közjegyző jelenlétében megtartatni.

Újabb kamatlábemelés Londonban? A „Times”, mely a legközelebbi csütörtökre egész határozottan jelezte a kamatláb további emelését, ma, a mint Londonból jelentik, foglalkozik a kamatláb kérdésével és nyilván a magasabb pénzügyi körök sugalmazására, föl hívja a piacot, hogy a jegykibocsátó bank köré tömörüljön és egyetlenegy shillinget sem adjon Amerikának. Egyidejűleg az európai jegybankokra apellál a „Times”, hogy Londont a mai kritikus időkben az összes rendelkezésükre álló arany mennyiséggel támogassák, mert egész Európának érdeke, hogy a londoni pénzpiac alapjában meg ne rendíthessék. A „Times”-nek ez az utóbbi kérése alig fog meghallgatásra találni, mert — a Banque de France-ot kivéve, amely áldozatkészségét ez irányban többször bebizonyította — alig akad jegybank, mely aranyat kölcsönözne Londonnak. Ma mindegyik jegybank féltve őrizi aranykincsét s a Reichsbank, melynek aranykészlete jelentékenyen mecsappant, még akkor sem lesz hajlandó londoni kollégáját kiegészíteni, ha ez a nemzetközi pénzpiac szempontjából is kívánatos volna. Mi pedig eleve tiltakoznánk az ellen, hogy az Osztrák-Magyar Bank, mely egy ízben jó vásárt csinált a külföldre szállított arannyal, a sárka fémből egy grammnyit is kivinne idegenbe.

Két részvénytársaság fuziója. A Szennyvíztisztító vállalat R. T. és a Beton- Hid- és Mélyépítő R. T. — mind a kettő a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank égisze alatt alakult — fuzionálni készülnek. Az első 1906-ban alakult 80.000 korona tőkével, oly célból, hogy az F. W. Dittler G. m. b. H. rendszere szerint szennyvíztisztító telepeket létesítsen, míg a másik társaság ugyancsak 1906-ban kezdte meg működését 700.000 korona tőkével oly célból, hogy átvegye a Pittel és Brauservetter, továbbá az E. Gärtner bécsi cégek hidépítészeti és pneumatikus építési munkáit Magyarországon és a keleten. Mindkét társaság november 15-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe a fuzió tárgyában. A fuziót oly módon viszik keresztül, hogy a Szennyvíztisztító Vállalat Részvénytársaság a Beton-, Hid- és Mélyépítő Részvénytársaságba beolvad, mely utóbbi saját számlájára átveszi a Szennyvíztisztító Vállalat Részvénytársaság összes aktívait és passzívait s azonfelül megszerzi, bevonja és megsemmisíti a Szennyvíztisztító Vállalat Részvénytársaság összes részvényeit.

Bajok az arad-hegyaljai motoros vasutnál. Lapunk folyó hó 2-iki számában közöltük, hogy az arad-hegyaljai vasutnál mutatkozó, leginkább a pálya építésének hibás és hiányos kivitele által előidézett rendellenességek megvizsgálására a kereskedelmi miniszter Szécsy Károly m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelő személyében vizsgálóbiztost küldött ki. Az ezen közleményben foglaltakra nézve ma illetékes helyről a következő sorokat kapjuk, ame-

lyek szerint a helyes tényállást a következőképp világítják meg:

Az arad-hegyaljai vasutat az egyik legelőkelőbb német vasutépítő cég építette. Mint minden vasutnál, úgy ennél is az építés folytonos szigorú kormányfelügyelet alatt eszközöltetett. A kormányhatósági felügyelet pedig minő szigorú volt, bizonyítja az, hogy az egyik (alvállalatba adott) műtárgy alapozásánál tapasztalt hiba folytán az eljárás műszaki főtanácsos a már elkészített hasonló összes műtárgyak lerombolását és újjáépítését rendelte el, ami meg is történt. Egyébként azonban az építés kiviteléről az ellenőrzést gyakorlott összes faktorok mindig teljes elismeréssel nyilatkoztak. A közleménynek az építés kivitelét tárgyzó része tehát tévedésen alapul. Ellenben való az, hogy a vasuton lebonyolódó forgalom mértéke a legvérmesebb reményeket meghaladván, a tultul elegendőknek vélt forgalmi eszközök (11 motor, 11 mellékkocsi, 4 gőzmozdony) és egyéb felszerelések elégteleneknek bizonyultak. A motorkocsi-üzem kizárólagos alkalmazásában ez a vasut uttörő lévén, egyrészt ezen üzem különleges jellege, de különösen a járművek túlságos igénybevétele következtében az üzem akadálytalan lebonyolítása gyakran szenvedett, miért is úgy a pályatulajdonos részvénytársaság, mint az építést és finanszírozást eszközöző cég, — mely az elsőbbségi részvények tulajdonosa — felterjesztéssel fordult a kereskedelmiügyi miniszteriumhoz, kérve azt, hogy új járművek beszerzésére, a felszerelések kiegészítésére stb. engedély adassék és a kormányhatósági kiküldött közreműködésével állapítsanak meg azon intézkedések, melyek arra szükségesek, hogy a vasut üzemképessége és üzembiztonsága a már kezdettől fogva nagyarányú és folytonosan rohamosan erősödő forgalom követelményeinek megfelelően. Ennek következtében küldetett ki a vonalra Szécsy Károly m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelő, aki tehát semminemű vizsgálatot sem fogantatott, hanem akinek ténykedése egyedül a jelzett intézkedések előkészítésére irányul. Ezt igazolja egyébként azon levél, melyet a főfelügyelő az építési vállalat főmérnökéhez intézett és amely szóról-szóra így hangzik: „Tekintetes Nagy Izsó főmérnök urnak, Eger. Megkeresésére tisztelttel értesítem, hogy az arad-hegyaljai vasut megvizsgálására irányuló kiküldetésemnek egyedüli célja a vasut üzemképessége és üzembiztonsága érdekében teendő intézkedések megállapítása, illetőleg javaslatba hozatala. A kiküldetésemhez fűzött egyéb kombinációk ezek szerint önként eslesek, mert a vasut építésének összehasonlítása a jóváhagyott tervekkel, — mint minden vasutnál — itt is a műszaki felülvizsgálat körébe tartozik. Tisztelettel Szécsy Károly s. k. főfelügyelő. — Ez a levél, melynek eredetije előttünk bemutatott, tökéletesen megcáfolja tehát azon állításokat, melyek a vasut építésének kivitelére és általában a „vizsgálatra” vonatkozóan tévesen közöltettek.

Az amerikai válság. Mai számunkban jeleztük, hogy az Egyesült-Államok gazdasági körei azzal az ideával foglalkoznak, hogy a kongresszust, tekintettel a jelenlegi állapotokra, rendkívüli ülészsakra hívják egybe. Ezt a tervet elejtették s a mi a válságról beérkező egyéb híreket illeti, kiemelendő, hogy a vezető pénzügyi körök állandóan tanácskoznak a helyzet szanálását célzó beavatkozásra vonatkozólag. Ma a következő tudósítások érkeztek be a válság eseményeiről: Roosevelt elnök és Root államtitkár ma hosszabb tanácskozás után elejtették azt a tervet, hogy a kongresszust rendkívüli ülészsakra hívják egybe a jelenlegi pénzügyi krízis tárgyalása céljából. A Trustcompany of Amerika és a Lincoln Trustcompany ma ismét megkezdték üzleti tevékenységüket. — A Newyorker Post arról értesül, hogy a pénzügyi kapacitásoknak vasárnap a Morgan-villában tartott tanácskozásukon azt a javaslatot tették, hogy a Trustcompany of Amerika című trusttársaságot 5 millió dollár betéttel támogassák. Ehhez hasonló nagyságu összeget, tekintve azt, hogy kedden ünnep van, szerdán bocsátanak az igazgatóság rendelkezésére. Mind e támogatások csak abban az esetben történnének meg, ha a trusttársaság igazgatósága bizonyos feltételekbe belemenne. A Newyorker Post azt állítja továbbá, hogy az a határozott szándék forog fenn, hogy a Lincoln Company-nak is nagyobb összegeket szándékoznak rendelkezésére bocsátani. A pénzügyi kapacitások meg vannak arról győződve, hogy mindkét társaság az eléjük szabott feltételeket elfogadja. — A Globe azt je-

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomor- és bélbetegségeknek és az élelmiszer-fogyasztásból származó betegségeknek.

Igmándi

Keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kapható mindenütt és nagy üvegekben.

lenti, hogy a Tennessee Coal Iron an Railroad Company társasága azt a kötelezettséget rótták, hogy az United States Steel Corporationba olvadjon egybe. Ettől a feltételtől tették függővé a két trust-társaság támogatását.

Teherárak felvételének beszüntetése. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság megállapította azon határnapokat, amelyeken egyes állomásain a teherárak felvételét a f. évi hajózási évadra meg fogja szüntetni. Az erről szóló táblázatot az érdeklődők a nevezett társaság igazgatóságának szállítási osztályában, valamint budapesti (Margithid feletti) ügynökségénél megtekinthetik és meg is kaphatják. A teljes uszályrakományok forgalmára ezen határidők nem vonatkoznak, mert a szabad forgalom addig fog fenntartatni, amíg azt az időjárás és a vízállási viszonyok az egyes folyamszakaszokon megengedik. Azon viszonylatokban, amelyekre nézve a táblázatban megszüntetési napok nincsenek kitüntetve, a társaság később fogja közzétenni a megszüntetési határnapokat. A nevezett társaság a Baja és Apatin között fekvő állomásainak egymásközött való forgalmában az áru felvételét november 19-ével, az ezen vonal állomásaira irányuló forgalmat pedig Korneuburgból november 11-én, Wienből és Pozsonyból november 12-én és Budapest MFTR-ről valamint Budapest dunaparti teherpályaudvarról november 16-án, a baja-apatini vonal állomásairól Korneuburg, Wien, Pozsony és Budapest állomásokra irányuló áruk felvételét pedig november hó 17-én fogja megszüntetni.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A tegnapi rendkívüli szilárd irányzat ma kissé elgyengült. Természetesen ez az elgyengülés nem úgy értendő, hogy az irányzat lanyha volt, hanem úgy, hogy a spekulánsok ma nyugodtabbak voltak s nem verték fel az árakat. Azért malmaink a mai üzletmenet mellett ismét hozzáálltak a vételhez és a készáru piacra 15 fillérrel drágább áron 50.000 mm-t vásároltak. Rozs pár fillérrel drágább, zab és tengeri szilárd irányzatuk. A határidőpiacon a mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlatnál magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban nyereségi realizálások kerültek előtérbe, minnek folytán kissé gyöngült az irányzat és ezzel együtt az árfolyamok is visszamentek kevésbé.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 80 kg. 25.80 korona, 6-buza, 100 mm. 80 kg. 25.50 korona, 6-buza, 500 mm. 77.5 kg. 25.25 korona, 1500 mm. 75.7 kg. 25.40 korona, 500 mm. 75.3 kg. 24.55 korona, 100 mm. 74.5 kg. 24 korona.

Pestvidéki: 3415 mm. 78 kg. 25 korona, 500 mm. 78 kg. 25 korona, 100 mm. 78 kg. 24.50 korona, 100 mm. 78 kg. 25.10 korona, 600 mm. 77.5 kg. 24.10 korona, üszkös, 100 mm. 76.5 kg. 24.30 korona, üszkös, 100 mm. 76.5 kg. 24.50 korona, 230 mm. 76.3 kg. 24.40 korona, 100 mm. 75.3 kg. 24 korona, 1770 mm. 75 kg. 24.10 korona.

Fehérmezeyei: 100 mm. 87 kg. 25.20 korona, Budára, 500 mm. 78 kg. 25.20 korona, 300 mm. 77.5 kg. 24.80 korona, 100 mm. 77 kg. 24.50 korona, 700 mm. 76 kg. 24.50 korona.

Felsőmagyarországi: 450 mm. 80 kg. 25.30 korona, 240 mm. 77 kg. 24.70 korona.

Tolnai: 100 mm. 77 kg. 24.50 korona.

Budai: 850 mm. 78 kg. 24.50 korona, kpí.

Adai: 4000 mm. 76.5 kg. 25.15 korona.

Bánsági: 1180 mm. 76.2 kg. 24 korona, 6-buza.

Törökbecsei: 1930 mm. 76.3 kg. 24 korona, 6-buza.

Óbecsei: 4080 mm. 75.5 kg. 24.05 korona.

Bácskai: 2500 mm. 75.8 kg. 24.80 korona, 3300 mm. 75.5 kg. 25 korona.

Dunai: 2800 mm. 77.5 kg. 24.90 korona, 1756 mm. 76.5 kg. 24.70 korona.

Hartai: 1800 mm. 77.9 kg. 25.40 korona.

Becskei: 3800 mm. 75 kg. 24.80 korona.

Rozs: 100 mm. 22.25 korona, 100 mm. 22.20 korona, 100 mm. 22.25 korona, mind kpí., par.

Tengeri: 200 mm. 14.64 korona, kocsira.
Arpa: 700 mm. 15.60 korona, 200 mm. 15.25 korona, 100 mm. 16 korona, kocsira.

Köles: 200 mm. 12.50 korona, 100 mm. 12.50 korona.

Zab: 700 mm. 16.35 korona, kpí., par., 200 mm. 16.60 korona, 100 mm. 16.80 korona, 100 mm. 16.70 korona, 100 mm. 16.50 korona.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. november 3-tól november 4-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	20321	—
Rozs	5683	348
Arpa	7659	1214
Zab	1703	3516
Tengeri	1706	3431
Liszt	989	13314
Korpa	654	2066

A határidőpiacon kötetett:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 13. , 13.01, 12.93, 12.96, 12.90.
Rozs 1908. áprilisra 11.99, 12. —, 11.96, 12.01, 11.96.
Zab 1908. áprilisra 8.61, 8.59, 8.62.
Tengeri 1908. májusra 7.31, 7.33, 7.21, 7.29.

Déli 1 órakor zárulnak

Buza 1908. áprilisra — — — — — 12.89—12.90
Rozs 1908. áprilisra — — — — — 11.93—11.94
Zab 1908. áprilisra — — — — — 8.58—8.59
Tengeri 1908. májusra — — — — — 7.27—7.28

Délutáni forgalom.

Délután élénkebb üzletmenetre az árak kissé megszilárdultak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	12.90—12.91
áprilisi rozs	11.92—11.93
áprilisi zab	8.59—8.60
májusi tengeri	7.29—7.30

Terménytőzsde.

Szeszüzlet.

Az Első Alföldi Cognagyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám heti üzleti jelentése:

Mai zárlatárak Budapesten:

	Nagyban	kicsinyben
	koronákban	
Finomított szesz adózva	165.—	170.—
" adózatlan	66.—	71.—
Élesztőszesz adózva	—	—
Élesztőszesz adózatlanul	—	—
Nyers szesz adózva	163.—	166.—
Nyers szesz adózatlan	64.—	67.—
Denaturált szesz ingyen hordóval és fuvarmegterítéssel	53.—	55.—

Az árak ab vasut Kecskemét értendők.

Értéktőzsde.

A külföldről beérkező tudósítások éppenséggel nem biztatók mostanában s így a tőzsdét nagy télienség jellemzi. A publikum bizalma csak nem akar visszatérni; a spekuláció nemhogy véleményes vásárlásokat eszközölne, hanem még inkább azon van, hogy a meglévő hausse-érdekeltségeken is tudjon. Ez különben érthető, mert a pénzügyi viszonyok inkább más elhelyezési módok felé irányítják a befektetést kereső tőkéket.

A mai előtőzsdén nyugodt irányzat mellett folyt az üzlet, a külföldi jelentések nem adtak impulzust és az árfolyamok csekély ingadozások után változatlanul zárultak. A forgalom csekély volt. A déli tőzsde magasabb berlini jegyzések dacára tartózkodó irányzattal folyt le és az árfolyamok alig változtak. A forgalom szűk keretekben mozgott. Az utőtőzsde irányzata nyugodt maradt, az osztrák hitelrészvényeket berlini megbízásból keresték s árfolyamuk két koronával javult.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 629.50—628.25
Magyar hitelrészvény 737.75—737.— Déli vasut
Rimamurányi vasmű 518.50—518.—
Közúti vaspálya ——— Hazai bank ———

Déli tőzsde.

A déli tőzsde lanyha.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 628.50—629.50.
Magyar hitelrészvény 737.—737.50. Osztrák magyar államvasut 646.25—647.— Déli vasut ———.
Rimamurányi vasmű ———. Magyar leszámitolóbank 460.50.— Jelzálogbank 414.75—417.—
Közúti vaspálya 526.—526.25. Városi villamos vasut 276.—. Magyar korona járadék 92.42¹/₂—92.45.
Jelzálog-sorsjegy ———. Hazai sorsjegy 100.—.
Konvertált 140.50. Hazai bank ———. Kereskedelmi részv. társ. 584.—. Orosz járadék ———. Belvárosi takarékpénztár ———. Erzsébetvárosi takarékpénztár ———. Salgótarjáni községhelyi r.-t. ———. Neuschloss-féle Nasiczi tannin-gyár ———. Erzsébet kir. szanatórium-sorsjegy ———.
Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 11.—13.— K, november végére 21.—23.— K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde nyugodt volt és csekély forgalom keretében folyt le.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 628.25—630.25.
Magyar hitelrészvény 737.—737.50. Jelzálogbank ———. Déli vasut ———. Orosz járadék ———.
Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 630.—. Magyar hitelrészvény 737.50. Jelzálogbank 415.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, november 5. (Az Egyetértés távirata.)
Jegyzetett buza: új tiszavidéki 12.90—13.40 korona, mosoni 12.21—12.65 korona, tótfelvidéki 12.25 12.75 korona, déli vasúti 12.25—12.55 korona, marchfeldi 12.05 12.35 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 11.95—12.15 korona, csepeli 11.90—12.10 kor., pestmegyei 11.90—12.10 kor., különféle magyar és osztrák 11.85—12.10 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10. kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 kor., tótfelvidéki 8.25—9.90 kor., győri 8.30—9.25 kor., közép-dunai 7.75—8.50 kor., déli vasúti 8.10—9.75 kor., tiszavidéki 7.20—8.25 kor., csepeli 8.40—9.65 korona.

Magyar tengeri: 7.80—7.95 korona, új 6.85—7.25 korona, cinquantin 8.30—8.55 korona.

Magyar selejtes zab: 8.25—8.40 korona, közepes 8.35—8.60 korona, elsőrendű 8.60—8.90 kor. válogatott 8.85—9.10 korona.

BÉCSI ÉRTEKTŐZSDE.

Bécs, nov. 5. Tekintettel a tegnapi newyorki tőzsde relativ kedvező irányzatára, a mai előtőzsde kedvezőbben nyílt meg. A nemzetközi pénzügyi viszonyok következtében élénkebb üzlet nem fejlődhetett, sőt később határozottan lanyha irányt vett az üzlet. Az irányzat később is nagyon változó volt, amennyiben kissé javult a helyzet, majd ismét lanyhult, az előtőzsde végén azonban ismét kissé emelkedtek az árfolyamok. A déli tőzsde lanyha irányzattal nyílt meg, a zárlat pedig, helyi eladásokra, gyenge volt.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 629.—, Magyar hitel. 737.50, Länderbank 409.—, Allamvasut 647.25 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 147.25 —, Alpési bányatársulat 592.—, Rimamurányi 517.50, Májusi járadék 95.80, Magyar koronájár. 92.50, Orosz érték —, Török sorsjegy 182.75, Német márka 117.30.

A déli tőzsde lanyha irányzattal nyílt meg.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 628.50, Magyar hitel 738.—, Länderbank 409.—, Unio-bank 528.—, Allamvasut 646.75, Angol-bank —, Bankverein —, Déli vasut 147.25, Gözhajó —, Alpési bányarészvény 591.50, Májusi járadék 95.80, Magyar koronájár 92.50, Török sorsjegy 182.75 Német márka 117.47, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 518.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum.

Bécs, november 5. (Osztrák értékek zárata.)
42 százalékos papír-járadék 95.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.95, 1860-as sorsjegy

Kapható, míg a készlet tart, egyedül;

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélelt borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hüvely ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett.

144 darab I. osztályú alumínium-toll 1.80 kor

Világ-csoda!!

144 darab II. osztályú alumínium-toll 1.20 kor

144 darab III. osztályú alumínium-toll 90 fillér

146.50, Osztrák hitelsorsjegy 441.— Angol osztrák bankrészvény 290.— Bécsi Bankverein 518.50, Osztrák-magyar bank 1775.— Déli vasut 145.50, Dunagőzhajózási társaság 910.—, Dohány részvény 400.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.33, Osztrák Lloyd 410.—, 4.2 százalék ezüst járadék 95.70-97.—, Osztrák koronajáradék 95.95, 1864-es sorsjegy 250.50, Osztrák hitelintézeti részvény 628.75, Union-Bank 529.—, Osztrák Länderbank 408.—, Osztrák-magyar államvasut 645.50, Elbevolgyi vasut 419.50, Alpési részvény 590.75, 20 frankos 19.18, Londoni váltóár 241.10 Lipótkohó 398.—, Töröksorsjegy 181.75 Gyenge.

Bécs, november 5. (Magyar értékek zárlata.) 7 százalékos arany-járadék 109.45, Tiszai és szeg, kölc. sorsjegy 139.25, Magyar hitelbank részvény 737.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 461.—, Rimaniurányi 513.60, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 396.—, Magyar koronajáradék 92.25, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 189.75, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 414.50, Magyar keresk. bank 326.— kor

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, nov. 5. (Tözsdejelentés.) A londoni tözsde nek tegnap gyöngye irányzata dacára a megnyitás forgalma spekulatív fedezésekre, melyek leginkább banktérkekre, részben azonban kohó- és kőszénrészvényekre is kiterjedt, szilárd irányzatot követett. Többszörösen híresztelték, hogy Franciaország segélyakciót szándékozik indítani az angol bank érdekében és pedig angol váltók leszámítolása után, melyek ellenében a francia bank készleteiből Napoleon d'orokat küldenének Londonba. Ezzel kapcsolatban a külföldi váltók piacán némi megkönnyebbülés állott be, azonban, hogy amennyiben igaz az a hír, erre vonatkozólag különösét megtudni nem lehet. A vasuti részvények piacán Baltimore 1/8, Kanada Pacific és Pensylvánia 3%-nál többel emelkedtek Newyorkkal egybehangzón. Osztrák-Magyar államvasut elhanyagolva fekiúdt. Olasz vasutaknak irányzata tartott. Warschau—Wiener vasutak javultak.

A 3%-os birodalmi kölcsön megtartotta tegnapi árfolyamát, ellenben japániai Londonra gyöngültek és 1902-es oroszok irányzata állandó volt. Hajózási részvények közül Paketfahrt 1 1/2%-al emelkedett, ellenben a Lloyd-részvények kínálatra mindjárt megnyitáskor 1/2%-al estek. Trustdinamit-részvények visszavásárlásokra 1%-al javultak. Az üzlet későbbi menetében és a tőzsdeidő második órájában való átmenetnél az összirányzat Londonnal egybehangzón gyöngült. Különösen Kanada Pacific 1%-ot vesztett. Egészben és nagyjában az árfolyamok, amennyiben egyáltalában jegyzés alá kerültek, esett árak mellett kerültek forgalomba. Az amerikai vasarak esése nem tett jelentékenyebb hatást. Későbbben az összirányzat változatlan volt, a forgalom jelentéktelen. A tőzsdeidő harmadik órájában a hangulat jobb londoni jelentésekre szilárd volt. Amerikai vasutak, valamint járadékok ebből kiolyólag némileg javultak, ellenben német járadék gyöngült. A 3%-os konzolok 0.20%-ot vesztettek. A készpénzpiac ipari értékei tulnyomólag kedvezőbb irányzatot követtek. Napi pénz 6-6 1/2%, magánleszámítási kamatláb 5 1/2%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.25, osztrák hitelrészvény 197.75, Déli vasut 28.—, orosz bankjegyek 216.10, 4 százalékos új orosz kölcsön 70.50, Disconto Commandit 167.60, Dinamit-truszt 156.50, Harpeni 197.30, Unifikált török járadék 92.70, 4-2 százalékos ezüst-járadék 95.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.50, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85.25, Olasz járadék —, All. villamosági Edison 198.25, Gelsenkircheni 191.75, Laurakohó 218.— Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat.) november 5. 4-2 százalékos papírjáradék 97.40, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.20, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.30, Osztrák hitelintézeti részvény 198.—, Osztrák-magyar államvasut 138.80, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20.52, Bécsi Bankverein 131.50, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 96.50, 4-2 százalékos ezüstjáradék 97.25, Osztrák koronajáradék 95.65, Magyar koronajáradék 92.45, Osztrák-

magyar bank 128.30, Déli vasut részvény 28.—, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.20, Párisi váltóár 81.60, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény 304.— javult.

Hamburg, (Zárlat) november 5. 4-2 százalékos ezüstjáradék 96.90, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 28.75, 4 százalékos Aranyjáradék 96.70, Osztrák hitelrészvény 198.75, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 101.60, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.10 Szilárd.

London, november 5. Angol consol 82.50.

Páris, nov. 5. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.55, Osztr. aranyjáradék 95.55, Magyar aranyjáradék 93.—, 5 százalékos Bolgar kötelezvény 1896. évről 488.—, 4 százalékos Olasz járadék 101.60, Déli vasut elsőbbségi kötv. 309.—, 5 százalékos marokkói járadék 510.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 87.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 90.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 92.27, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 505.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 91.07, 4 százalékos unifikált török jár. 91.65, Török sorsjegy 166.50, Török dohányrészvény 421.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 445.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 13.63, Banque Ottomane 688.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 649.—, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 615.—, Rio Tinto 17.47, Sucrerie d'Egypte 34.—, Tula —, Thomson Houston —, Uríkányi közén Chartered 21.50, De Beers 431.—, East Rand 78.25, Jagersfontein 124.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 36.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.81, Váltó német piacokra (rövid) 122.43, Váltó Bécsre (rövid) 104.31, Váltó Belgiumra (rövid) 11/16.—, Olasz aranyváltó (rövid) 2/18.—, Váltó Svájcra (rövid) 11/16.—, Csek Londonra 251.75, Magánkamatláb 3 1/2. Gyenge.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Table with columns: Buza, Egyéb gabonanevek, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Repce, Burony, Különböző ermenyek, Faj, Lisztesz, Szilváiz, Noremag. It lists various agricultural products and their prices.

Table with columns: Államadósság közkölcsön, Záloglevelek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalmak, Különböző vállalatok. It lists financial and industrial data.

Table with columns: Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalmak, Különböző vállalatok, Sorsjegyek, Pénzmekek és váltók. It lists various stocks, bonds, and currencies.

SZÍNHÁZAK
Szerdán, 1907. november 6-án.

Nemzeti színház

A hálás utókor:
Társadalmi színjáték 3 felvonásban, írta Lengyel Menyhért.
Dr. Rüdler Dénes Felhas
Rápolti Gál
Sohess Miklós Mihályfi
Mártha Vizvári M.
Jda Cs. Aiszeghy
dr. Hogyi-Hercz Ivánti
Zobegény Gabányi
Kondor Rózsahegyfi
Glatstein Bónis
Kerckes Naday
Kezdeté fél 8 óraker

Népszínház-Vígopera

A sárga dominó.
Operette 3 felvonásban. Egy olasz vígjáték alapszámának felhasználásával írta Meryy Adolf. Zenéjét szerzelte Szirmai Albert.
Herbert Nagy
Edna, Duga Ney L.
Méry Báthory G.
Hawy Tempst Csörtös
George Berry Horváth
Edward Doby
Alfred Pázmán
Fred Virág
Reginald Petrás B.
Gaby Simons Fábán K.
Hanie Ötvös G.
Dolly Tallián A.
Kezdeté 8 óraker

M. Kir. Operaház

Zárva
Vígshízház
Az ördög.
Vígjáték 3 tev. írta Molnár F.
Az ördög Hegedűs
Jolán Varsányi
János Fenyvesi
Elna Gazsi M.
Czinka Hegedűsné
András Győző
László Szarényi
Kezdeté fél 8 óraker

Magyar színház

Kerülő ut.
Színmű 3 felvonásban. írta Henry Bernstein. Ford. Salgó Ernő.
Raymond Wilson Pojár I.
Jaquiline, a leánya Halni M.
Cyril Törzs
Armand Rousseau Garas
Az öreg Rousseau Vágó
Rousseau Bern P.
Rousseau Lucienne Harmos I.
Pradess Forrai R.
Michelen Giszter
Michelenne Tarnoky G.
Kezdeté fél 8 óraker

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
Ma és minden este az új novemberi műsor.
egy amerikai tingli-tangli előadása.
Lona Nansen. Mad. de Noco.
Miss Norton.
Kisjáték a folyékony fényről. És a többi elsőrendű attrakció.
Az előadás kezdete pont 8 óraker.
Jegyelővétel: délelőtt 10-12-ig és délután 3-6-ig
A télikerthben reggeli 5 óráig VÖRÖS ÉRMEK előadásokra hasznosul.

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCA 10.
LEITNER és KELETZ. HOTT BANDOR.
Az előadás kezdete 1/2 óraker.
Ma, szenzációs újdonság! 11 óraker!
„Ländliche Unschuld“
Bürokrat böhözati írta: Satyr. Rendező: Wernor Manó.
Ezt megelőző 9/4 óraker.
Biztos diagnózis
bohözati írta: Cagliostro.
Továbbá: Trebitsch Sándor és Baura Emil urak új színi színdarabokkal.
Nappali pónztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig.
Az 1-es emeleti Casinó de Paris minden este 1/2 12-1 óráig angol és francia különlősségek fellépte. November 1-én a Casinó de Parisban új műsor.

BUDAPESTI Cabaret Terey-körút 28. Telefon 52-88
BONBONNIERE.)
Minden este 9-11 12-ig új programmal nagy előadás. A teljesen új novemberi műsor: A vajda az Abbaziában. A czupringer. Egy válogóp története. (Színműzi parodia négy jelenetben.)
Tulajdonos új cabaret-számokkal fellépnék: László Rózi, (Montenoso. A vándorló baba.) Ferenczi Károly, (Ló. A seprűelő ur.) Nagy Andre (d'arlo d'etro jode.) Elle Marguerite. Chabauty, és az egész művészcsapat. Jöjtek: Bárd-nál Kossuth Lajos-ut. 4. és Andrássy-ut.) 1. Zipszer-nél Andrássy-ut 4. és a Cabaret pónztáránál.

RÓZSATEJ
kifűnő teint-ápolószer 2 K
balzsamszappan hozzá—60
OSAN kifűnő fog-ápoló
szájvíz 1 K 76 fill
Fogpor —88 K.
TANNINGENE
legjobb hajfestőszer 5 kor.
ANTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallfischgass.
Reklám: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

Kereset! Mindkét nemből személyeket foglalkoztatunk hársnyaruk kőszítésével szabadalmazott gyorskőszítőgépeinken. Tiszta kereset holonként 20.—K. és még több. Kérjen prospektust! — Vállalat közimunka-fejlesztésére
Bécs, VI/1., Nelkengasse 1/50.
Legmagasabb kifizetése. Számos elismerőlől intézetektől és magánosoktól.

BUDA KIRÁLY VIZ
ELSŐRANGU HASHAJTÓ
TARTALMAZ: MINDEN FÉLE KENESKEPESBEN

Ezüst. Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása
cs. és kir. udv. és kamarai ékszerész ezüsttárgyára.
IV. ker., Királyi Pál-utca 13 szám.
1906. évi december 1-én, gyári épületben a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bojárut földszint.)
E főnyes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztal-ész, tálat, fényvázai cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári árákon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Nászajándékok
jubileumra dísztárgyak, evő-
eszközök, műipari cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
művészi ékszerterelő
Budapest, Erzsébet-körút 29. I. em.
Arjegyék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
Tavításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítva.

Eredeti Meldinger
kályhák és
Caloriferek
csérréppel való burkolásra v. befalazásra
Eisler és Vertes, Budapest
kályhagyára
Andrássy-ut 41.
Eszelődő részek minden nagyságban.
Telefon 16-13.

Az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai r.-t. kiadásában (Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám) megjelent
JÓ MAGYARSÁG
ÍRTA KELEMEN BÉLA
Tanácsadó a magyar nyelvtan és helyesírás kétséges esetelben. ::
A JÓ MAGYARSÁG felvilágosít a hibás kifejezésekről, figyelmeztet a kerülendő idegen szókra, megtanít az ikos igék mai helyes használatára és a szenvedő alak kerülésére, tájékoztat a helyesírás, szóragozás, mondat szerkesztés stb. számtalan nehézségében. Kelemen könyve nélkül igazán nem lehet el magyar ember. A könyv kétféle alakban van forgalomban: az iskolai K, a nagyobb, teljesebb K kiadás ára 2 és díszesebb kiadás ára 3 —
Megrendelhető az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.-társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, Rákóczi-út 54.) és minden könyvkereskedésben.

Kegyelmes Méltóságos Nagyságos Tekintetes

asszonyokon és urakon kívül használják az egész országban a

DIANA-arckrém és DIANA-szappan

a társadalom összes rétegeiből mindenki, aki szereti bőrét ápolni, aki szép akar lenni, aki szeplőjét nem akarja látni, aki undorodik a pattanástól, aki imádója a fehér kezeknek, aki bámulja az üde arcot, aki a bársonypuha kezeket isteníti, aki irtózik a ráncoktól, aki a sárgás szeplős kezeket nem tudja nézni, aki az örökifjúságot szereti élvezni.

SZONNYITVÁNYI Alólrott ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla ur gyógyszerész, budapesti lakostól bemutatott DIANA-szappant, DIANA-arckrémot megvizsgálva, azokban fémmérgeket, maróhatású vagy külső használatkor ártalmas egyéb anyagokat nem találtam, miért is nevezett szépség-, bőr- és hajápoló szerok ártalmatlanok és így használatuk ellen kifogás nem emelhető.
Kelt Budapesten, 1905. március 15.

Egyénies vegykísérleti állomás
Dr. Neumann Zsigmond m. p.
úr. orvos és váltótörvényeski hitos vegyész.

Egy üveg-tégely Diana-arckrém nappali használatra	75	krajcár.
Egy üveg-tégely Diana-arckrém éjjeli használatra	75	krajcár.
Egy eredeti Diana-szappan	75	krajcár.

Egyedüli készítő:
Erényi Béla gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5.
Postai megrendelések utánvétellel eszközölhetők

Szerda
Falusi
Dajkák 3 felvonású szerzet
Baller vendéglő
Pöll, a felesége
Zsáni pucér
Közös Panna
Máto parda.
Az öreg próf
Fosztlány Ába
kezdete
APOLLU
Sportol: Svéd
tél tarsak. I
lista és a k
tánciskola.
közreműködő
keresze Egy
(Enoki Nyar
vacs leánya
tőző. Az erel
sza a gyémá
zaciós ama
TAT
telj
W
szalon humo
Aleith
BERM
Mort
angol
Az említett
ozó. Telje
Az
Yan
BUDAPE
Les 2
moder
La
villan
A ferj sz
Az el
A tő
RAG
A télikerthben
Minden új
Mos
A t
egy
név
szín
mely
dány
nybr
emb
van
örvé
azut
felva
szór
zelm
A TEKOZ
lyamának e
Kálmán Aln
zeles beki
o o o h
Minde
SIN
Budape
A vil

NYILHAZAK.

Szerdán 1907. november 6 án.

Király színház

Falusi Madonna.
Dalljáték 3 felvonásban. Ita és zenéjét szerzeszte Veró György.
Pillér vendéglős Németh Szentgyörgyi
Póli, a felesége Szántó Pinczér
Zsáni pinczér Kócsos Panna
Máté ruzsa Sáfrány
Az öreg gróf Szirmai
Feszély Ába Csapó
Kezdeté fél 8 órakor

Úránia színház

A tenger.
Kezdeté fél 8 órakor
Modern Színház-Kabara!
Andrássy-ut 69
Baccarat
Guthi Soma darabja.
Minden megdrágult
Molnar Ferenc jelenete.
Nézőter a színpadon
Színpadi tréfa.
Disznótör a Lipót-városban
Pesti életkép. Ita Molnar Ferenc
Huszonegy mulatságos kabaretjezám.
Fellepnek: Pálmái Ilka, Medgyasszai Vilma, Tóth Fancsi, Pócs Lili, Vörösi Ilka, Kocsány Ilona, Úrál Milla, Gregus Margit, Nyáry, Kárdos, Károly, Solyom, Szentirmai, Barsony.
Kezdeté 9 órakor.
TELEFON 93-16. SZ.

APOLLÓ-SZÍNHÁZ

Sportok Svédországban. Vétel társak. Téli álom - narhista és a kutyája. Mucsal tánciskola. (Piater Imre közreműködésével) Kolostor kertésze. Egy cabaret kuplé. (Enoki Nyarav Antal). Kovács leánya. Misztikus öltözés. Az erőves ember. Halász a gyémánt után. Szenzációs amerikai életkép.
Kezdeté fél 6 órakor

FISCHER és Tsa NAGYENYED
FA-és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemeter	1.000.000 Gyümölcsfa-alany	1.000.000 Elő sövény csemeter
1.000.000 Elő sövény csemeter	1.000.000 Elő sövény csemeter	1.000.000 Elő sövény csemeter

30.000 Elváló szép besztercei és boszniai szilvafa csemeter.

MARGIT GYÓGY FORRÁS
(Margittelep Baranya)

a gyomor, belek, húgyhólyag, a különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esetefozog fenn

Megrendelhető: Szelekuty L.-nél Budapesten és a forrás kezelőegységénél Munkács.

Ingóságokat

butorokat beraktározunk, kívánatra azokra előnyös feltételek mellett pénzügyi adunk, ugyanint mindenemü költözést jutányosan elvállalunk.

Hj. Braun Testvérek.
József-körút 78. Telefon 86-49.

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermében készíti 30. sz. készítmény művészes kivitelben fényképek, platin, aquarell és olajfestmények. Mint különlegességeim: kis képek után nagyítások aranyra és bársonyra. Kész dísztagyokról képes arjegyzék díjlanul. miniatúr olajfestésű kristályképek és hozzávaló arany és ezüst foglalatokról. brosz, tuggelék, tü stb. Nagy képes arjegyzék bérmentesített visszaküldés ellenében díjlanul. Telefon.

TATRA-MULATÓ
VII. KIRALY-UTCA 77.

A főváros legelőkelőbb családi mulatója.
1907. november hó 1-től kezdve **teljesen új műsor.**

Főlépnek többek között:

WOLLNER ADOLF szalonhumorista, Budapest kedvence teljesen új műsorral.	Les Titos akrobata táncszelvény	
Aleitha báróné dancseu	BERMONY MINA profongálva! Morton Hansi angol excentrique	Adrienne & Lewis négy excentrique-kettős.

Az említettek kivül főlép még naponta 16 előadásra atraktív. Teljesen új bohózatok! Párhuzok! Fenlartott hegyek!
Az előadás kezdete 8 órakor.

The Gresham
ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONEAN

Alapított 1848-ban.

Magyarország Fiók Igazgatója Budapest V. Ferenc-József-ter 5-6. (saját palotájában).

Előzetes biztositásokat az ember életére a legbiztosabb kombinációk szerint, u. m. halaleseti biztositásokat, halál- és életkor szerinti, szülő életkor szerinti, költségre szóló kölcsönös biztositásokat, gyermekbiztositásokat és járadékbiztositásokat. A "The Gresham" az általa előzetes biztositási ajánlatok alapján a legbiztosabb biztositási feltételek mellett nyújt biztositást, ugyanint a legnagyobb előzetesbiztositást tanúsítja kövevényre kívánt kölcsönök, kölcsönök tökéletes és visszaváltása esetén. A háboru párbai, öngyilkosság, külföldi utazás és tartozkodás a "The Gresham" biztositási feltételeiben mind szabályozva vannak, ugyanint a kölcsönök megtámadhatatlansága is. Kifizetések (halál vagy életkor esetén) a lehető leggyorsabban teljesül. Az 1906. év végéig biztositott felekek hitfelelt a "The Gresham" 571.800.000 kor-nát. Magyarországi üzletének magyar értékben elhelyezett díjtartaléka 25.940.908.10 korona. Képviseletet (vezér és főügynökök) Budapesten a Gresham palotában, valamint az ország minden nagyobb városában korszeggel szolgálnak tovább a biztositással.

Beckett A. Reginald
"The Gresham" magyarországi fiókjának igazgatója.

SCHMIDT M

szőgyártó, nyerges és bőrdoboz
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 28. sz.
Ajánlja saját gyártmányú kosztó- és lovagló-szerzőműveit. Mindennemű utazó és kézi bőrdobozok, pénz, szivar, cigaretták stb. tárcsái. - Árjegyzék bérmentve.

Michelstädter Utóda

Óskó Géza

BUDAPEST,
17., Váci-utca 3. sz.

Cipő-különlegességei,
A szabottáráka talpa vésva.

Varieté-Színház

ezelőtti Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

— November 1-től új műsor —

Les 2 Gautiers modern akrobata La Perle villany-nemző	Ritta 6 Karras excentrikusok Wollner-család zenél jelenet.
--	---

A férfi szűrtre megy. Boh. 1 felv. Ita: Adorján L.
— Az előadás kezdete este 8 órakor. —
A télikerben éjjeli 12 órától reggeli 5 óráig

NAGY BALL MABILLE
A télikerben reggeli 5 óráig HEGEDÜS GYULA előrendül szűrtő zenekara hangversenyez.
Mindennap- és vasárnap délután 1/2-1-kor előadás.

HÁZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, HÁZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-ÉS MŰORÁS-üzletében szerezhetők be.

BUDAPEST, Erzséberkörút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK. ARJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Most jelent meg!

A tékozló fiu

A tékozló fiu az Egyetemes Regénytár XXIV. évfolyamának első három kötete. A 4-5. kötet Mikszáth Kálmán Almanachja az 1908. évre lesz. — 3 korona előzetes beküldése esetén bérmentve küldi meg kiadóhivatalunk. A TÉKOZLÓ FIU három kötetű.

Minden könyvkereskedésben kapható.
SINGER és WOLFNER
könyvkereskedése
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 10. sz.

A világ legjobb gyomorvize

a Baldóczi

Deák-forrás

gyomor, máj, bél- és vesebajoknál speciifitium. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok mint legjobb természetes gyógyvizet különösen ajánlják. A legszegényebb emberek is ihatják, mert a legolcsóbb gyógyviz. Tovább elárúsítók minden helységben keresetnek.

Magyarországi főraktár!
Budapest, Rögiposta-utca 10. sz.
Telefon 79-02. Telefon 79-02.

Gőzekéket

a legkülönbözőbb szerkezetekben, kisebb és nagyobb gazdaságok, szövetkezetek és bérszántási vállalkozók részére, a legjobb kivitelben és kedvező fizetési feltételek mellett szállítanak

John Fowler & Co.,
Budapest—Kelenföld.

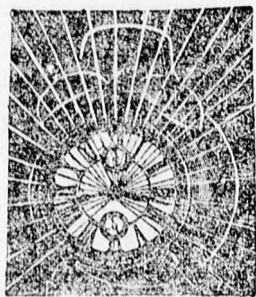
Magyarnak Pécs!

Németnek Bécs!

Ne küldjék pénzüköt kálidára.

Kocskázat hiszárva, Nem felső árú kicserélék vagy a pénzt adom vissza. — Csak általam szabályozott, kipróbált órákat szállítok.

Legnagyobb raktár! Legolcsóbb árak!

- «Körtes» ébresztő óra külön szerkezettel, 1 haranggal ————— K 8.—
- Dupla csengős ————— » 4.—
- Ejjel világító számlappal, 1 haranggal ————— » 4.—
- Vasutas ébresztő, legjobb minőségben ————— » 5.—
- Toronyharang ébresztő óra, kellemes csengésű, 1 óra ————— » 7.—

Osztirák vagy cseh áru 1 koronával olcsóbb. Megrendelés legelőszörűbb postautalványon eszközölni. Ki ezen lapra hivatkozik, megkapja 3000 ábrájú és legrészletesebb ingyen és bérmentve.

Schönwald Imre órásmester és Pécs órásgyáros

INGYEN
diszkrét és bérmentve küldjük rendkívül érdekes tartalmú ábrákkal és használati utasítással ellátott árjegyzékünket.

GUMMI HALHOLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tuatja PESAR, OCLUS, NŐI OVSZER 3—5 kor.
eltétlen megbízható valói angol és francia gyártmányok.

„NAKIRA” 10rv. védett férfi-óvszer különlegesen valói indiai paragummból feltétlen megbízható, tuatja — 12 K

MINTAGYÜJTEMÉNY 12 darab legfinomabb óvszerből — 4 korona.

UTERUS-SPRAY eredeti 10rv. védve női különlegesség 14 korona.

Universalis-sérvkötők
párallanók, kis gummi nyomólapokkal, a legnagyobb sérv is eltartható. Egyoldala 5—12, kétoldala 10—24 korona.

Műlábak, műkezdek, egyenestartók terdennőt, téknék, lamgépök, stb. stb. Haakötők, gummiharisnyák stb. Irrigátorok, betegápolási cikkek kaphatók.

Magyar Orvosi Múszertár Budapest VII., Rákóczi-ut 32.
— Pontos eszmre és a vörös keresztre ügyeljünk. —

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek

mini húgycső és hólyagbetegségeket, húgycsőszűkületet, vizeletelési zavart, éjjeli magömléseket, sebek és dujjakoros bántalmakat (syphilis), az önterítőszó utóbaiként fellépő idegbeszédet, korai férfi erő elgyengülést, bármily bőrkülsőségeket, nőknél fehérlővály, méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigorú tudományos és lelkiismeretes gyógymodjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírd és a legelső 82 éve lennálló rendelt. intézetét

Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Időit húgycső és hólyag bajok vizsgálata villamos húgycső-útkör segítségével. Vidékiek levélre kiméri és választ és szakzeri landos nyelnek, gyógyszerre gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

Valódi francia és amerikai óvó különlegességek
eredeti csomagolásban.
Orvosilag ajánlva! Feltétlen distend Gummil és halholyag. Árak: tucatszámként k. 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14. Női óvszer, Possarium salusivum. Mensinga tanár szerint, k. 8—6.
Ujj! Autó vaginal spray! a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség. Ára k. 15.
Irrigátor, seifeleskendő, hídek stb. gyári árak mellett.
Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékünket, zárt borítékban titoktartás mellett.

KELETI J. orvos-sebész mű- és készszer-gyár,
Budapest, IV., Koronaherezeg-utca 19.
(A magy. kir. 6posta mellett.) Alapítva 1873.

MAGYAR KIRALYI ÁLLAMVASUTAK.

237074-907. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak részére szükséges és legkésőbbben 1908. évi márczius hó 30-áig esetleg heti részletekben is beszállítandó 755 darab XX—3253. tételű, az ajánlati úrlapon részletesen körülírt kivitelű «barna színű vízhallanná telt» és rothadás ellen preparált teherkocsi takaró ponyva» szállítására czennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező ponyvák mennyisége és minőségéről szóló ajánlati úrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módzatokat tartalmazó ajánlati felhívás az alulírott igazgatóság «Anyag és lellár beszerzési szakosztály»-ánál (Budapest, VI., Andrásy-ut 73. sz. II. em. 46. ajtószám alatt) díjtalanul kapható.

Az ajánlati úrlapon előírt módon kiállított, egy koronás magyar királyi okmánybőlyeggel ellátott ajánlatok, az ivenként 30 filléres magyar királyi okmánybőlyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással, általános és különleges szállítási feltételekkel együtt leragasztott és czégg pecsétjevel lezárt borítékban legkésőbbben folyó évi november 28-ának déli 12 órájáig a tencemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy postá útján oda küldendők.

Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el: «Ajánlat: 237074—907. számhoz teherkocsi takaró ponyvák szállására.»

Bánatpénz gyanánt az ajánlott ponyvák értékének 5 százaléka legkésőbbben folyó évi november hó 27-ének déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál, akár készpénzben, akár állami kitételekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélkül, vagy később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy amelyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, végre olyanok, melyek nincsenek leragasztott és lepecsételt borítékban elhelyezve figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1907. október hóban.
Magyar királyi államvasutak igazgatósága.
(Utánnövomás nem díjazatik.)

Ezen specialista legjobban ajánlható szerleleti gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszerv és bntakoros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI
specialista nemi bajokban, emerit. kórházi orvos,
gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makacs titkos betegséget (húgycsőfolyást sebeket, syphillist stb.)
Impotentiát (férfiui gyengeség) még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.
Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.
Levelekre díjtalanul válaaz. Kívánatra gyógyszerék.
Rendelés: d. e. 9—3-ig és este 6—8-ig.
Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. 12. sz.
Atjórcház. — Bejárát a léposonai. — Külön váróterem.

Rejtély.

Csudákról mesélnek
Úton utfélen . . .
Nem történt még ilyen sohasem
Igen nagyon régen.

A ki mankón járkált,
Vagy köszvény bántotta . . .
Vigan jár, kel most az utcán.
A baja elhagyta!

Avagy kinek bőrén
Szeplők, foltok voltak . . .
Rövidesen, nyomtalanul
Szépen elmulottak.

Itt készül a rejtély,
Hires Kecskeméten . . .
„Alföldi fehérkeresztes
Sósborszesz” néven.

Az Alföldi fehérkeresztes

sósborszesz egyedüli gyártója az

Első
Alföldi Cognacgyár

részvénytársaság
és szeszfinomítógyár
Kecskeméten.

0 os. és kir. fensége József főherceg kamarai szállítója.

Rendelhető postán utánvétellel vagy apénz előzetes beküldése után

Oriási próbaüveg
40 fillér.

Mindenütt kapható.

**Legjobb... Legjobb... Legjobb...
PAP... PAP... PAP...
LAN... LAN... LAN...**

GICHNER JÁNOS
Ágy- és vasbutor-gyáros
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.
nagy választékban,
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20,
Gyári:
Kertész-utca 7. és 9.
Árjegyzéket
bárkinek ingyen és bérmentve küldök,
Nyugodtan várjuk nagy választékban. Még nem láthattuk árát kizárólag vagy a pénz visszafizetéséig.

**OSZTÁLYSORSJÁTÉK
HUZÁSA
NOVEMBER-
HÓ
21-23-án**

**HECHT BANKHÁZ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
FERENCZIEK-TERE 6 BUDAPEST

SZERENCSE-
SORSJEGYEINKBŐL
KÉRJEN SZÁMVÁLASZTÉKOT.

Hol keressük a LEGJOBB POUDERT?
Kérjünk MÜLLER J. L.-től

Blaha Serail Poudert

BLAHA SERAIL (Báró Spányiné) szimfonikus legelőváltó arctisztító. Valamennyi arcpo legelőváltó egy nappalra, mint esőre, tekintélyes állal megvizsgálattán, tisztítását és tökéletesen ártalmatlan találatot. Minni piperecsukák nélkül, anélkül, hogy az egészségre ártani volna. E kitűnő szer, jóval felülmúl minden eddigi enyém gyártmányt. „Creme Pompadur” este és reggel alkalmazhatók, arcol és kezet bedörzsölve azután egy kis behintéssel a „Poudert de Serail”-jal.

Egy doboz ára 80 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

GREME POMPADUR

Összekötésem folytán sikerült a világhírű és hírhedt halász „Creme Pompadur” egész eredeti tisztaságban és erejében ártalmatlanon. És azon szer, melyet a hírnév Pompadur szőnyeg egész egy körig fenn tartani egészségességét, anélkül, hogy az egészségre ártani volna. E kitűnő szer, jóval felülmúl minden eddigi enyém gyártmányt. „Creme Pompadur” este és reggel alkalmazhatók, arcol és kezet bedörzsölve azután egy kis behintéssel a „Poudert de Serail”-jal.

Egy tégely ára 1,60 frt. Egy tégely ára 1,60 frt.

MÜLLER J. L.
sz. és ktr. advart. illetékes és pipere-szappan gyárosnál.
Budapest, IV., Koronahéceg-ú, 2. Az országban mindenütt kapható.

Serétes, golyós fegyverek, revolverek.

A fegyvertechnika legújabb vívmányai.
Kényelmes havi részletfizetésre.
Világhírű angol tölténybűvelők, töltények csakis készpénzfizetésre a legjutányosabb árban.
Képes fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Aufrecht és Goldschmied
fegyverosztálya,
VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Hajfestő-fésű

ezyszerű fésűvel állal festi a haját, vagy vörös haját valódi ezüst, barnára, vagy feketeire. Teljesen ártalmatlan! Évekig használható! Hírek használatában. Egy darab ára 5 korona. Székiúdos SCHÜLLER J. Állal. Bécs, I. Kurzbauer-gasse 41E.

Dr. FÜREDI
v. kórházi főorvos, katona-, megyei és ker. pénztári főorvos, a medjidle-rend lovagja stb.

Titkos betegségek

minden neme, impotentia, nemi és női bajok, legképzettebb specialista, rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 8-ig.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 60. sz.
Vegyi és gőrcsői vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Mérsékelt díj.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest Kőbánya.
Budapest, november 5-én. (Hivatalos tudósítás.)
Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér. Fiatal közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 126-128 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 128-129 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 130-132 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig.
Sertéslelésám: 1907. évi november 3. napján volt készlet 32611 drb., 1907 november hó 4-én felhajtott - darab, 1907 november 4. napján elszállított 284 darab, 1907 nov. 5. napjára maradt készletben 32327 drb. A hízott sertéslelés irányzata: változatlan csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, nov. 5. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 106 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Pótfelhajtás - drb sertés, - drb süldő - malacz. Mai napi felhajtás 831 darab sertés, - darab süldő, 21 darab malacz, összesen 937 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Eladatott 899 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 38 darab sertés, - darab süldő, drb malacz. Mai árak: Zsirsertés óreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 106-108 fillér, ételsúlylevonással - fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 102 - fillér, ételsúlylevonással 130-136 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül fillérig, ételsúlylevonással 130-136 fillérig,

fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 131-136 korona, ételsúlylevonással - fillérig, könnyű 220 kg.-ig - korona, ételsúlylevonással fillérig. Belföldi süldő - korona. Horvát süldő - korona. Malacz - korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Vásárcsarnok.

1907. október 25-én.

(Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet jelentése.) Az üzleti irányzat némileg kedvezőbb alakult, amit az immár tartósabban hiedegé vált időjárás okoz. Ugy vad, mint vágott baromfi - csirke kivételével élénkebben keresett, nemkülönben vaj és turó is. A piacra jövő elsőrendű alma és körte jó árak mellett talál elhelyezést, míg másodikrendű áru nagymennyiségben lesz kinalva s így csak alacsonyabb árakon talál vevőt. Szőlőből csak igen kis tételek érkeznek, melyek magas árak mellett adatnak el. Burgonya nagyobb mennyiségben lesz kinalva, minthogy azonban a kereslet lanya, a mult heti alacsonyabb árak nem voltak javíthatók. Káposztából nagy mennyiség kerül piacra, a kereslet azonban csak szűk keretű. Tojásból némileg ellanyhult, a jegyzett árak következtében mindazonáltal a felküldés haszonnal jár.

Mai árak:

Husneműk: Helybeli marhahús hátulja 128-140 K, eleje 110-120 K, vidéki borju, bórben hosszan mérve súlylevonás nélkül 116-132 K, helybeli borjuhús 128-144 K, sertésus szalonával 136-140 K, lehuzott sertés 128-130 K, szalonna friss 140-160 K, szalonna sózott 140-144 K, szalonna füstölt 148-152 K, olvasztani való 140-144 K, háj 152-154 K, sertészsir 154-156 K, mind métermázsánként. Füstölthús (vidéki) kg.-ja - K, hazai sonka 180-

2.- K, szalámi magyar 4.40-5.- K, nyári szalámi 1.30-1.40 K.

Vad: Óz 1.40 1.60 K, szarvas 70-90 K vaddisznó 60 80 K kg.-ként egészben, nyul nagy 2.60-3.- K, nyul süldő 1.60-2.- K togoly 1.00 1.20 K, fácán 2.40-3.- K, szalonka - K, darabonként. Fenyvesmadár kötegie -.-. Baromfiak: Elő rántani való csirke 1.40-1.60 K, sütni való 2.-2.40 K, kacsza sovány 2.-2.60 K, kacsza hízott 4.00 5.00 K. liba fiatal 6.-8.- K, lud hízott 10.-12. K, tyuk 2.40-3.- K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hízott lud 1.40 1.60 K, hízott rucza 1.50-1.70 K, hízott pulyka 15. 16. K, leves-tyuk 1.40-2. K kg.-ként. Pulárd 1.60 2.- Gyöngytyuk -.-.- K. darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.40-2.50 K, II. 2.00-2.20 K, főzővaj (kópült) 1.60-1.80 K, tehénturó 16 22 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.
Gyümölcsfélék: Szőlő oporto -.-.-ig, Cinaselas -.-.-ig, szagos -.-.- fillér kg.-kint. Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, hatul stb.) 50-70 K, másodikrendű 30 40 K, harmadrendű apró áru 12 16 K. Körte elsőrendű 80.-1.20 K, másodikrendű 40 60 K, dió I. 50 60 K, II. 30-40 K, 100 kg.-ként.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz -.-.- K kg.-kint. (A szövetkezet, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője, minden mézértékesítő ügyben is ad felvilágosítást.) - Gyümölcsíz - K kg.-ként. Gomba szárított -.-.- K kgr.-ként. Szappan -.-.- fillér. Lencse (erdélyi) -.-.- K. Bab apró -.-.- K, nagy szemű -.-.- K, 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 88 92 K, erdélyi apróbb árt -.-.- K, meszes -.-.- K eredeti ládánként (1440 drb).

Gözeke-, BÁRDI.
 kocsi-, spritzbogen-, kézi-, udvari- és asztali-
**Acetylen-
 =lámpák=**
Bárdi József
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁGRÁL,
 Budapest, VI., Mozsár-u. 9.
 (Fővárosi Orfeum mellett).
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR
 DUS VÁLASZTÉKBAN A LEGGYEREBB TŐL A LEGFINOMABB ES LEGSZÉPESEBB KIVITELIG RENDKÍVÜLI OLCSÓN KAPHATÓ
 EÖTVÖS-UTCZA 17.
 EHRENTREU-TESTVÉREK NÉL
 BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCZA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SZÁMÁRA)

Titkos betegségek
 szakorvosa
Dr. Kajdacsy József
 v. cs. és k. ezredorvos és v. kórházi főorvos.
 Rendel d. e. 9-4-ig, este 7-8-ig.
 Lakik: október 23-tól
 Budapest, VIII., József-körut 2.
 Levél útján is biztos gyógyszer.

Főiskolai hallgatók,
 középiskolai tanulók és a nagyözönység használatára írt, népszerű orvosi közönyv

A BAKTÉRIUMOK,
 a deszinficiáló módszerek és a szérumterápia.
 Írta: **BALÁZS ISTVÁN dr.**
 budapesti állami főgymn. tanár.
 A fertőző betegségek s az ellenük való védekezés módja.
 Ára 1 korona.
 Kapható: **LAMPÉL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, VI., Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Kérjük ne felejtkezzék meg rólunk!

Budapesten és a vidéken sok Cimzettnek bátrak voltunk a 21. m. kir. szabad. osztálysorsjátékban való részvételhez meghívót küldeni. Mindazokat, akik megrendelésükkel még nem szerencséltek bennünket, tisztelettel kérjük, hogy ne felejtkezzenek meg rólunk és sziveskedjenek megbízásaikat sorsjegyekre lehetőleg minél előbb hozzánk juttatni. Azonnali megrendelés esetén talán még lehetséges lesz bizonyos számokra vonatkozó kívánságoknak eleget tennünk.

TÖRÖKA. és Tsa
Bankház R. T. Budapest.
 Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.
Központ: Szervita-tér 3.
 Fiókok: Teréz-körut 46. Váci-körut 4.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 5. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Schiller Irma székelyudvarhelyi állami polgári leányiskolai igazgató-tanítónőt igazgatói minőségében megerősítette, Tóth László, Bélyády Antal, Salgó Ignác, Nagy László, Bernáth György, Bankos Izidóra, Bélyády Antalné szül. Tóth Ilona, Baky Kálmáné szül. Malatinszky Anna és Hadházy Gézáné szül. Tóth Borbála okleveles tanítókat, illetve tanítókat a kunszentmiklósi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítóknékké. Deim János okleveles tanítót a kiskunoroszmai állami elemi népiskolához rendes tanítóné, Finta Viktoria okleveles tanítónőt a sájkasgyörgyei állami elemi népiskolához rendes tanítónévé; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Imre János debreczeni és Prodanovits Miklós nagyváradi állami végrehajtókat, jelenlegi állomáshelyeiken való megmaradásuk mellett, X-ik fizetési osztályú állami végrehajtókká végleges minőségben, az országos kataszteri felmérésnél Bogisich Rezső felmérési díjokat ideiglenes minőségű felmérési növendékké; az igazságügyminiszter Feley Aladár budapesti VII. ker. járási bírósági díjokat a szécsényi és Agócsy Dénes szegedi járási bírósági díjokat a nagyszentmiklósi járási bírósághoz irnokokká; a debreczeni ítélőtábla elnöke Miklóssy Dezső végzett joghallgató, debreczeni lakost a debreczeni ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká; a beszercezbányai pénzügyigazgatóság Nagy Sándor lévai adóhivatali díjtalan gyakornokot a turócszentmártoni adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká és a balassagyarmati törvényszék elnöke a salgótarjáni járási bíróságnál megüresedett III-ad osztályú hivatalsszolgái állásra Csendes István igazságügyminiszteri napidíjas hivatalsszolgát nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Hirschler József nagykanizsai lakos Hegedűsre, kiskoru Kohn Valéria, Elvira, László, Jolán és Imre fűmefi lakosok Kápolnai, Rosenblum Sámuel budapesti lakos Radnaira, Golger Benjamin losonci lakos Hegedűsre és Fleischner Dávid budapesti lakos családi nevének Felekire kért átváltoztatását megengedte.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter a hőmezvászárhelyi újonnan alakított III. anyakönyvi kerület anyakönyvvezetőjévé Kádár Lajos kispusztai állami elemi népiskolai tanítót, anyakönyvvezető-

helyettesé pedig Török Gábor székeshalmi állami elemi népiskolai tanítót, továbbá a hőmezvászárhelyi II. anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé Petreczky Viktor fecskésparti állami elemi népiskolai tanítót nevezte ki s mindeniket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötések-nél való közreműködéssel is megbízta.

Pályázatok. A pápai áll. el. iskolai tanítóképző-intézetnél zene- és énektanári, a komáromi törvényszéknél aljegyzői, a nagyszombati adóhivatalnál segédként, a pozsonyi adóhivatalnál adótitkári állásra 2 hét; — Bácsbodrog vármegyénél: alispáni, 1 főjegyzői, 1 főjegyzői, 1 árvaszéki elnöki, 10 árvaszéki ülnöki, 18 járási és 1 járásnélküli főszolgabírói, 2 aljegyzői, 8 szolgabírói és 4 árvaszéki fogalmazói állásra 3 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket

VIZÁLLÁS.

november 5. nov. 4.		november 5. nov. 4.	
m é t e r		m é t e r	
Ján	Shárding 0.45 0.50	Tisza	M.-Szilgyi 0.15 0.10
Duna	Passau 1.01 1.04		Tekeháza 0.09 0.26
	Linz 1.47 1.44		V.-Namény 0.95 0.70
	Bécs 1.48 1.44		Tokaj 0.52 0.53
	Pozsony 0.50 0.22		Tiszafüred 0.90 1.24
	Komárom 1.19 1.24		Szolnok 1.20 1.36
	Budapest 0.60 0.62		Debrecen 2.10 2.19
	Pápa 0.14 0.12		Szeged 1.64 1.69
	Mohács 0.89 0.86		E.-Dece 0.94 0.96
	Gombos 0. 2.15		Titl 0.94 0.94
	Ujvidék 1.18 1.20	Óndava	Hoór 1.15 1.14
	Pancsova 0.67 0.61	Tapoly	Bárfi 0.50 0.50
	Orsova 1.94 1.22	Sajó	Ladmóc 0.28 0.58
Morva	Morvafalu 0.25 0.29	Sajó	Zsolca 0.37 1.36
Vág	Zsolna 0.10 0.10	Hernád	H.-Németh 0.46 0.48
	Troncsén 0.62 0.61	Bereettyó	Margitta 0.04 0.62
Rába	Szard 0. 0.57		R.-Úttalu 0.33 0.33
	Szt.-Gothárd 0.94 0.94	Körös	Csucsá 0.30 0.32
	Sárvár 0.06 0.68		N.-Várad 0.34 0.24
	Győr 1.54 1.52		Belényes 0.15 0.20
Dráva	Varnád 0. 2.68		Tonke 0.40 0.40
	Zákány 0.50 0.58		Gurahonc 0.20 0.26
	Bárcs 0.88 1.09		Horosznó 0.45 0.45
	Eszék 1.74 2.84		Héköcs 0.56 0.56
Mura	M.-Szerda 0.61 0.62	Maros	Gyoma 0.52 0.49
Száva	Zágráb 0. 0.48		Gy.-Fehérvár 0.48 0.48
	Szelek 2.59 3.18		Branyicska 0. 0. 0. 0.
	Mitrovicza 2.47 2.39		Soborsin 0. 1.48
Szamos	Décs 0.50 0.57		Arad 0. 0.62
	Szatmár 0.12 0.68		Makó 0.62 0.41
Kraszna	N.-Majtény 0.50 0. 0.	Temes	K.-Kostály 0.44 0.40
Istovca	Munkács 0.08 0.08	Béga	Kiszető 0.38 0. 0.
Laboreca	Homonna 0.01 0.05		Temesvár 0.10 0.59
Ung	Pörcécsny 0.09 0. 0.		Becsehely 1.15 0.16

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése
 1907. november 5-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap száraz, derült és főleg az éjjel hideg volt az idő. A hőmérséklet átlag 5 fokkal alacsonyabb a normálisnál; a maximum: Fiumében 13 C° és a minimum: Tátrafüreden meg Kolozsvárott -9 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban változás nem várható.

Állomás	Léghőmérséklet 7-00 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm	15 méter sóklet	
						max.	min.
A.-Szalonna	72.2	22.2	NE	3	0	4	4.5
Ungvár	71.3	21.7	N	1	0	3	3
Késmárk	71.1	21.7		2	0	3	3
Losoncz	71.7	21.7		1	0	3	3
Óvalla	70.9	21.0		0	0	3	3
Budapest	70.9	21.0		0	0	3	3
Hérvény	70.6	21.0		0	0	3	3
Koszthely	71.1	21.3		0	0	10	7
Pécs	71.8	21.7		0	0	11	7
Zágráb	70.7	21.0	NE	1	0	12	7
Fiume	65.8	19.3	E	2	0	13	7
Szeged	70.7	21.0	E	1	0	13	7
Temesvár	70.8	21.0		0	0	13	7
Nagyvárad	69.9	20.9	NE	0	0	13	7
Kolozsvár	72.1	21.7		0	0	13	7
Nagyszombat	71.8	21.7	SE	1	0	13	7
Szatmár	—	—	NW	1	0	13	7
Ezer	—	—	N	1	0	13	7
Arvavárja	—	—	SE	1	0	13	7
Solmeztanya	—	—	SW	1	0	13	7
Komárom	—	—	N	1	0	13	7
Magyar-Ovár	—	—	SE	1	0	13	7
Sopron	—	—	E	2	0	13	7
Eszék	—	—		0	0	13	7
Cirkvenica	—	—	NE	1	0	13	7
Debrecen	—	—	NE	1	0	13	7
Kecskemét	—	—	NE	1	0	13	7
Uroszháza	—	—		0	0	13	7
Arad	—	—	E	2	0	13	7
Szoloholya	—	—	E	1	0	13	7
Verscez	—	—		0	0	13	7
Orsova	—	—		0	0	13	7

KIS
SZEREL
NA

K

K

Abel
Abrahám
Adám
Adél
Adolár
Adolf
Adorján
Adrián
Adrienné
Agátha
Agost
Agoston
Agnes
Akos
Aladár
Alajos
Alban
Albert
Albin
Albrecht
Alfonz
Alfréd
Alicze
Amália
Ambrus
Andor
András
Angeli
Anna
Antal
Anton
Anton
Aranka
Arisztó
Arman
Armin
Arnold
Aron
Árpád
Arihuru
Arzen
Attila
Augus
Aurél
Auréli
Balázs
Bálint
Baltaz
B. ndi
Barba

FIO

Ervé

KISS SZERENCSEJE NAGY

HOGY HÍVJÁK?

Központ: IV. ker., KOSSUTH LAJOS-utca 13. szám.

A SOK NAGY NYEREMÉNY melyet t. vevőinknek az utolsó hetekben szerencsés bankházunk kifizetett, ismét tanuskodik arról, hogy mily előnyös, ha osztálysorsjegyeket KISS-nél vásárolunk, mert KISS szerencséseje NAGY!

A legközelebb kezdődő XXI. sorsjáték I. osztályához különös gonddal válogattuk össze az alábbi szerencsesorsjegyeket. Neve mellett mindenki megtalálja azt a sorsjegyet, melyet a sors neki szánt, hogy boldogságát megállapíthassa.

Rendelje meg a neve mellett álló sorsjegyet azonnal

Kiss Károly és Társa

bankházában, Budapest, V., Kossuth Lajos-utca 3. és Önnek szerencséseje lesz, mert

KISS szerencséseje NAGY!

Table with 10 columns of names and numbers, listing lottery ticket numbers and winners.

A szíves megrendeléseket postalordultával kérjük, hogy a hívni számot időközben el ne adjuk!

Kiss Károly és Társa

Központ: Kossuth Lajos-utca 13. Fióküzletek: Erzsébet-körút 22. sz. Váci-körút 5. szám.

A magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelarusító helye.

A XXI. sorsjáték első osztályának húzása május 21-én és 23-án lesz.

Fiók-üzlet: Erzsébet-körút 22. szám.

Form for ordering tickets from KISS KÁROLY és TÁRSA BANKHÁZA, including fields for name, address, and ticket type.

Az I. osztályú sorsjegyek árai: Egy nyolczad K. 1.50, Egy negyed K. 3.-, Egy fél K. 6.-, Egy egész K. 12.-

Fiók-üzlet: Váci körút 5. szám.

E hirdetés rovataiban minden szöveg szerkesztés nélkül közlésre kerül, a betűk méretétől 4 fillérrel, kompakt betűk méretétől 6 fillérrel fizetendő.

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovataiban minden szöveg szerkesztés nélkül közlésre kerül, a betűk méretétől 4 fillérrel, kompakt betűk méretétől 6 fillérrel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Rákoshegy-utca 61. 283

Farkelagyár
Gyöngyösi ajánlja gyártmányait.

Vigyázzon,
ha meghílt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérről. 25271 sz.

Fakult borkabátok
sötét színekre tartósan festettek. Hattenberger Béla ruhafestő gyárában. Rassa 27086

Király utca 49.
II. 20. szám alatt egy nagyon csinosan burtozott szoba jobb 1-2 fiatal embernek esetleg ellátással együtt azonnal kiadó.

A Falkogen
fűdóbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszerár, Budapest, VIII. Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Zálogcédulákat,
brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron vesznek. Brillantokért többet fizetnek, mint újonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 26316

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes feltételek teljesítésére felépít. Építési tanácsokkal szolgál. Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-utca 71. 739

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egy-egy tárgyból is) felkészítésre; Budapestre ugyiszintén államszervezési tanulmányok vizsgáira teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium; Budapest, VI., Rózsá-utca 41. Nr. 8

Alkalmi vétel.
Butorok, kényesarádú szőnyegek, kényesarádú körmenyek, új eladók; mahagoni hálószoba 180 ft., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 ft. nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 áru villany 18 ft. Árverési butorekladás. Dob-utca és Háló-utca sarokpince 26812

Műsüni chajt
egy csinos, barna, egészséges komoly gondolkodású szolid izr. uriember, fess hajdon vagy gyermektelen özvegyek, kinek egy pár ezer korona vagy más vagyonnal rendelkezik csakis komoly és szolid nők pályázhajnak. Leveleket „Nem banja meg 38” jelleg alatt Budapest postszentente 72. posta hivatal.

Pénz butorra
zongorára, varrogép, kerekpar, könyvek, kocsik, automobile curranszara futató olcsón beiktároz. Már beraktározott tárgyakat megadott előleg nyújtással kivá tunk. **Tausz és társa** Gyár-utca 21. Telefon 83-97.

BUTOR
árverésről, finom és egy szerű bútort, hálószobák és garszon szobák Szalon bőrlő ellek, gyönyörű tükör, diván, bőrszék, íróasztal, porzsaszőnyegek és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben. Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47 26703

Csemegeszőlő
téli nemesfajok postakosaránként 350 kor. téli fajalmák, elsőrendű nemes birsalmák postakosaránként 280. 50 kiló 18 kor. idei papírhéjú dió postaszák 380, házilag főzött kiltűnő baracklékvárnak és elsőrendű birsalmá sajtjának litóját 240, szilvalekvárnak 140 koronáért szállítja. Szabó XII. Csongrádrol.

Magán építő iparos
iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vagi József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Butorok
Műbutorkereskedelmi részvénytársaság, Budapest, IV., Váci-utca 9. Nagy választék asztalos, kárpitos és díszbutorokban, továbbá híres festőművészek képeiből. Eladás készpénzért és részletfizetésre. Állandó kiállítás. Butoralbum 1 kor. Megrendelések vidékre.

Csemegeszőlő
legnemesebb fajokban, nagyrészt muskatály, gondosan csomagolva, 5 kilós postakosaránként 4 koronáért, finom zamatos hortét 3 koronáért, remek szép almát 250 koronáért szállít. Reimann Hermin szállítótelepe Fiskuhátsán

Veszek zálogcédulákat,
elzálogosított brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Polgári iskolai
realiskola, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. „Tanár” Budapest, Thököly-utca 1. em. 8. ajtó 26814

Fénykép-készítéket
objectivet vesz, elad, cserél. Híves Appelo lenoznek egyedül-elváruító helye.
HATSCHEK EMIL
Andrássy-ut 13., Adája: Kazinczy-körút 88. Alapítástól 1877. Sokkal olcsóbb, mint másutt fizetése.

Fényborovicska
(Uniperus) BARTA-féle, 3 liter a 7.50, 4 liter K 9.- bértartva. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

KI a YES-OUI-SI
mind a papot megrendelt, lássya minden megrendítés nála! és szállítón is
angol és francia
nyelveket alaposan megtanulhatja. Előíratás ár negyedévenként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és a tanítványzárakat küld a kiadóhivatal Budapest, Andrássy-utca 92. szám.

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok
Rézagy 45.- írt
Vasagy matraczczal 8 50
Gyermekágy 11.50
Sodronyagy-betét 3.50
Vas- és rézbutorok gyárti Árbán.

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

Szalmát, szénát
veszek és eladok bármily mennyiségben
Schreier Béla
lakarmány nagykereskedő
BUDAPEST,
Nepszínház-utca 22.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rézbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezüdti Gyár-utca.
Telefon 14-08.

Veresáfonyabefőt
BARTA-féle, 6 kilós postakosárléve 6.-, ko rona FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26972

Mérnöki műszereket
vesz, elad, cserél, lejtómérők, Planiméter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Triádersib.
HATSCHEK EMIL
Andrássy-ut 13.
Fiókja: Erzsébet-körút 38

Pénzölcsgönt
3%, 4 és 4% alapon kölcsönöz, a legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. „Tanár” Budapest, Thököly-utca 1. em. 8. ajtó 26814

ROFFERN JAKAB
bankbizomány iroda, Budapest, Teréz-utca 11a
Gimnáziumi, real, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bármely érttségi vizsga letovéséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kiltűnő philologus és matematikus. Egyéni tanítást. Tanítványok csak korlátolt számban vételnek fel. A bántulatos eredményeket igazoló okiratok alakásban megtekinthetők. **Goitein Heinrich** Budapest, VII., Damjva utca-utca 39. II. emelet 10.

BUTOR
Alkalmi vétel!
Butorvásárlók figyelmébe ajánlom legjobb minőségű butoraimat. Háló-, ebédlő-és uriszobák, valamint egyes butordarabok, oszlopaltos olcsón, minden elfogadható áron kaphatók.
PECNER N.
butor - nagykereskedő
Király-n 28. az udvarban.
TELEFON 38-71.

Polgári drakl
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol uri szabótársaság
BUDAPEST,
Andrássy-ut 66. I. em.
Állandó választék a legdivatosabb angol és bol-töldi szabótekből.

Stenográfia
Díjjalan gépirás oktatás az összes gépre. Djal n és biztos a las-közvetítés. Minden hónapban új gyorsírási és gépirási tanfolyamok nyílnak az okleveles gyorsíró tanároktól vezetett Stenográfia országos Gabelsberger, magyar, német gyorsíró és gépiróiskolában. Levelező és vitairásu tanfolyamok, kereskedelmi szaktanfolyamok, kereskedelmi akadémiái rendszeres a árok vezetése alatt. Tanítás reggel 7 órától este 9-ig. Az intázet hely segei Váci-körút 33. sz. alatt vannak. Azelőtt Kazinczy-utca 8.

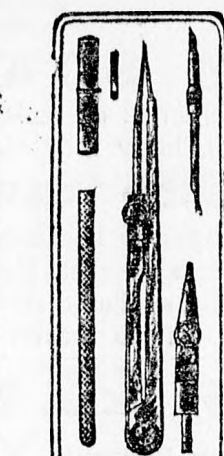
Ajtók ablakok,
VASRÉDŐNYÖK,
VASRÁCSOK,
kapuk használ-lak és nyak olcsón kaphatók!

Lefkowitz Jakabnál
Bpest, V., Csáky-utca 20. Korall-utca sarok. Lipót-körút közelében.

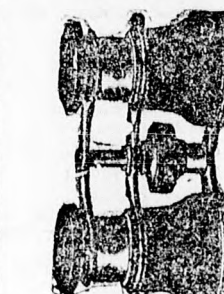
Szepességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya befőtött, málna, szamóca, csipkebegyőt, gomba- és huszkonverveket, pastilemokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen ar-fogyzéket.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezéséhez-és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök zaldói angol bórgarantúrás eladása és vétele.
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268
Kazinczy-utca sarok.

Rajzeszközök

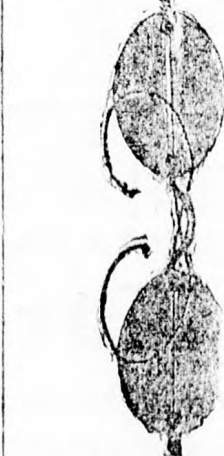
Színházi és tábori látesővek.

Szemüvegek és orresiptetők.

Némérők. Légnylmérők. Műszemek

és minden e szakbavóg cikkek legjobban és legolcsóbban kaphatók:
KLEIN DEZSÓ
Iáteszerészne/,
Kecskeméti u. 14.
Érjogyzék ingyen és bérta

Urasági butor
Eladók és veszkek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, üveg-és bronzcsillárokat, petróleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezési kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág)-utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióközlet nincs n. 26618

Bőrszékípar
bőrszótolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb áron, mint eddig.
Használt szőkek átalakítása bőrszékékre olcsó áron. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

500 koronát
fizetnek annak, ki a Bartilla fogviszkek használatá mellett — üvege 76 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök (franco küldéssel kiltűn 95 fill.) Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Főbék 1. Király-u. 12., Andrássy-ut 29. sz. Br. Egger Váci-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogvisk” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmazatik. 377

Urasági butorokat, szőnyegeket, osillánokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzletket is) veszkek és eladók.
Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló-, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhalosobák, bórgarantúrák és kárpitosfélekben. Perzsa, szmirna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez.